

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

4. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 28. LEDNA 2024

Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu: „Nezatrzujte svá srdce!“

Poutníci v synagoze v Kafarnau - *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, Izrael, 26. února 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, s důvěrou prosme Boha Otce, aby se sklonil k modlitbě své Církve:

L: PANE, VYSLYŠ PROSBY SVÉHO LIDU.

- Za papeže Františka, aby Bůh vedl jeho kroky, a svět tak mohl číst znamení naděje uprostřed tolikerého neklidu současných dějin.
- Za Církev, aby ji Pán obdařil schopností rozlišovat dary Ducha a s odvahou je přijímat.
- Za ty, kdo upadli do vin či omylů, aby se jim na přímluvu sv. Tomáše Akvinského dostalo pomoci v návratu k pravdě.
- „Ve svůj čas všechno pochopíš“ - slyšel Jan Bosco z úst Mariiných v jednom ze svých snů v dětství, a tento čas nastal krátce před smrtí při posvěcení chrámu Božského Srdce Páně: prosme za nemocné a jakkoli soužené, aby čerpali z této studnice pramenů spásy. a svědectvím evangeliu živila a posilovala naději lidí dobré vůle.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať pozná čas míru, a v Palestině a Izraeli ustane násilí, rukojmí jsou propuštěni a všem se otevře budoucnost naděje.
- Za věrné zemřelé, ať mají účast na tvé slávě.

K: Bože, náš Otče, vyslyš prosby této své rodiny. Skrze Krista, našeho Pána. **L:** Amen.

„NE RANAMI, ALE DOBROTOU A LÁSKOU MUSÍŠ ZÍSKAT TYTO SVÉ PŘÁTELE. DÁM TI UČITELKU,
POD JEJÍMŽ VEDENÍM SE MŮŽEŠ STÁT MOUDRÝM, A BEZ NÍŽ SE KAŽDÁ MOUDROST STÁVÁ POŠETILOSTÍ“.

„SLÍBIL JSEM BOHU, ŽE I MŮJ POSLEDNÍ POVZDECH BUDE PATŘIT MÉ CHUDÉ MLÁDEŽI“
– tak vyznal sv. Jan Bosco své životní poslání; na jeho přímluvu prosme za všechny děti,
aby se skrze modlitbu a pokání stávaly tvůrci nového světa.

POUTNÍCI PŘED HLAVNÍM OLTÁŘEM BAZILIKY PANNY MARIE POMOCNICE V TURÍNĚ,
Peregrinatio ad loca Amoris quo maior nullus ita splendet, Turín, Itálie, 22. června 2015.

EUCHARISTIE V KATEDRÁLE SV. AGÁTY U RELIKVII PATRONKY SICÍLIE. *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, Catania, Sicílie, Itálie, 6.července 2019.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

5. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 4. ÚNORA 2024

Chvalte Hospodina, který uzdravuje ty, jimž puká srdce.

EUCCHARISTIE VE SVATYNI SV. JOZEFÍNY BAKHITY. *Peregrinatio ad loca Amoris quo maior nullus ita splendet*, Schio, Itálie, 28. června 2015.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, slova starozákonního Joba – „což nejsou svízele údělem člověka na zemi“, zní jako otázka vyvěrající ze srdce člověka každé doby. Na ni odpovídá v Ježíši Kristu Bůh, který „uzdravuje ty, jimž puká srdce“. Proto jej s důvěrou prosme:

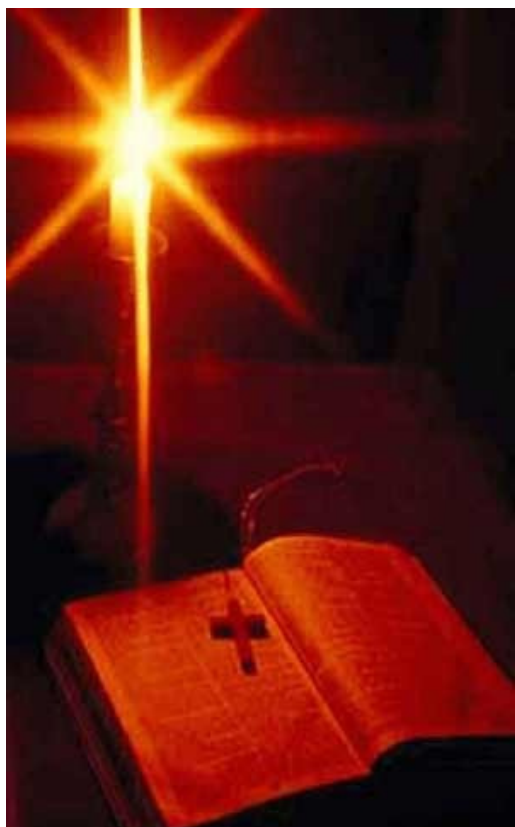
L: PANE, UZDRAV NAŠE SRDCE.

- Za Svatého Otce, aby v jeho poselství zaznívala hluboká víra v Boží lásku k nám.
- Za ty, kdo se stali obětí obchodu s lidmi: ať je Bůh vysvobodí, uzdraví jejich duši i tělo a dá jim sílu hledět s nadějí do budoucnosti.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať pozná čas míru, a v Palestině a Izraeli ustane násilí, rukojmí jsou propuštěni a všem se otevře budoucnost naděje.
- Modleme se, aby nevléčitelně nemocní i jejich rodiny měli veškerou kvalitní lékařskou péči a nezbytnou lidskou podporu.
- Modleme se, aby ti, kdo spravují majetek církve, měli dary prozíravosti, odvahy a zodpovědnosti.
- Za ty, kdo na této zemi žili vírou v život věčný, ať mají podíl na slávě vzkříšení.

K: Všemohoucí věčný Bože, slovem svého Syna nám svěruješ radostnou zvěst života. Dej, ať v jeho síle kráčíme a tak se stáváme živým evangeliem, které čtou lidé tohoto světa. Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 4. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – DEUTERONOMIUM 18,15-20

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Hospodin, tvůj Bůh, ti vzbudí proroka, jako jsem já, z tvého středu, z tvých bratrů, toho budete poslouchat. To jsi právě žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorebu v den shromáždění, když jsi říkal: ‚Nemohu už slyšet hlas Hospodina, svého Boha, nemohu se už dívat na tento veliký oheň, abych nezemřel.‘ Hospodin mi tehdy řekl: ‚Správně mluví. Vzbudím jim proroka, jako jsi ty, ze středu jejich bratrů a vložím svoje slova v jeho ústa a sdělí jim vše, co mu poručím. Kdo by však neposlechl mých slov, která bude mluvit ve jménu mém, toho poženu k zodpovědnosti. Prorok, který by se opovážil mým jménem říkat, co jsem mu neporučil, nebo který by mluvil ve jménu jiných bohů, takový prorok musí zemřít!‘ “

ŽALM 95

Pojďme, jásejme Hospodinu, – oslavujme Skálu své spásy, – předstupme před něho s chvalozpěvy – a písněmi mu zajásejme! Pojďme, padněme, klaňme se, – poklekněme před svým tvůrcem, Hospodinem! – Neboť on je náš Bůh – a my jsme lid, který pase, stádce vedené jeho rukou. Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu: – „Nezatvrzujte svá srdce jako v Meribě, – jako tehdy v Masse na poušti, – kde mě dráždili vaši otcové, – zkoušeli mě, ač viděli mé činy.“

2. ČTENÍ – 1 KOR 7,32-35

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

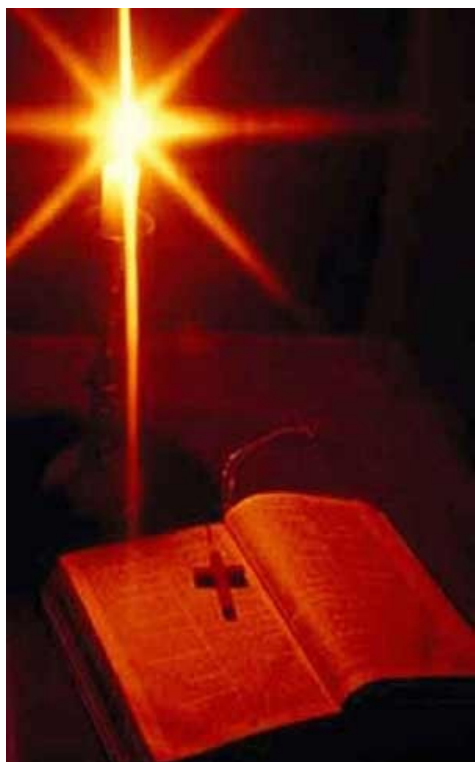
Bratři, rád bych, abyste byli bez starostí. Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen. A žena nevdaná a panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se líbila muži. To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smyčku, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu.

EVANGELIUM – MK 1,21-28

Slova svatého evangelia podle Marka.

V městě Kafarnau vstoupil Ježíš v sobotu do synagogy a učil. Žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona. V jejich synagoze byl právě člověk posedlý nečistým duchem. Začal křičet: „Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský! Přišel jsi nás zahubit? Víme, kdo jsi: Svatý Boží!“ Ale Ježíš mu (to) přísně zakázal: „Mlč a vyjdi z něho!“ Nečistý duch posedlým zalomcoval a s velkým křikem z něho vyšel. Všichni užasli a ptali se jeden druhého: „Co je to? Nové učení - a s takovou mocí! I nečistým duchům poručí, a poslouchají ho!“ A pověst o něm se hned roznesla všude po celém galilejském kraji.

LITURGICKÉ TEXTY 5. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JOB 7,1-4.6-7

Čtení z knihy Job.

Job řekl: „Což nejsou svízele údělem člověka na zemi, dni jeho jako dni nádeníka? Jak otrok touží po stínu, jak nádeník čeká na svou výplatu, tak jsem dostal v úděl měsíce bídy a noci soužení byly mně přiděleny. Když uléhám, říkám si: Kdy asi vstanu? Když končí večer, sytím se neklidem do úsvitu. Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský člunek, plynou bez naděje. Pamatuj, že můj život je jako dech, mé oko již nikdy neužije štěstí.“

ŽALM 147

Chvalte Hospodina, neboť je dobrý, – opěvujte našeho Boha, neboť je milý, – zaslouží si chválu. – Hospodin buduje Jeruzalém, – shromažďuje rozptýlené z Izraele. Uzdravuje ty, jimž puká srdce, – a jejich rány obvazuje. – Určuje počet hvězd, – každou z nich nazývá jménem. Velký je náš Pán a přemocný, – jeho moudrost je bez míry. – Pokorné Hospodin pozvedá, – bezbožné však

ponižuje k zemi.

2. ČTENÍ – 1 KOR 9,16-19.22-23

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Že hlásám evangelium, tím se chlubit nemohu; to je mi uloženo jako povinnost, a běda, kdybych ho nehlásal. Odměnu bych mohl čekat, kdybych to dělal z vlastního popudu. Když to však dělám proto, že to mám nařizeno, plním jen úkol, který mi byl svěřen. Jaká je tedy moje odměna? To, že hlásám evangelium, a nic za to nechci, takže se vzdávám práva, které mi evangelium poskytuje. Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech, abych tak získal tím větší počet lidí. U slabých jsem se stal slabým, abych získal slabé. Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé. A to všechno dělám proto, abych zároveň s nimi získal podíl v dobrech evangelia.

EVANGELIUM – MK 1,29-39

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu. Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Tu jí horečka přestala a ona je obsluhovala. Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. Celé město se shromáždilo u dveří. I uzdravil mnoho nemocných s rozličnými chorobami a vyhnal mnoho zlých duchů. Nedovoloval však zlým duchům mluvit, protože věděli, kdo je. Brzo ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven, zašel si na opuštěné místo a tam se modlil. Šimon se svými druhy se pustili za ním. Našli ho a řekli mu: „Všichni tě hledají!“ Odpověděl jim: „Pojďme jinam, do blízkých městeček, abych i tam kázal, protože kvůli tomu jsem přišel.“ A procházel celou Galilejí, kázal v jejich synagogách a vyháněl zlé duchy.

Uzdravení z horečky

*(zamyšlení J. E. Tomáše kardinála Špidlíka,
SI, čestného občana Pustiměře)*

Je zima, netopí se ve světnici. Nemocný leží v posteli, ale netřese se zimou. Má naopak čelo rozpálené. Má horečku, teplotu 39 stupňů. Den předtím ho roztrásla zima. Nebylo to příjemné. Ale to teplo, které se dostavilo potom, je daleko horší. Je to nemoc. Horečka přináší žár, který není přirozený. Stala se tedy snadno

symbolem nepřirozeného žáru mravního, tj. vášně. Problémem se zabývala podrobně morálka starých stoiků a Otcové církve z ní mnoho převzali. Stoické rozlišení je celkem prosté. Buď jednáme podle rozumu, uvažujeme solidní důvody pro a proti, nebo se dáme strhnout slepou náklonností, vášní. První skutek je tedy dobrý, druhý je zlý, i když se třeba navenek nic zvláštního nepříhoda. Ten, kdo se rozčílí, už hřeší. Zabije-li pak slepici nebo vlastního otce, píše Chrysippos, to už se stalo náhodou, podle toho, kdo se mu připlétl do cesty. Mravní postoj od nás tedy požaduje, abychom potlačovali v zárodku všechny vášně. Řecký výraz pro vášně je pathos, dokonalý člověk je tedy „apatický“, po ničem netouží, nic ho nerozčílí, ničeho se nebojí. Tato teorie vypadá vznešeně, ale přesto ji museli křesťané opravit, hlavně ve dvou bodech. Nejsou všechna hnutí smyslů nepřirozená. A není pravda, že se vášně nedají kontrolovat. Dají se a musí se ovládat. Proto naše morálka rozlišuje vášně či náklonnosti zřízené a nezřízené. Křesťanští asketi byli vždy velcí optimisté. Člověk nehřeší proto, že vzplanul, ale proto, že se neovládl a mohl to udělat. Křesťanští autoři tedy obhajují zásadní moc člověka ovládat své vášně. Je to podobné jako síla zdravého lidského těla překonat horečku. Potrápí ho jenom dočasně. Není to ovšem příjemné. Tím nepříjemnější je cítit se rozhněvaným, smyslým, netrpělivým. Vyžaduje to boj proti vnitřní rozpolcenosti. Kde se vzala? Tento stav ovšem nemůže být přirozený. Cítíme v sobě jakýsi rozklad. V něm pak se dá, podle sv. Augustina, pozorovat následek hříchu. Vůle odepřela poslušnost Bohu, za trest nás neposlouchají naše vlastní náklonnosti. „Poručím noze, vykročí, poručím ruce, rozpráhne se, ... poručím své náklonnosti, nehne se.“ Sv. Tomáš přirovnává svobodnou vůli ke králi, který už ztratil neomezenou moc a je hlavou svobodných občanů. Vyzve je, oni poslechnou, chtějí-li. Obyčejně pak dělají po svém daleko dřív, než o tom král ví, dřív, než to může schválit nebo zakázat. Náklonnost často předchází rozum svobodnou vůli. Známe to ze zkušenosti. Chce se nám pít, máme zlost a odpor, často ani sami nevíme proč.

Nemáme tedy moc nad vznikem vášní. Jsou někdy silné, nedají se odehnat. Ale přesto všechno hájíme základní svrchovanou moc vůle. Nikdy nás nemohou náklonnosti přinutit ke svobodnému souhlasu s hříchem. Vždyť i velcí světci byli často lidé prudce vášniví, ale nejenom že nehřešili. Boj proti náklonnostem je naopak posvětil a posílil. Když pak někdy ztráceli trpělivost, volali k Bohu a ten jim přinesl klid a útěchu, podobně jako když Kristus uzdravil tchýni sv. Petra z horečky. Dostavil se tedy pokoj a schopnost pracovat.

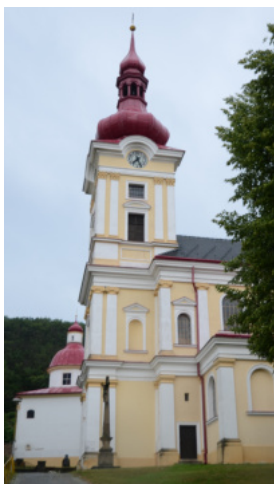
Smyslových lnutí je mnoho druhů. Ale stoikové je rozdělili především do dvou skupin: buď něco nesnášíme, odpuzuje nás to, nebo po něčem toužíme, chceme se toho zmocnit.

Do první skupiny patří především hněv. O hněvu mnoho píše klasičtí autoři. Nazývají hněvivého „dobrovolným bláznem“. Dělá totiž v návalu vášně věci, kterých pak lituje, rozbije věci, které sám platí, udělá zle lidem, kteří jsou jeho přátelé a příbuzní. Hněvu podléhají lidé letory sangvinické a cholerické. Zatímco u prvních vzplanutí rychle opadne, u druhých je trvalé, a tak se hněv promění v nenávist a pomstychtivost. Protože je těžko zamezit první citové reakci, asketické ovládnutí se soustředí na to, abychom se naučili při rozčilení pokud možno nemluvit a nic nerozhodovat. V Apoftegmatech Otců pouště se vypravuje, že chtěli vyzkoušet ctnost starého mnicha, a proto začali v jeho přítomnosti s uštěpačnými poznámkami mluvit proti němu. On nedal nic znát. Pak se ho ptali: „Otče, rozčililo vás to?“ Odpověděl: „Rozčililo, ale nepohnulo to se mnou tak, abych promluvil.“

Hněv je vzplanutí proti něčemu, co je nám nemilé, odporné. Opačné vášni říkáme žádostivost. Jde tu o něco, co si žádáme, co je nám milé, co bychom si přáli mít, čeho se chceme zmocnit. Ve správné míře je to přirozená reakce zdravého organismu. Žaludek cítí chuť k jídlu, k pití. Svěží údy se chtějí hýbat, hrát si atd. Dobře však známe, jaký je chudák ten, kdo nemůže zvládnout žádostivost k pití, komu třesí fantazie žádostmi smyslnými. Doporučuje se, abychom v tomto případě utekli od každé příležitosti, která by nás svedla ke skutku. Je to moudré, ale není to možné provést do všech důsledků. Svatý Maxim Vyznavač proto radí, abychom „oddělili žádost od myšlenky“. Zní to abstraktně, ale je to výraz velkého psychologického optimismu. Znamená to prakticky, že se mohu zastavit a říci si: „Chce se mi to, ale já chci opak!“ Člověk pak není to, „co se mu chce“, ale co on sám svobodně chce, k čemu se rozhoduje. To pak přináší klid.

FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE. PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSDICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

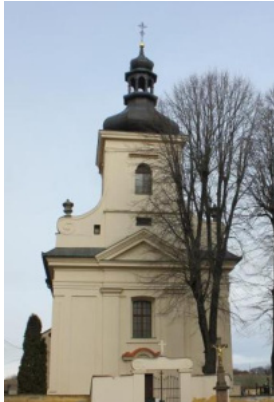
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!

POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE
NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

"Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu."

(Mk 16,15)

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 29. LEDNA 2024

Ježíš a jeho učedníci se přeplavili na druhý břeh moře do gerazenského kraje. Sotva vystoupili z lodi, hned proti němu běžel z hrobních slují člověk posedlý nečistým duchem. Bydlel v hrobových jeskyních a už ani řetězy ho nikdo nemohl svázat. Často ho totiž spoutali okovy na nohou a řetězy na rukou, ale on řetězy na sobě roztrhal a okovy rozlámал – nikdo neměl sílu ho zkrotit. Po celé dny a noci (se potuloval) po těch jeskyních a po horách, křičel a tloukl se kameny. Když zdálky spatřil Ježíše, přiběhl, padl před ním na zem a hrozně vykřikl: „Co je ti po mně, Ježíši, synu Boha nejvyššího? Zapřísahám tě při Bohu, netrap mě!“ Ježíš mu totiž řekl: „Nečistý duchu, vyjdi z toho člověka!“ Také se ho zeptal: „Jak se jmenuješ?“ Odpověděl: „Moje jméno je Pluk, protože je nás mnoho.“ A velmi ho prosil, aby je neposílal pryč z té krajiny. Na stráni se tam páslo velké stádo vepřů. (Ti zlí duchové) ho prosili: „Pošli nás do těch vepřů. Nech nás do nich vejít.“ Ježíš jim to dovolil. Nečistí duchové vyšli a vstoupili do vepřů. A to stádo se hnalo po příkrém srázu do moře – bylo jich na dva tisíce – a v moři se utopilo. Pasáci vepřů utekli a oznámili to v městě i po dvorcích. Lidé se šli podívat, co se stalo. Když přišli k Ježíšovi a viděli toho posedlého zlými duchy, který jich míval v sobě celý pluk, jak tam sedí oblečený a při zdravé mysli, padla na ně bázeň. Ti, kdo viděli, jak se to stalo s tím posedlým a s vepři, jim to vypravovali. Tu začali Ježíše prosit, aby z jejich kraje odešel. Když nastupoval na loď, prosil ho ten bývalý posedlý, aby u něho směl zůstat. On mu to však nedovolil, ale řekl mu: „Jdi domů ke své rodině a vypravuj jim, jak veliké dobrodiní ti Pán prokázal a jak se nad tebou smiloval.“ Odešel tedy a začal v Desetiměstí rozhlášovat, jak veliké dobrodiní mu Ježíš prokázal. A všichni se tomu divili. (Marek 5,1-20)

Posedlý řetězy roztrhal a okovy rozlámал. Řetězy a okovy nezmůže silný člověk. Jestli je trhal a lámал, předpokládali logicky, že tu jde o někoho, kdo je posedlý silou vyšší, než je lidská. Díváme se na takové případy jako na něco docela mimořádného, s čím se v normálním životě nesetkáváme. Dostojevskij byl jiného názoru. V románu Běsi vidí, jak je celá lidská společnost bezmocná proti silám zla, jak jsou v jeho moci lidé, kteří ani sami nevědí, co chtějí, a nepocházejí ze špatného prostředí. Také Solovjov myslel v mládí, že se mnoho lidí vzpouzí proti Bohu pouze z nevědomosti, protože jim

nikdo nevysvětlil náboženské pravdy moderně a přístupně. Později své mínění změnil. Poznal, že Kristus nepřišel jenom proto, aby nás učil lépe žít, podobně jako učí velcí myslitelé, ale přišel na zemi hlavně proto, aby bojoval proti zlu. To je silnější než my a pouhými lidskými prostředky se nedá zadržet a spoutat.

Moje jméno je Pluk, protože je nás mnoho. Antičtí stoikové říkali: „Ctnost je jedna, neřestí je mnoho.“ Přirovnávali totiž ctnost k přímé čáře. Přímka se dá zkroutit, pokrývit tisícími způsoby. Každý z nich je jiný, ale mají společnou vlastnost: narušily přímou linii. Podobný je i mravní zákon. Učí jednat přímo. Tato přímočarost se ztrácí každou neřestí. Proto je zlých sil ve světě mnoho, celý „pluk“. Stoikové však mysleli, že se přesto nemusíme zla bát. Stačí se přidržet pevné linie mravních zákonů. Křesťanství je také optimistické, ale jiným způsobem. Nevěříme, že člověk sám stačí na boj proti zlu. Ale vidíme za oponou světa i boj vyšší. Proti pluku zlých duchů bojují pluky andělů strážných, poslaných lidem a světu ku pomoci. Jestliže tedy zlo převyšuje síly člověka, je to vyváženo tím, že nadlidskou pomoc zakoušíme i při každém dobrém skutku.

Zlý duch ho prosil, aby je neposílal pryč z té krajiny. Scholastická filosofie diskutovala o tom, mohou-li být andělé nebo zlí duchové na některém místě. Na místě jsou totiž hmotné věci, které se navzájem dotýkají. Židle se dotýká podlahy, stojí tedy na podlaze. Tužka se dotýká stolu, leží tedy na stole. Nehmotné bytosti nemají tělo. Jak se tedy mohou dotýkat? Odpovídá filosofie: svým působením, svou silou. Andělé dobří nebo zlí jsou tedy tam, kde působí. Bůh je všudypřítomný, protože je jeho moc všude. Ale životopisy svatých nám často vypravují o tom, že některá místa jsou zvláště pod vlivem zlých duchů. Jak si to máme vysvětlit? Děje se to skrze člověka. Životem v Bohu posvěcujeme své tělo i to, čeho se dotýkáme, náš životní prostor. Zlé skutky naopak znesvěcují to, s čím se hříšník stýká. Je zajímavé, co se vypravuje o egyptských mniších. Chodili bydlet na místa, kde se říkalo, že jsou zlí duchové. Byli si vědomi své povinnosti svět očistit od zlé moci.

Myslím, že nikdo z nás nepochybuje o existenci zlých duchů. Tak jako nás dobří duchové - tedy andělé - nabádají k dobrému, tak zase zlí duchové nás pokouší ke zlému. Pán Ježíš sice zvítězil nad zlým duchem, ale ponechal mu ještě jakési pole působnosti zde na této zemi. Z posedlostí zlým duchem se setkáváme asi zřídka, ale dobře víme, že jsou i vyznavači satana - satanisté, jejichž programem je sloužit zlému, dělat zlo ve všech možných podobách. Působení zlého můžeme připočítat i zločiny proti lidskosti, které se děly v koncentračních táborech, komunistických gulazích, věznicích, válkách, genocidách a dějí se stále dodnes. Je totiž skoro nemožné, aby člověk jen tak sám od sebe bez pomoci zlého dokázal dělat tak hrozné věci. Je nutné tedy nepodceňovat vliv zlého ducha, jenž útočí na každého z nás. Na druhé straně je však potřeba vědět, že Ježíš je mocnější než satan, a tedy jen spolu s ním dokážeme zlému čelit. Je dobré vzývat Krista, jména svatých, modlit se třeba tu modlitbu "Svatý Michaeli". 'Mocnější je ten, který je ve vás, než ten, který je ve světě', čteme v Písmu.

ÚTERÝ 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 30. LEDNA 2024

Ježíš se vrátil lodí na druhý břeh a už se kolem něho shromáždil velký zástup. Když byl ještě na břehu moře, přišel k němu jeden z představených synagogy, jmenoval se Jairo. Jak ho uviděl, padl mu k nohám a snažně ho prosil: „Moje dceruška umírá. Pojď, vlož na ni ruce, aby byla zachráněna a žila.“ Ježíš s ním odešel. Velký zástup šel za ním a tlačili se na něj. Byla tam jedna žena, která dvanáct let trpěla krvácením, mnoho zkusila u mnoha lékařů a celý svůj majetek vynaložila na léčení, ale nic jí nepomohlo, spíše jí bylo čím dál hůř. Když slyšela o Ježíšovi, šla v zástupu lidí a zezadu se dotkla jeho šatů. Řekla si totiž: „Jestli se dotknu třeba jen jeho šatů, budu uzdravena.“ A hned jí přestalo krvácení a pocítila na těle, že je ze svého neduhu vyléčena. Ježíš ihned v sobě poznal, že z něho vyšla (zázračná) moc. Obrátil se proto v zástupu a zeptal se: „Kdo se dotkl mých šatů?“ Jeho učedníci mu odpověděli: „Vidíš přece, jak se lidé na tebe tlačí, a ptáš se: Kdo se mě to dotkl!“ Ale Ježíš se rozhlížel, aby uviděl tu, která to udělala. Tu přišla ta žena, celá ustrašená a rozechvěná – věděla dobře, co se s ní stalo – padla před ním na zem a pověděla mu celou pravdu. On jí na to řekl: „Dcero, tvá víra tě zachránila. Jdi v pokoji a buď zdráva, (zbavena) svého neduhu!“ Zatímco ještě mluvil, přišli lidé (z domu) představeného synagogy se zprávou: „Tvá dcera umřela. Proč ještě Mistra obtěžuješ?“ Ježíš zaslechl, co se tu mluvilo, a řekl představenému synagogy: „Neboj se, jen věř!“ Nedovolil nikomu, aby šel s ním, jenom Petrovi, Jakubovi a jeho bratru Janovi. Přišli k domu představeného synagogy a viděli tam rozruch, (lidi), jak pláčou a velmi nařikají. Vešel dovnitř a řekl jim: „Proč jste tak rozrušeni a pláčete? Dítě neumřelo, jenom spí.“ Posmívali se mu. On však všechny vykázal ven, vzal s sebou otce dítěte i matku a své společníky a šel (do světnice), kde dítě leželo. Vzal ji za ruku a řekl: „Talitha kum!“, to znamená: „Děvče, říkám ti, vstaň!“ Děvče hned vstalo a chodilo – bylo jí dvanáct let. (Lidé) byli úžasem jako bez sebe. (Ježíš) jim přísně přikázal, že se to nikdo nesmí dovědět, a řekl jim, aby jí dali jíst. (Mk 5,21-43)

Existuje smrt? V dnešním slovníku rozlišujeme víru a naději. Víra znamená vidět za skutečností světa jiný vyšší svět, za životem v čase život věčný. Naděje pak doufá, že tam dospějeme. Ve slovníku Bible je obvykle spojeno obojí v jedno. Věřit tedy znamená i doufat. Aby však mohl člověk doufat, musí žít. Co znamená skutečnost pro mrtvého? Nic. Proto jsou písně a úvahy o smrti tak pesimistické. Pláčou nad zánikem vši naděje. Kristus naopak vyzývá otce zemřelé dcery: „Věř!“ Je to víra, jakou dává jenom křesťanství, nebo se vyskytuje i v jiných náboženstvích? U všech národů jsou jisté ideje o posmrtném životě. Ale mnoho naděje nevzbuzují. Jsou jenom jakousi potěchou pro ty, kteří se setkávají tváří v tvář smrti. A přece, jak píše N. Berďajev, se měří výška a vznešenost každého vyznání podle toho, jaký má postoj k smrti. Křesťanský se vyjadřuje jedním slůvkem: „Věř!“ Náš život s Kristem je nezničitelný.

To dítě neumřelo, ale spí. Často čteme na hrobech nápis: „Zde spí věčným spánkem...“ Proč se přirovnává smrt ke spánku? Spící člověk nejenom žije, ale dokonce i jeho život sílí. Nevnímá však, co se děje okolo něho. Kromě toho čekáme, že se spící probudí. Tento obraz tedy vyjadřuje křesťanskou naději. Každé přirovnání je ovšem částečné. Proto

prohlásil kdosi duchaplně: „My říkáme o mrtvých, že spí, ale oni to zase říkají o nás.“ I v tom je kus pravdy. Spící mívají sny, tj. zdá se jim, že vidí a slyší všelicos, ale není to skutečnost. Takový je podle duchovních autorů i náš život. Vidíme a slyšíme. Ale je to všechno pravda? Ti, co zemřeli, vidí pravdu tváří v tvář, probouzejí se k životu a minulé se jim zdá, jako by to byl na zemi pouhý sen. Ať už toto přirovnání vezmeme z jedné nebo z druhé stránky, vždycky vyjadřuje pevnou křesťanskou víru, že smrt s Kristem život neničí, ale naopak posiluje.

Děvče, říkám ti, vstaň! Při probuzení ze sna se otevrou oči, začínáme myslet a svobodně se rozhodovat. Kolik takových probuzení je v jednom životě? Mnoho. Ale zase se dá říci duchaplně: Celý život je jenom jedno dlouhé postupné probouzení. Nejlip to vidíme na malých dětech, jak začínají ponenáhlu vnímat osoby a věci. Přejde brzy perioda, kdy unavují rodiče otázkami: „Co je to? Proč je to?“ Čím bystřejší jsou, tím větší mají hlad po vědění a porozumění. Zpomalí-li se ten vývoj, říkáme, že je dítě zaostalé. Je pravda, že se časem u každého dostaví jakási sytost dojmů a nezájem. Je-li intenzivní, stává se senilností, otupěním, předzvěstí smrti. U některých lidí je předčasné, jiní si naopak uchovávají svěžest a duševní mládí do pozdního věku. Ale není tak vážné, jak dlouho a jak intenzivně se člověk probouzí k poznávání vnějšího světa. Jisté je, že až do smrti se

máme intenzivně probouzet k poznání světa Božího až do okamžiku, kdy i nám řekne Kristus: „Vstaň!“

Člověk potřebuje k životu 3 věci: někoho, koho by měl rád; něco, co by dělal; a něco, v co by doufal. Právě to poslední - naděje, je jasně vidět z postojů nemocné ženy i představeného synagogy, Jaira. Oběma se to vyplácí - žena je uzdravena, Jairova dcera žije. Ryby potřebují vodu, ptáci křídla, plíce vzduch, kolo řetěz - tak potřebuje člověk naději. Člověk, který není optimista, podléhá beznaději, nemá elán, chuť do života, nechává se životem vléci, přežívá. Křesťan má však být člověkem naděje. Křesťan má naději na život věčný.

STŘEDA 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 31. LEDNA 2024

Ježíš šel do svého domova. Učedníci ho doprovázeli. Příští sobotu začal učit v synagoze. Mnoho (lidí) ho poslouchalo a říkali celí užaslí: „Kde se to v něm vzalo? Jaká moudrost mu byla dána! A takové zázraky se dějí jeho rukama! Copak to není ten tesař, syn Mariin a příbuzný Jakubův, Jozetův, Judův a Šimonův? A nežijí jeho příbuzné tady mezi námi?“ A pohoršovali se nad ním. Ježíš jim řekl: „Nikde prorok neznamena tak málo jako ve své vlasti, u svých příbuzných a ve své rodině.“ A nemohl tam udělat žádný zázrak; jenom na několik málo nemocných lidí vložil ruce a uzdravil je. A divil se jejich nevěře. (Marek 6,1-6)

Copak to není ten tesař? Kdo byl dlouho v cizině, vrací se domů obyčejně se smíšenými pocity a zažije zvláštní překvapení. Dá se to dobře vysvětlit psychologicky. Jeho vzpomínky na mládí zůstávají velmi živé. Ale zastavily se, sahají jen do okamžiku, kdy odešel. Mezitím však šel život dál, mnoho se změnilo. Když se vrátí, obraz domova ze

vzpomínek a obraz skutečnosti si neodpovídají. Ale i on sám se změnil. Je jiný. Chce-li navázat styky, které měl předtím, slova už nemají stejný význam. Návrat Ježíšův do Nazareta ovšem nemůžeme vidět jenom ve světle těchto zkušeností z denního života. Ale přesto nám poslouží k pochopení konfliktu, který v Nazaretě vznikl. Jeho nepřítomnost doma byla sice krátká, ale za tu dobu jeho funkce zjevit Otce a jeho spásu závratně vzrostla. Jeho krajané to ovšem nemohli pochopit. Silou setrvačnosti ho považovali za chlapce, který pomáhal doma při práci. Dodnes každý, kdo duchovně roste, se lehčeji nebo obtížněji odpoutává od prostředí, ze kterého vyšel. Je to dynamika růstu a života.

Nikde prorok neznamena tak málo, jako ve svém domově. Dlouhým stykem se seznamujeme s věcmi, s krajinou, s lidmi. Po jisté době dojdeme k přesvědčení, že je dobře známe, že už nás nemohou ničím překvapit. Je to ovšem iluze, jakýsi druh duchovního přesycení. Vždyť příroda je plna tajemství a bude do konce světa místem neustálých objevů. Platí-li to o minerálech, rostlinách, živočiších, tím více se to dá říci o člověku. Jeho srdce je hlubina, na dno se nikdy nedohlédne. Dopouštíme se denně stejné chyby jako Nazaretští vůči Ježíšovi: uvěříme, že známe, že jsme naprosto prohlédli ty, se kterými se denně stýkáme. Tím si vlastně cestu k jejich poznání uzavíráme, přestávají nás zajímat, jejich slova považujeme za banální, nebereme je vážně. Člověk, který přestal být předmětem objevů a obdivů, ztrácí hodnotu. Není to často vina jeho, ale toho, kdo s ním žije. Musíme na to dát velký pozor v rodině, v práci, mezi přáteli.

Kde se to u něho vzalo? Tento projev překvapení slyšíme často, když někdo znenadání vynikne, ať už v dobrém nebo ve zlém. Nejčastěji je to výraz obdivu pro génia. Malíř namaloval svůj první obraz, básník vytiskl první knížku poezie. Nikdo netušil, že mají takový talent. A i oni sami dávají zajímavou odpověď, zeptáme-li se jich, jak přišli ke svému dílu: „Byla to inspirace.“ Latinské slovo inspirace znamená vdechnout do něčeho. Je to jakoby se něčemu chtěl dát vlastní život. Tímto obrazem Bible líčí stvoření člověka. Svým tělem pochází „z hlíny země“, ale Bůh mu vdechl duši (Gn 2,7). Při uměleckém díle se od starověku říká, že to byla Múza, některá z bohyň krásy, která vdechla umělci myšlenky. My, křesťané, věříme, že náš život pokračuje a rozvíjí to, co bylo na počátku stvoření. Bůh sám nám posílá, vnuká své myšlenky, inspiruje k dobrému a dává i možnost je uskutečnit. Když se tedy světců ptají, kde se v nich vzalo to, co dělají, mají jen jednu odpověď: „Boží milostí jsem to, co jsem“ (1Kor 15,10).

ČTVRTEK 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 1. ÚNORA 2024

Ježíš zavolal svých Dvanáct, začal je posílat po dvou a dával jim moc nad nečistými duchy. Nařídil jim, aby si na cestu nic nebrali, jen hůl: ani chléb, ani mošnu, ani peníze do opasku, jen opánky na nohy, ani aby si neoblékali dvoje šaty. Řekl jim: „Když přijдете někam do domu, zůstaňte tam, dokud se odtamtud nevydáte zase dál. Když vás však na některém místě nepřijmou a nebudou vás chtít slyšet, při odchodu odtamtud si vytřeste prach ze svých nohou na svědectví proti nim.“ Vydali se tedy na cesty a hlásali, že je třeba se obrátit. Vyháněli mnoho zlých duchů, pomazávali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je. (Marek 6,7-13)

Začal je posílat dva a dva. Římská posvátná kongregace, úřad pro misijní činnost církve, měla před Druhým vatikánským koncilem titul *De propaganda fide*. Název se změnil, protože modernímu člověku nezní příjemně slovo *propaganda*. Někdo něco vymyslel a propagandou to chce prodat. Práce pro rozšíření křesťanské víry se naopak jmenuje *misie*. Jde tu o latinské slovo, které znamená *poslání*. Vytýkají někdy misionářům, že jsou propagátory cizích evropských idejí, že berou národům jejich starobytlou identitu. Kdyby tomu tak bylo, byla by to skutečně neodpovědná činnost. Nikdo totiž nemá právo zasahovat do vnitřního vývoje druhého, není-li si jist, že ho posílá Bůh. Ten stvořil srdce člověka a dává mu směr. Platí-li to pro misionáře, musíme si toho být vědomi i my všichni. Lidé zasahují do života jiných radami, rozkazy, násilím. Takové je složení společnosti. A přece se musejí stále ptát: V čem a kam až mě posílá Bůh? Jen tolik autority může mít jeden člověk nad druhým. Zneužití autority má za následek krizi podřízenosti.

Nebrat si peníze do opasku. Propaganda obvykle předpokládá finanční základ. Obchodní domy, firmy, politické strany věnují na ni velké částky příjmů. Kristus vybízí své apoštoly, aby šli bez peněz. Ale z čeho budou žít a budovat dílo? Předpokládá se, že je vyživí ti lidé, ke kterým jsou posláni. Není to riskantní předpoklad? Je všeobecná lidská slabost, že si dají lidé zaplatit, chce-li je někdo přetáhnout na svou stranu. Naopak sami zaplatí tomu, kdo jim pomůže k dosažení toho, co chtějí sami. Propagandista tedy nutně potřebuje peníze. Misionář však je v docela jiné situaci. Jestliže ho posílá Bůh, vzbudí v srdcích těch, ke kterým má přijít, i touhu po tom, co misionář přináší. Proto si ho váží a hledí si ho u sebe udržet. Vidíme to názorně na velkých misionářích Evropy na počátku středověku. Co všechno mladé národy udělaly, aby je získaly a aby si je udržely! A jaké oběti dodnes někde přinášejí věřící, aby si zajistili pravidelnou duchovní správu!

Nebrat si dvě suknice" Na cestu si obvykle bereme dvojí šaty, protože nevíme, jaké nás překvapí počasí. Může se ochladit, můžeme promoknout. Cesta je obvykle plná nepředvídaných okolností. Kdo se jich bojí, nerad cestuje. Naopak zkušení cestovatelé předvídají a hledí se zajistit proti tomu, co by se mohlo přihodit. Kristus naopak učí své apoštoly jakési svaté bezstarostnosti. Čím se ta liší od nedbalosti? Předpokládá zase první nutnou podmínku: Boží poslání. Bůh, který posílá, je ovšem pán přírody, historie, politických a kulturních situací. Není tedy jeho posel závislý na podmínkách. V dějinách najdeme tisíce příkladů, jak se jednotlivci i celé národy obrátily ke křesťanství právě v těch okamžicích, kdy se to zdálo vyloučené, v době velkých pronásledování. Loďka Kristova pluje na druhý břeh za příznivého počasí i za bouří (svr. Mt 8,24).

PÁTEK - 2. ÚNORA 2024 - SVÁTEK UVEDENÍ PÁNĚ DO CHRÁMU

Když nadešel den očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli (Ježíše) do chrámu, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: 'Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!' Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařizováno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata. Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk

spravedlivý a bohobojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch Svatý. Od Ducha Svatého mu bylo zjeveno, že neužítí smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha: „Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvícení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“ Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: „On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat – i tvou vlastní duši pronikne meč – aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí.“ Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z Aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom sama jako vdova – bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupění Jeruzaléma. Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním. (Lukáš 2,22-40)

SOBOTA 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 3. ÚNORA 2024

Apoštolové se shromáždili u Ježíše a vypravovali mu všechno, co dělali a učili. Řekl jim: „Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočíte.“ Pořád totiž přicházelo a odcházelo tolik lidí, že neměli čas ani se najíst. Odjeli tedy lodí na opuštěné místo, aby tam byli sami. Mnozí je viděli odjíždět a poznali jejich úmysl. Ze všech měst se tam pěšky sběhli a byli tam před nimi. Když (Ježíš) vystoupil, uviděl velký zástup a bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře; a začal je poučovat o mnoha věcech. (Marek 6,30-34)

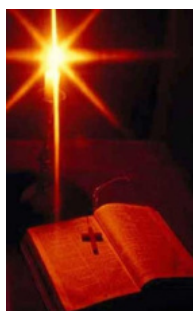

Pojďte někam na osamělé místo. Tisíce a tisíce mnichů a řeholnic v dějinách církve uposlechly tuto výzvu. Slovo mnich pochází z řeckého *monachos*, což znamená osamělý, poustevník. Nad branami kartuziánských klášterů bývá nápis: „Blažená samota, sama jediná je blaženost.“ A přece máme v češtině dva výrazy, jejichž odstín se značně liší: „samota“ a „osamocení“. Člověk je společenský tvor. Jeho osoba se vyvíjí jenom ve vztahu k druhým. Má rád jiné a čeká, že ho budou mít rádi i druzí. Proč tedy hledali a hledají zbožní lidé samotu? Odpověď na tu otázku je celkem snadná: Aby se cítili blízko někoho druhého, se kterým si v hluku ostatních nemohou upřímně pohovořit. I dva zamilovaní vyhledávají osamělá místa, ale nejsou osamoceni. Tím víc to prožívají ti, kdo milují Boha. Karlu Foucauldovi se omlouval někdo, že ho nechal dlouho čekat o samotě. Odpověděl prostě: „Já nejsem nikdy sám!“ Uměl se modlit.

Trochu si odpočíte! Zahřátý motor v autě necháváme vychladnout. Ušlé nohy natáhneme pohodlně, aby se svaly uvolnily. I náš nervový systém se potřebuje načas osvobodit od mnoha dojmů, od rozptylování pozornosti na mnoho věcí. A přece zjišťují

psychologové, že je mnoho lidí, kteří si doopravdy odpočinout nedovedou. Řeknou jim: „Zůstaňte doma a klidně si sedněte!“ Nepřijmou to, protože vědí ze zkušenosti, že by se jim hlava zavalila tolika starostmi, na které hledí zapomenout. Dva jdou na vycházku do hor. Jeden se vrátí osvěžený, druhý unavený, a to nejen fyzicky, ale i duševně. Nevnímal totiž tuze hory, ale myslel na zkoušku, která ho čeká. Jeden psycholog radil takovým lidem: „Sedněte si k moři a snažte se alespoň půl hodiny nevnímat nic jiného než moře. Uvidíte, jak se vnitřně očistíte.“ Křesťané, kteří rádi vyhledávají samotu, umějí v ní vidět jenom moře Božího milosrdenství, a proto si dovedou odpočinout.

Uviděl veliký zástup lidí, pojal ho s nimi soucit. V přírodě je boj o život. Silnější vítězí nad slabším a ničí ho. Rostliny se přerůstají, zvířata se požírají. Říká se, že lidé nejsou lepší, naopak, že vedou boj o život brutálněji, hrubšími a rafinovanějšími prostředky. „Bud' budeš kladivem, nebo kovadlinou,“ tvrdí jedno německé rčení. To znamená: buď budeš bít druhé, nebo oni budou bít tebe. Příklady tohoto postoje vidíme na každém kroku. A přece se stále setkáváme s opačnou zkušeností. Opilý upadl. Dobře mu tak! Zaslouží si to. Ale přece normální člověk jde, podá mu ruku a pomůže mu vstát. Proč? Má s ním soucit. Slovo soucit má pěkný původ. Je to cit, ale je to cit společný. Cítím bolest, nehodu druhého, jako by to byla moje vlastní. Podle Solovjova je tento soucit prvním projevem náboženského života, je to napodobení Boha, který má takový soucit s námi, že i vlastního Syna za nás vydal (srv. Jan 3,16). Tento soucit přiměl mnoho těch, kdo šli do samoty žít s Bohem, aby se vrátili mezi lidi a pro ně pracovali.

PONDĚLÍ 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 5. ÚNORA 2024

Ježíš a jeho učedníci se přepravili na druhý břeh a přistáli u Genezaretu. Když vystoupili z lodi, lidé ho hned poznali. Proběhli celou tu krajinu a začali nosit na nosítkách nemocné všude tam, kde slyšeli, že je. A všude, kam přišel do některé vsi nebo města nebo dvorce, kladli nemocné na volné prostranství a prosili ho, aby se směli dotknout aspoň štrápece jeho šatů. A všichni, kdo se ho dotkli, byli uzdraveni. (Marek 6,53-56)

Začali nosit na nosítkách nemocné. Jak bývá těžké dostat se k lékaři nebo léčiteli, o kterém se rozkřikne, že dokáže vyléčit nemoc, na kterou normální lékařská asistence nestačí. Člověk je sociální tvor, nemůže žít bez druhých. Ale snadno na to zapomíná. V nemocnici to najednou pocítí velmi názorně, zvláště když nemůže chodit. Zdá se to paradoxní, ale vidíme to na každém kroku: nemoc má velkou sociální funkci v našem životě. V této příležitosti se poznají přátelé. Ale nemoci mají i funkci náboženskou. Sv. Ignác z Loyoly píše, že nejsou menší dary než zdraví. Sv. Augustin bojoval proti hlavnímu bludu, který se rozšířil v západním křesťanském světě na počátku zrození nové Evropy. Byl to pelagianismus, přesvědčení, že si člověk svými přirozenými silami a pevnou vůlí stačí k tomu, aby mohl čestně a dobře žít a dělat svou práci. Nač by tedy potřeboval Boha? Ten časem z jeho života úplně vymizí. Přijde však nemoc, úraz, tělesná slabost. Jsou to nejlepší kazatelé, kteří nás přesvědčují o tom, jak potřebujeme na každém kroku Boží milosti.

Prosili, aby se směli dotknout střepece jeho šatu. Jsme na poutním místě. Lidé se dotýkají uctívaného obrazu, vlastně jenom rámu. V Římě, v bazilice sv. Petra, líbají nohu kovové sochy. Je už tak opotřebovaná, že se musí vyměňovat. Je dost těch, kdo se nad tím pohoršují. Vidí v tom pověřčivost, fetišismus a bůhví jaké jiné nectnosti. Ale ti, co se dotýkali střepece Ježíšových šatů, nebyli v lepší situaci. Střepec, socha, rám obrazu ovšem nemohou nikoho zachránit. Sám Ježíš při těchto příležitostech vždycky zdůraznil, že je to víra, která uzdravuje, ne vnější gesto (Mt 9,22). Pravá hodnota je v jeho srdci, v jeho smýšlení, přesvědčení. Ale člověk je tvor, který mluví, vyjadřuje své city navenek. Neděje se to jenom slovy, ale často pouhým malým gestem, pohledem. Čím víc se lidé znají, tím méně slov potřebují. Dávají si znamení rukou, posunkem. Podobný smysl mají i gesta v náboženském projevu. Dotek rámu obrazu sám o sobě nemá hodnotu, ale může být výrazem veliké důvěry. Ta pak dělá zázraky.

Všichni, kteří se ho dotkli, byli uzdraveni. Nemoc, při které si uvědomíme vlastní slabost před Bohem, je velký dar. Ale dá se namítnout: Neochromuje snad vědomí slabosti chuť a odvahu do života? Jsou známé verše: „Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malý ten, kdo zná jen malý cíl.“ Slabost skutečně neprospívá, je-li spojena s pocitem osamocení. Něco docela jiného je, když si přitom uvědomíme přítomnost někoho silného, kdo stojí při nás, aby nám pomohl. Kdo v horách ztratil cestu, bývá tak oslabený, že už nestojí na nohou. Setká-li se však s někým, kdo ho chce dovést nazpět, síly se mu vrátí. Tak nám také v životě vrací sílu každé setkání s Ježíšem, každý dotyk uzdravuje. Zdraví totiž není jenom fyzický stav těla, ale především schopnost žít. S Kristem můžeme žít i v největší slabosti i ve smrti.

Dnes se nám Pán Ježíš jeví jako léčitel nemocí. My však víme, že nepřišel léčit jen nemocná lidská těla, ale celého člověka. Ježíš uzdravoval slepé, hluchoněmé, chromé, malomocné, posedlé. Také my jsme v přeneseném slova smyslu dost často podobně postiženi duchovně, a proto potřebujeme uzdravení, abychom byli bdělí nad tím, čemu propůjčujeme zrak - vždyť oko do duše okno. Dále jak často mluvíme, když nemusíme, a zase když máme mluvit, tak mlčíme; jak natahujeme uši, když se jedná o nějaké drby či zajímavosti o druhých, a jak málo otvíráme svůj sluch Ježíšovým slovům. Dále jak jsme posedlí svým egoizmem a sebestředností! Všichni, kdo se ho dotkli byli uzdraveni - každé setkání s Ježíšem, i to dnešní je takovým dotekem uzdravení, zvláště intimně se to děje při svatém přijímání.

ÚTERÝ 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 6. ÚNORA 2024

Kolem Ježíše se shromáždili farizeové a někteří z učitelů Zákona, kteří přišli z Jeruzaléma. Všimli si, že někteří z jeho učedníků jedí rukama obřadně nečistýma, to je neumytýma. Farizeové totiž a všichni židé se drží podání předků a nejedí, dokud si pečlivě neumyjí ruce; (po návratu) z trhu nejedí, dokud se celí neopláchnou; a je mnoho jiného, co přejali a čeho se drží: omývání pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek. Proto se ho farizeové

a učitelé Zákona ptali: „Proč se tvoji učedníci nechovají podle podání předků, ale jedí obřadně nečistýma rukama?“ Odpověděl jim: „Pokrytci! Dobře to o vás předpověděl Izaiáš, jak je psáno: `Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě. Nadarmo mě však uctívají, když učí naukám, které jsou lidskými ustanoveními.' Opustili jste přikázání Boží a držíte se podání lidského.“ A řekl jim: „Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svoje podání! Vždyť Mojžíš nařídil: `Cti svého otce a svou matku' a `Kdo potupí otce nebo matku, ať propadne trestu smrti'! Vy však říkáte: `Kdo by prohlásil otci nebo matce: To, čím bych ti měl pomáhat, je „korban“, to jest dar (pro chrám)' – už mu dovolujete, že pro otce nebo matku nemusí nic udělat. Tak rušíte Boží slovo svým podáním a odevzdáváte to dál. A takových podobných věcí děláte mnoho.“
(Marek 7,1-13)

Jíst neumytýma rukama. Mnoho předpisů Starého zákona bylo toho druhu, že o nich dnes řekneme: „Nemají nic společného s náboženstvím!“ Umýt si ruce před jídlem je jistě užitečné po stránce hygienické, zvláště v dobách, kdy se neužívalo vidliček a lžící. Ale proč by to měl být zákon Boží, jehož přestoupení je hříšné? Abychom to pochopili, musíme se vžít do stavu tehdejší společnosti. Rozdělení na skutky profánní a náboženské bylo velmi slabé. Židé viděli v Bohu hlavu kmene, svého krále a jediného zákonodárce. Nerozeznávali ještě, co je císařovo a co je Božího (Mt 22,21). Proto bylo náboženské všechno, co je psáno v Zákoně Mojžíšově. Dnešní doba zachází do opačného extrému, tzv. sekularizace. Považujeme za náboženskou jenom modlitbu a bohoslužbu, ostatní jsou záležitosti „světské“. Nebylo snad tehdejší pojetí správnější? Nemá snad náboženský postoj proniknout do všeho, co děláme, i když to jsou malé úkony denního života? Takové je jistě ideální křesťanství, ale otázka je, jak k tomu dojít.

Ten lid mě ctí rty, ale jejich srdce je daleko ode mne. Aby byl skutek sakrální, posvátný, k tomu ovšem nestačí jenom vnější forma anebo zařazení do rituálního, obřadního prostředí. Z dnešního života můžeme uvést příklad zdrženlivosti v jídle v postní dny. Je každý takový půst náboženský úkon? Bez vzpomínky na Boha a čistého úmyslu by se pouhá vnější zdrženlivost v jídle stala občanským zvykem v jistém prostředí, jako když si např. ateisté na Štědrý večer připraví rybu místo masa. Tuto bezduchost starých náboženských zvyků vytýkal Ježíš farizeům. Křesťan si má naopak vzpomenout na Boha při všem, co dělá, i při jídle, jak upozorňuje sv. Pavel (1Kor 10,31). Tak se stanou posvátnými i ty skutky denního života, kterým říkáme profánní, světské. Nejpěknější příklad vidíme v životě Panny Marie. Jako každá matka pracovala doma pro dítě. To dítě však byl Syn Boží. Tedy celý její den byl liturgií, bohoslužbou.

Podání předků. Zachovalé prostředí bývá tradiční. Věci se dělají, jak se dělávaly, lidé se chovají, jak se to od nich vždycky žádalo. Tato stálost je velkou oporou pro mravnost i v náboženství. Proto Židé považovali věrnost tradicím za přední náboženský úkon. V církvi pak je tradice známkou pravověrnosti. A přece se i tu může stát překážkou Duchu svatému a evangelní svobodě. Děje se tu něco podobného jako při uctívání svatých obrazů. Jsou k modlitbě, tj. napomáhají k tomu, abychom se snadněji povznesli k tomu, kdo je zobrazen. Před křížem se modlíme ke Kristu, před obrazem Panny Marie recitujeme Zdrávas jí samé. Jakmile však někdo začne sbírat obrazy jenom z estetického hlediska,

přestávají být předmětem kultu a dávají se do muzea. Východní církve proto považovala vždycky umístění svatých obrazů na výstavě jako jejich znesvěcení. Něco podobného se může přihodit se zachováváním zbožných zvyků a tradic. Stanou se zálibou starožitníků, a ne oporou víry a dobrých mravů. Mají místo v církvi, naplní-li se znovu Duchem Božím.

STŘEDA 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 7. ÚNORA 2024

Ježíš zase k sobě přivolal zástup a řekl jim: „Slyšte mě všichni a pochopte! Člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází zvenčí, ale co vychází z člověka, to ho poskvřňuje.“ Když (pak odešel) od zástupu a vstoupil do domu, ptali se ho jeho učedníci na ten výrok. Řekl jim: „I vy jste tak nechápaví? Nerozumíte, že člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho vchází zvenčí? Vždyť to mu přece nevchází do srdce, ale do žaludku a odchází do stoky.“ Tím (Ježíš) prohlásil za čisté všechny pokrmy. Dále řekl: „Co vychází z člověka, to ho poskvřňuje. Z nitra totiž, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky, smilství, krádeže, vraždy, cizoložství, lakota, zloba, lest, prostopášnost, závist, urážky, pýcha, nerozumnost. Všechno to zlé vychází z nitra a člověka poskvřňuje.“ (Marek 7,14-23)

Člověka nemůže poskvřnit nic, co do něho přichází zvenčí. V denním životě nás mnoho vnějšího poskvřňuje: prach, bláto, dotyk se stěnou. Proto se umýváme a vyměňujeme šaty, abychom dokázali, že se nás špína netýká, že my sami jsme čisti. V obrazném smyslu nás poskvřní i špatné řeči, pomluvy. Ale i v tomto případě se umíme hájit nebo alespoň doufáme, že řeči přestanou, že pravda zase vyjde najevo. Horší je tomu však při takových vlivech, kterým říkáme pokušení. Vidíme obraz, ten budí myšlenku, zrodí se chuť provést něco, co je proti Božímu zákonu. Peněženka leží na podlaze, je to něco vnějšího, a přece myšlenka přivlastnit si cizí peníze pronikne do srdce. Právě proto se vyhýbáme příležitostem k hříchu, špatnému prostředí, abychom neupadli. Poskvřňuje nás tedy něco vnějšího? Zdá se, že ano. „Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci“ (srv. Mt 5,28). Tak to vysvětlovali starověcí stoikové. Ale křesťané si jsou dobře vědomi, že ten proces není mechanický. Aby myšlenka z vnějšku se stala naší vlastní, musíme uvnitř dobrovolně souhlasit. Teprve tento vnitřní souhlas ke zlu nás poskvřní.

Co z člověka vychází, to ho poskvřňuje. Člověk nepodléhá mechanicky vlivům zvenčí. Navazuje se skutečností styk, dialog. Dítě se nejdřív ptá: „Co je to?“ Ale hned nato přijde další otázka: „Nač je to? Co s tím mohu udělat?“ Potom teprve přijde rozhodnutí. Sv. Maxim Vyznavač vysvětluje tento proces příkladem podobným tomu s peněženkou na zemi. Nejsou zlé peníze. Neposkvřní mě ani myšlenka, co by se s penězi dalo udělat. Ta přišla jakoby sama, když jsem peníze uviděl. Je tedy pořád ještě zvenčí. Ale jenom zvnitřku srdce může vyjít rozhodnutí peníze ukrást. To rozhodnutí pak poskvřní člověka, i kdyby se mu třeba nepodařilo zlý skutek provést. Jeden východní mnich to vyjádřil výstižně. Stěžoval si mu mladík, že je tuze citlivý, že má mnoho dojmů a že se bojí, aby jim nepodlehl. Uslyšel radu: „Neboj se dojmů, boj se rozhodovat pod jejich vlivem!“

Z nitra, ze srdce lidí, vycházejí špatné myšlenky. Na první pohled je tato věta evangelia v rozporu s tím, co jsme doposud řekli, že totiž špatné myšlenky přicházejí zvenčí, zevnitř je souhlas. Ale tak tomu je v prvním stadiu. Kdo už jednou zlou myšlenku dobrovolně do srdce vpustil, ta tam zapustí kořeny a rozroste se jak plevel v dobré půdě. Pseudo-Makarius píše, že zlé myšlenky jsou hadi. Pustíš-li je do ráje srdce, usadí se tam a udělají si tam hnízdo líhně. Psychologicky tento proces uměl mistrovsky vyličít Shakespeare ve svých dramatech. Tak např. Othello, benátský mouřenín, tam vystupuje jako čestný a věrný muž. Ale uvěřil zlému našeptávači, který nařknul Othellovu manželku z nevěry. Žárlivost ho mučí, vztek ho dusí, stane se nakonec vrahem své vlastní ženy. Vášeň, která oslabí a nakonec zničí člověka, má obvykle takové malé a bezvýznamné počátky. Proto už staré latinské přísloví říká: „Vzdoruj začátkům! Pozdě se hledá lék, když se zlo časem rozmnožilo.“

ČTVRTEK 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 8. ÚNORA 2024

Ježíš se vydal na cestu do tyrského kraje. Vešel do jednoho domu a nechtěl, aby to někdo věděl, ale nemohlo se to utajit. Hned o něm uslyšela nějaká žena, jejíž dcera byla posedlá nečistým duchem. Přišla a padla mu k nohám. Byla to pohanka, rodem Syroféničanka, a prosila ho, aby vyhnal zlého ducha z její dcery. Řekl jí: „Nech najíst napřed děti! Není přece správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.“ Ale ona mu odpověděla: „Ovšem, Pane, jenže i psíci se živí pod stolem kousky po dětech.“ Nato jí řekl: „Že jsi to řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery.“ Žena odešla domů a našla dítě ležet na lůžku a zlý duch byl pryč. (Marek 7,24-30)

Není správné vzít chléb dětem. Když mluví o lásce k bližnímu, zdůrazňují duchovní autoři její univerzálnost: Zahnuje všechny lidi bez rozdílu, blízké i vzdálené, přátele i nepřátele. „Dáváš-li přednost jednomu před druhým,“ píše sv. Maxim Vyznavač, „to dokazuje, že nemáš ještě lásku dokonalou.“ Je to pěkně řečeno, ukazuje to cíl, ke kterému se blížíme, ale nedá se to povzbuzení uskutečňovat v praktickém denním životě doslova. Morálka proto mluví o tom, že má být naše láska „spořádaná“. Skutky lásky se ztotožňují na prvním místě s povinnostmi. Máme se tedy starat především o ty, kteří jsou nám nejbližší, kteří nám byli svěřeni, mezi kterými žijeme a pohybujeme se. Směšní jsou ti, kdo slovy objímají celý svět a nemají čas pro vlastní rodinu. V jistém smyslu je pohodlnější horlit pro rovnoprávnost ras v dalekých zemích než jednat slušně a uctivě se sousedem. Máme milovat bližního „jako sebe“, ne místo sebe. Podobně máme cítit lidi vzdálené, „jako“ by nám byli blízcí, ale ne na místě blízkých, protože ti mají první právo na naši lásku.

I psíci pojídají pod stolem kousky po dětech. V překladech této věty užíváme s oblibou zdrobněliny „psíci“. Slovo pes, užitě o člověku, zní v našem slovníku nepěkně, je to nadávka. Řekl jsem jednou jistému muslimovi, že jsem pro něho prostý „džaur“, pes. On se stal rozpačitým a snažil se mně vysvětlit, že toho výrazu sice muslimové užívají pro

jinověrce, ale že sám o sobě není hanlivý. Znamená prý to člověka, který sice není z rodiny, není bratr, ale patří k obydlí a má právo na podporu jako domácí pes. Je tomu skutečně tak? Jistě je toto pojetí blízké tomu, co se říká v evangeliu. Syroféničanská pohanka si je vědoma, že nepatří k vyvolenému národu, ale přesto by neměla být vyloučena z mesiášských dobrodiní. Je tedy obrazem všech těch, kteří jakýmkoliv způsobem nepatří k „naším“, tj. k naší církvi, k našemu národu, k naší rodině. I oni mají právo, abychom jim, pokud je to možné, pomáhali a něco z „našeho“ i pro ně rezervovali.

Pro toto slovo jdi v pokoji. Nikdo se nemůže spasit, leda v církvi. Kristus je jediná brána k Otci (srv. Jan 10,1n) a církev je jeho mystické tělo. Od této víry se nedá upustit, nemůže ji popřít ani ekumenické hnutí. Ale v dnešní době jsme přece jen pokročili v lepším pochopení tohoto dogmatu. Kdo patří k církvi? Přináležitost k tělu Kristovu je mystické, v tajemství. Kromě toho ponenáhlou roste do plnosti. Ustanovení Druhého vatikánského koncilu o ekumenismu proto rozlišuje vícero stupňů přináležitosti k církvi. Nejúžeji jsou s ní ovšem spojeni ti, kdo věří všechno, co patří k našemu vyznání, a kdo podle toho žijí ve spojení se všemi věřícími. Jiní mají jenom víru částečnou, více nebo méně vyvinutou. Mohou být spojeni s Kristem? Petrova víra byla nejsilnější. Vyznal: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha“ (Mt 16,16). Syroféničanka věděla o Ježíšovi a o jeho poslání pramálo. Přivedla ji k němu jenom důvěra. Ale i ta ji zachránila. Je to pouto, řekli bychom poslední, ale je-li upřímné, dává účast na darech Božího království.

PÁTEK 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 9. ÚNORA 2024

Ježíš odešel z tyrského kraje a šel přes Sidón územím Desetiměstí ke Galilejskému moři. Přivedli k němu hluchoněmého a prosili ho, aby na něho vložil ruku. Vzal ho stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhlédl s povzdechem k nebi a řekl: „Effatha!“, to znamená: „Otevři se!“ A hned se mu otevřel sluch, rozvázal se mu jazyk a mluvil správně. (Ježíš) jim pak přikázal, aby o tom nikomu neříkali. Čím více však jim to přikazoval, tím více to rozhlašovali. Byli celí užaslí a říkali: „Dobře všechno udělal: i hluchým dává sluch, i němým řeč!“ (Marek 7,31-37)

Hluchoněmý. Je mnoho druhů hluchosti. Vedle fyzické neschopnosti slyšet je také hluchost psychologická. Někdo se dokáže tak pohroužit do práce, že neslyší zvonění u dveří, nevnímá telefon, myslí, že není vůbec doma. Taková soustředěnost může být velký dar, ale může být i úchylkou, která hraničí s nenormálností. Ti, kdo mají v hlavě tzv. fixní ideu, prostě neslyší jakékoliv důvody, které by jim ji chtěly vyvrátit. Chlapec, který se nerozumně zamiloval, je hluchý ke všem domluvám. A když s ním o tom mluvíme, říká se lidově, že pořád jenom „mele své“. Je tedy i němý pro jiné. Na příkladu zamilovaného vidíme, jak taková psychická hluchoněmost vzniká z lásky nebo z vášně. Mezi těmi dvěma motivy je totiž velký rozdíl. Lásky působí soustředěnost pozornosti k jednomu, ale nezaslepuje pro druhé. Vášně naopak je jakoby registrace, která vymaže z pásky všechno ostatní.

Effatha, otevři se! Každá vášeň má jako následek jistý druh němoti: nechce se přiznat. Sv. Ignác z Loyoly přirovnává ďábla - pokušitele – k svůdnému milovníku, který chce obalamutit děvče. Důtklivě ji napomíná, aby se nikomu nesvěřila, aby uchovala v tajnosti všecko, k čemu ji chce přivést. Mohli by jí to totiž rozumní lidé rozmluvit. Tímto přirovnáním potvrzuje světec starou zkušenost: nutnost duchovního vedení, duchovní rozmluvy. Sv. Teodor Studita vypráví řeholníkům o velkých výhodách mlčení. Ale dodává, že je neuvěřitelně škodlivé v jednom případě: když je někdo mlčenlivý, anebo dokonce němý vůči svému zpovědníku. Takovému musí sám Kristus říci: Effatha, otevři se, tj. přiznej se se svými sklony, s tím, co tě pobuřuje, přitahuje, odpuzuje. Už sama skutečnost, že se o tom promluví, znamená velké ulehčení.

Pouto jazyka se uvolnilo. Říká se, že se dá spoutat člověk, jeho ruce a nohy, ale nedá se spoutat jazyk. A přece bývá spoután, ne ovšem zvnějšku, ale zvnitřku. Někdo se například na druhého rozhněval. Nemluví spolu už dlouho, je to všem trapné. Napomínají ho: „Odpros ho! Pozdrav ho, když ho potkáš!“ Marné jsou tyto připomínky. Nedostal by toto odprošení ze sebe. Jazyk jako by přirostl k patru, jako by byl spoután. Kdo může tato pouta uvolnit? Musí se nejdříve dotknout srdce člověka láska, a pak už řeč proudí sama sebou. Spoutaný jazyk je častým hříchem našeho soužití. Vybíráme si lidi, se kterými mluvíme, a jiné, se kterými, jak se říká, se nebudeme bavit. A když ti něco potřebují, prostě je nevidíme a neslyšíme. Sami sebe pak ospravedlňujeme, že jim přece neděláme nic zlého, že je prostě ignorujeme. Musí se tedy i nás dotknout Kristus, aby nám rozvázal pouta řeči, která vyjádří lásku.

SOBOTA 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 10. ÚNORA 2024

V těch dnech byl s Ježíšem zase velký zástup a neměli co jíst. Zavolal si učedníky a řekl jim: „Je mi líto zástupu, protože už tři dni jsou se mnou a nemají co jíst. Když je pošlu domů hladové, cestou je opustí síly, vždyť někteří z nich jsou zdaleka.“ Jeho učedníci mu odpověděli: „Kde by kdo mohl tady v neobydleném kraji sehnat tolik chleba, aby je nasýtil?“ Zeptal se jich: „Kolik máte chlebů?“ Odpověděli: „Sedm.“ Rozkázal, aby se lid posadil na zem, vzal těch sedm chlebů, vzdal díky, lámal a dával učedníkům, aby je předkládali; předložili je tedy lidu. Měli také několik malých ryb. Požehnal je a řekl, aby i ty předkládali. A najedli se dosyta a sesbíralo se ještě sedm košíků zbylých kousků. Těch (lidí) bylo na čtyři tisíce. Potom je propustil. Hned pak vstoupil se svými učedníky na loď a připlul do dalmanutských končin. (Marek 8,1-10)

Byl s ním velký zástup a neměli už co jíst. Čas od času se dostanou až do rady Spojených národů statistiky, kolik lidí dnes už na světě trpí hladem. Bývají otřesné. Ukazuje se, že při tolika technických a hospodářských možnostech většina lidstva stále trpí podvýživou. Říkají, že je nám země tuze malá, že nemůže uživit lidské plemeno, které se neúměrně rozmnožuje na úkor jiných živých tvorů. Uvádějí se důvody pro toto tvrzení a proti němu, některé vážné, některé pochybné a propagandistické. Křesťanští kazatelé se ovšem stavějí k této otázce ze stránky mravní a vybízejí k osobní odpovědnosti. Jde tu

především o probuzení vědomí soucitu, soudržnosti s druhými. Můžeme si dovolit všechno, zatímco jiní nemají ani to nejpotřebnější? Uvádí se, že malé osobní pomoci tu znamenají málo. Ale velké mezinárodní organizace nestačí obvykle pro nedostatek fondů. Ten pak pochází z nedostatku osobních pomoci.

Nasyčení zázračné. Kdybych mohl udělat zázrak jako Ježíš, všem bych pomohl. Ale jako obyčejný člověk jsem tu bezmocný.“ Tento povzdech vyšel z úst pracovníka organizace, která se starala o uprchlíky a které došly zásoby. A přece i křesťané by měli zázraky dělat! Sv. Jan Vianney jednou skutečně rozmnožil zásoby obilí, aby měl pro chudé. Ale to jsou takové výjimky, že se s nimi v normálním životě nedá počítat. Týž světec však dělal denně jiný „zázrak“ k nasycení chudých. Postil se, omezil své vlastní potřeby na minimum, vařil si na týden hrnec brambor. Co tím ušetřil, to šlo ovšem pro jiné. Tento motiv pro půst čteme často v homiliích starokřesťanské doby. Sv. Jan Zlatoústý konstatuje, podobně jako moderní sociologové, že je na světě nespravedlivé rozdělení výživy. Ale neodsunuje otázku poukazem, že se musí studovat problém. Dodává hned konkrétně: „Bůh chce, abys mu při spravedlivém rozdělení pomohl. Začni tedy u sebe! Omez svůj nadbytek ve prospěch druhých!“

Pomoc neviditelná. Rozdělit své jídlo s druhým, který má hlad, je pomoc viditelná. Ale věřící jsou přesvědčeni, že jsou mezi lidmi svazky hlubší, neviditelné, skryté za oponou světa. Na ty myslí sv. Pavel na prvním místě, když píše „Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte Kristův zákon“ (Gal 6,2). Všecko, čím lidé trpí, je následek hříchu – nemoci, bída i hlad. Tyto následky padají na celé lidstvo. Proč na jednoho víc a na druhého méně? Proč jeden kypí zdravím a druhý se narodil slabý a nemocný? Rozhodnutí Boží prozřetelnosti nikdy nepochopíme. A přece, když vidíme tyto rozdíly, cítíme se povoláni, abychom je zmírnili. Povolání Krista-Spasitele bylo právě v tom, že vzal dobrovolně na sebe následky hříchu celého lidstva, aby celé lidstvo vykoupil a také, aby mu ulehčil. V jeho slépějích to dělají ti, kdo se dobrovolně zapírají. Zní to paradoxně, ale dobrovolným postem se někde na neznámém místě ulehčí hladujícím. Tato souvislost ovšem přesahuje rozpočty ekonomické a sociologické. Uvidíme ji teprve, až se zvedne opona světa a vše zazáří ve světle Boží prozřetelnosti.

EUNTES IN MUNDUM UNIVERSUM (Mk 16,15)

Kdo zraňuje ženu, znesvěcuje Boha

P. Ibrahim Faltas, vikář Kustódie Svaté Země, *L'Osservatore Romano*, 22. ledna 2024

„Kdo zraňuje ženu, znesvěcuje Boha“: tato slova pronesl papež František prvního ledna, během homilie při mši svaté ke Světovému dni míru. Vzpomněl jsem si na tato slova, když

jsem si přečetl nedávnou zprávu OSN: od 7. října byly v Gaze každou hodinu zabity dvě ženy a děti tvoří 70 % obětí.

V sobotu byla při bombardování vážně zraněna jedna těhotná žena; lékařům se podařilo porodit dítě, zatímco matka zemřela. Vzpomněl jsem si na papežova slova: „Kdo zraňuje ženu... znesvěcuje Boha, protože se narodil ze ženy“. Nejsvětější Panna Maria byla spojnicí mezi zemí a nebem: naslouchala a přijímala Boží vůli, přijímala její důsledky, byla pozornou, rozvážnou a trpící matkou. Jaký příklad a jaký vzor pro všechny ženy, věřící i nevěřící, matky i zasvěcené!

Svatý otec nás často vyzývá, abychom respektovali roli žen v církvi i v občanské společnosti. Jsem přesvědčen, že ženy se svou vnitřní silou a oddaností bližnímu jsou nepostradatelné pro budování míru ve světě. V ženách vidím odhodlání těch, kteří neznají sobectví, těch, kteří se starají o všechny aspekty společného života, těch, kteří moudře volí dobro, aby zlepšili sebe i své bližní.

Máme se nechat vést srdci matek a žen, které pozorně a mlčky hledí na lidstvo, které obětují své utrpení pro dobro druhých, které vycítí potřeby a s naprostou oddaností je předvídají. Z Boží milosti jsem měl svou matku za příklad věřící ženy, která v tichosti a obětavosti zasvětila svůj život dětem, rodině a chudým.

Ženy jsou schopné spřádat mír, nerezignují na zlo, snaží se pečovat a chránit, umí hospodařit se zdroji a vztahy, nechybí jim pravá láska, láska, která neumírá lhostejností nebo zapomněním. Tataž láska, kterou Bůh nezklame onu malou holčičku v Gaze, která se narodila už jako sirotek, ale se silou načerpanou z lůna své matky,

kteřá ji přijala a milovala, než ji spatřila a mohla ji držet v náručí. Nezapomínejme na tyto nevinné oběti, na mrtvé i pozůstalé, nezapomínejme na lásku matek a sílu žen. Respektujme, chraňme a braňme důstojnost žen, abychom učinili toto lidstvo lepším a porazili nenávist a násilí.

Ako sv. Pavol VI. daroval svoje biskupské insígnie tajnému biskupovi Korcovi

V Ríme si v pondelok 22. januára pripomenuli 100. výročie narodenia kardinála Jána Chryzostoma Korca SJ (22. januára 1924 – 24. októbra 2015). Ďakovnej svätej omši v Pápežskom slovenskom ústave a kolégiu sv. Cyrila a Metoda predsedal Konštanc Miroslav Adam OP, sudca Rímskej roty. Homíliu predniesol rektor Pápežského ústavu a kolégia Pavol Zvara. Prítomní boli početní kňazi pôsobiaci či študujúci vo Večnom meste, rehoľné sestry satmárky i ďalší hostia, nechýbal slovenský veľvyslanec pri Svätej stolici Marek Lisánsky i veľvyslanci iných krajín. V homílii v taliančine rektor Zvara predstavil život kardinála Korca, jezuitu, ktorý bol za biskupa vysvätený tajne biskupom Hnilicom v časoch tvrdého prenasledovania Cirkvi, v roku 1951, ani len rok po Korcovej kňazskej vysviacke, a to vo veku 27 rokov. Tajný biskup Korec pracoval ako robotník a bol spoluzakladateľ podzemnej Cirkvi. Na jar v roku 1960 bol odhalený a odsúdený na 12 rokov tvrdého väzenia. Svätú omšu tam tajne slávil s kúskami chleba v zápalkovej škatuľke. Na základe amnestie za pôsobenia Alexandra Dubčeka bol po ôsmich rokoch prepustený.

„V roku 1969 sa biskupovi Korcovi konečne podarilo prísť do Ríma... Emigračným slovenským predstaveným sa podarilo vybaviť mu súkromnú audienciu u pápeža Pavla VI. Biskup Korec však nemal ani kňazskú košeľu s kolárikom, nieto ešte sutanu, ktorá bola v tom čase na audiencie u Svätého Otca povinná. Biskup bez diecézy, biskup bez insígnií, biskup robotník, biskup väzeň, biskup bez sutany, biskup bez vyznamenanania bol prijatý Pavlom VI. A pápež sa v tej chvíli rozhodol dať mu svoje insígnie, ktoré používal ako milánsky arcibiskup. Pre oboch to museli byť naozaj silné chvíle.“

Životy svedkov viery, akým bol aj kardinál Korec, „sú znamením a príkladom, ako viesť svoj život, aby sme napredovali, aj keď je okolo nás málo svetla. ...Veritas liberavit vos, hovorí Pán, nič iné! A títo naši predchodcovia opakovali Ježišove slová, ale nielen ústami, ale aj životom!“ – zdôraznil rektor Pavol Zvara. Ako pripomenul, po páde komunizmu v roku 1989 sa Ján Chryzostom Korec stal nitrianskym biskupom a v roku 1991 ho pápež sv. Ján Pavol II. vymenoval za kardinála. Jeho pozemská púť sa skončila 24. októbra 2015.

Papež František vinařům

Papež se setkal s účastníky konference pořádané společností Vinitaly s názvem "Františkova ekonomika a svět italského vína", kterým se připomíná důležitost dodržování hodnot úcty a lidskosti v životě a při správě stvoření.

„Úcta, vytrvalost, schopnost prořezávat, aby se urodilo: to jsou vzácná poselství pro

duši, která se dobře učí z rytmu přírody, z vinné révy a jejího zpracování. To s sebou nese bezpočet dovedností, které jsou jen zčásti předávány technickým, "školským" způsobem, ale často jsou spojeny se sdílením praktických, životních znalostí, s konkrétními zkušenostmi, které je třeba získat v terénu, a to tím plodnější, čím více se člověk nechá zapojit do lidského rozměru toho, co dělá.“

„Víno, půda, zemědělské a podnikatelské dovednosti, to jsou Boží dary svěřené člověku, aby je s poctivostí a citlivostí mohl učinit skutečným zdrojem radosti pro 'srdce člověka', a to každého člověka, nejen toho, kdo má větší možnosti“.

Misionář zajatcem džihádu v Mali

Zajatcem v Mali na celý liturgický rok v ruce džihádistské skupiny. „Byl jsem unesen v roce 2022 a propuštěn v roce 2023, a to vždy o slavnosti Krista Krále“, říká otec Hans Joachim Lohre, řeholník Bílých otců (afrických misionářů), který ve středu 17. ledna při generální audienci ráno předal svůj příběh do rukou papeže Františka. „Byl

jsem unesen 20. listopadu 2022, když jsem se chystal sloužit mši v komunitě Kalaban Coura v Bamaku. Osvobozen jsem byl 26. listopadu“. Německému misionáři v tomto období pomáhalo vsutku nepředstavitelným způsobem také tričko, které nosil: „V okamžiku únosu mi únoscí spálili oblečení a růženec, který jsem měl u sebe, a donutili mě nosit tričko s nápisem „I love my King“ (Miluji svého Krále). To byla ojedinělá „paramenta“, ve kterých jsem v poutech prožíval slavnost Krista Krále, jež v sobě zahrnuje celý liturgický rok“. V tomto zvláštním čase utrpení a milosti, říká otec Lohre,

jsem se cítil misionářem více než kdy jindy. Během zajetí došlo k několika mimořádným okamžikům: „O vánoční noci roku 2022 jsem požádal jednoho ze zajatců o malé rádio: mohl jsem tak díky přenosu Vatikánského rozhlasu vyslechnout mši slouženou papežem Františkem a připojit se k ní přímo v okamžiku četby Lukášova evangelia“. „Téměř po celých 371 dní únosu se mnou bylo zacházeno dobře, prožíval jsem hluboký pocit pokoje, a to natolik, že jsem byl schopen prohloubit svůj vztah s Bohem“, zdůrazňuje otec Lohre. Německý misionář žil v Mali více než 30 let a byl znám pod přezdívkou „Ha-Jo“. Byl národním tajemníkem Komise pro mezináboženský dialog a vyučoval na Islámsko-křesťanském vzdělávacím institutu. Vedl také Centrum víry a setkávání v Hamdallaye.

Bůh už stanovil den, kdy na Ukrajině zavládne mír

Vánoční a novoroční svátky na Ukrajině byly poznamenány tragickými následky masivního leteckého útoku, který 29. prosince podnikly ruské síly za účasti přibližně 160 bojových letadel. Celkem bylo při útoku poškozeno téměř 120 měst a vesnic a stovky civilních objektů. Celkový počet mrtvých činil

50 osob. K nejvyššímu počtu civilních obětí došlo v Kyjevě, kde počet obětí ruských raket vzrostl na 28 poté, co záchranáři v neděli 31. prosince ráno a v pondělí 1. ledna vytáhli z trosk další těla. Podle starosty města Vitalije Klička byl útok z 29. prosince v ukrajinském hlavním městě z hlediska civilních obětí největší od začátku války. V Kyjevě byl 1. leden vyhlášen dnem smutku.

O tomto tragickém pátečním ránu mluví monsignor Oleksandr Jazloveckij, pomocný biskup latinského obřadu kyjevsko-žitomírské diecéze. Mnoho lidí zde probudily velmi silné výbuchy, říká a podotýká, že obvykle při varování před náletem, které je v hlavním městě běžné, nechodí všichni do krytů, ale tentokrát si všichni uvědomili, že tak silné exploze tu už dlouho nebyly, a pak média začala uvádět čísla a bylo jasné, že tento nálet byl opravdu masivní.

Biskup upozorňuje, že podle odhadů ukrajinských médií Rusko na toto bombardování vynaložilo 1,27 miliardy dolarů. „Takže si představte, kolik peněz bylo vynaloženo. A za co? Za teror, zastrasování a útlak zdejších lidí, upozorňuje. Po útoku se v Kyjevě objevily fotografie jeho následků a počet mrtvých a zraněných začal stoupat. Jak víte, na Ukrajině se oficiálně hlásí jen civilní oběti, ale umírají i vojáci, lidé pracující ve vojenských

podnicích. Oběti jsou po celé Ukrajině. Je těžké o tom vůbec mluvit“, dodává biskup Jazloveckij.

Mons. Jazloveckij, který je zároveň předsedou Caritas Spes, hovoří o hlavních aktivitách v tomto období. „Co se týče tohoto bombardování, nebylo z naší strany zapotřebí žádných zvláštních akcí. Obecně jako Caritas, a to jak římskokatolické, tak řeckokatolické církve, pokračujeme v realizaci již započatých projektů a pracujeme na nových. Jsme rádi, že se můžeme podílet na rekonstrukci domů pro oběti v některých lokalitách po boku velkých státních či charitativních organizací. Samozřejmě je to jen kapka v moři a ničení se stále opakuje, jak vidíte. Ale kapku po kapce tyto lidi nadále podporujeme a dáváme jim naději. Dnes (v sobotu 30. prosince, pozn. red.) odpoledne pojedou do Vasylkivu u Kyjeva navštívit téměř třicet vnitřně vysídlených osob žijících v domě Caritas. Přišli z východu a většina z nich už nemá nic. Chvilí s nimi zůstanu, budu s nimi mluvit, sloužit mši svatou a modlit se s nimi“.

Mons. Jazloveckij vysvětluje, že kromě rekonstrukčních aktivit Caritas Spes pokračuje v poskytování potravinových balíčků potřebným, podporuje činnost sociálních kuchyní na různých místech, poskytuje lidem poukázky na léky apod. „Projektů je mnoho a jsem vděčný zejména síti Caritas, zejména v Evropě a USA, která nám pomáhá, bez ní bychom to všechno nemohli dělat, neopouštějí nás. Pokud mluvíme o všeobecné podpoře Ukrajiny, mnohé organizace se unavily a obrátily svou pozornost k jiným věcem. Moji přátelé ze zahraničí mi stále říkají: O Ukrajině slyšíme stále méně. Jistě, o velkorysé a citlivé lidi, zejména mezi křesťany, není nouze, ale pokud se nemluví o nás, obracejí svou pozornost k jiným regionům“.

Předseda Caritas Spes upozorňuje na skutečnost, že humanitární pomoc, která dříve přicházela ve velkých kamionech, je nyní vzácná, protože jsou problémy i s hranicemi. „V případech Caritas nebo jiných organizací vidím, že se zaměřují spíše na projekty, kdy dostanou finanční podporu a potřebné věci nakoupí tady, na místě, a distribuují je potřebným. Jedná se tedy o pomoc založenou na projektech. Tato činnost je samozřejmě velmi podrobně monitorována a vykazována, takže vše je mnohem složitější. Je nutné mít k dispozici personál, který to vše zvládne z administrativního hlediska“.

Zatímco vstupujeme do nového roku a necháváme za sebou rok 2023, který přinesl ukrajinskému lidu mnoho utrpení, pomocný biskup kyjevsko-žitomírské diecéze se dělí o své myšlenky o síle, kterou jemu osobně, ale i duchovním obecně dává to, že stojí po boku lidí a pomáhají jim. „Role biskupů a duchovních obecně je v těchto těžkých časech velmi důležitá, protože lidé potřebují dobré slovo a zejména slovo Boží, protože od Boha můžeme získat opravdovou útěchu“, říká. „Děje se to dvojitým způsobem: duchovní podporují ty, kteří chtějí být podpořeni, protože na Ukrajině máme mnoho věřících, ale na druhé straně lidé podporují i duchovní, protože jako obyčejní lidé, navzdory těžkostem a bolesti, které válka přinesla jejich rodinám, nadále věří, modlí se, pomáhají a podporují armádu. Proto se i my inspirujeme příkladem těchto lidí a pak občas vyprávíme tyto příběhy, které vidíme“.

„Během Vánoc bylo pro mnohé pastýře složité najít správné slovo, kterým by oslovili věřící v tak těžké době. Už jsou to téměř dva roky války... O čem mluvit o Vánocích? Na co se máme zaměřit? Pro mě osobně bylo velkou útěchou pomyšlení, že Bůh nezapomíná na svůj lid, nezapomíná na lidstvo obecně, nezapomíná na vyvolený národ, kterému slíbil Mesiáše. Právě o tom jsem mluvil: Bůh na nás nezapomněl, když vidí naši bolest, protože

nám už přišel na pomoc. Bůh již naplánoval den vítězství, den míru, který přijde. Mnoho Ukrajinců se modlí, mnoho lidí v zahraničí nás ujišťuje, že se za nás modlí. Toto poselství, že Bůh na nás nezapomněl, je důležité. Naštěstí si to mnozí křesťané uvědomují a nenechávají se odradit, věří a dál se modlí. Jasným znamením toho byla skutečnost, že se lidé v naší zemi nadále upínají k Bohu. Odkud můžeme očekávat pomoc, když ne od Něho?“.

Mladý biskup vypráví, že o Vánocích, jak mu řeklo mnoho kněží, byly kostely plné lidí. Faráři byli překvapeni a říkali, že před válkou nebylo v kostelích tolik lidí jako nyní. Pak si uvědomili, že přišlo také mnoho pravoslavných, jejichž církev neslaví Vánoce 25. prosince. To, že jsou kostely plné, svědčí o tom, že naši lidé nadále důvěřují Bohu, nadále se k němu upínají a nadále se modlí. A to je to nejdůležitější. Protože my všichni postupně obnovíme Ukrajinu, ale pokud ztratíte Boha, pak je velmi těžké najít k němu cestu zpět“.

„Svět nás odsuzuje k smrti“

Mons. Jacques Mourad, arcibiskup Homsu, vyjadřuje dramatickou výzvu poté, co byl

od 1. ledna zastaven plán pomoci Světového potravinového programu (WFP) pro Sýrii: „Syrské rodiny jedí jednou denně, zapomněly, co je to topení, teplá voda, či společnost. Žijí ve tmě, bez osvětlení“.

Před šesti měsíci byl zmíněný plán Světového potravinového programu pro Sýrii snížen na polovinu, od 1. ledna byl

zcela zrušen. Na dodávky potravin a základních potřeb bylo v Sýrii odkázáno více než pět milionů lidí. Země se blíží 13. roku války (březen 2024) a v únoru 2023 ji ještě více oslabilo ničivé zemětřesení v oblastech sousedících s Tureckem. Agentura OSN odpovědná za potravinovou pomoc ve světě vysvětluje, že příčinou tohoto rozhodnutí je nedostatek finančních prostředků, které ohrozila epidemie COVID, válka na Ukrajině a nyní i válka v Gaze, které vyčerpaly dostupný rozpočet. Odhadovaný počet lidí, kteří pocítují vážnou potravinovou nejistotu, nyní přesahuje 12 milionů. Arcibiskup Homsu tuto situaci komentuje slovy: „Pro nás je to, jako by svět Syřanům říkal 'jste odsouzeni k smrti, aniž byste zvedli hlas, aniž byste něco řekli'.“ Nevládní organizace a Katolická církev učinily v Sýrii v posledních letech opravdu zázraky, všemožně podporující obyvatelstvo. Dnes, tváří v tvář přerušení humanitární pomoci, která byla potřebná již pro téměř 2/3 obyvatelstva, vyvstává otázka, zda ještě existuje naděje na zabránění tomu, aby lidé v Sýrii umírali hlady. Mons. Mourad vysvětluje: „Církev, jakož i nevládní organizace, nemohou pokrýt všechny potřeby syrského lidu, jejich finanční možnosti jsou omezené.

Navíc, dostat peníze do Sýrie je nemožné kvůli sankcím, které uvalily USA a OSN, takže jak to udělat? Jak může syrský lid žít? Už teď se tolik syrských rodin stravuje jednou denně, jen jednou denně. Zapomněli jsme, co je to topení, protože si nemůžeme koupit naftu ani dřevo, zapomněli jsme, co je to teplá voda, zapomněli jsme, co je to společnost. A žijeme v naprosté tmě, města v Sýrii jsou bez světla, jistě, že bohaté čtvrti, ve kterých žije jen 5 procent obyvatel, nereprezentují situaci syrského lidu“. Podle Mons. Mourada je jediným řešením nejen Katolická církev, ale také Evropská unie – doufá, že EU zaujme jasné stanovisko, které bude inspirováno „lidskostí a upřímnou vnímavostí“. „Není možné, aby celý svět opustil syrský lid. Co jsme udělali špatného, abychom byli odsouzeni k smrti?“ – ptá se arcibiskup syrského Homsu.

Sto dní nablízku těm, kdo trpí

Nejsme neutrální. Jsme na straně mnoha Palestinců, kteří zahynuli pod troskami Gazy, z nich 10 tisíc dětí. Jsme na straně nevinných, kteří byli 7. října zabití v kibucích a jsme také na straně izraelských rukojmích. S plným přesvědčením stojíme na jedné straně, na straně obětí a trpících. Zmiňovat tragédii z minulosti je velmi smutné.

Je hrozné připomínat si tragédii, když se stále odehrává.

Od 7. října Hamás drží jako rukojmí v tunelech pod Gazou 136 mužů, žen a dětí. O nich a jejich stavu není nic známo. Dnes uveřejňujeme dojmavý příspěvek Rachel Goldbergové Polinové, je plný bolesti, ale také lásky. Mluví o třadvacetiletém synu Heršovi, o kterém od toho tragického rána neví nic, jen to, že možná přišel o ruku.

Stojíme po boku Ráchel nejen pro její utrpení, snášené s obdivuhodnou důstojností, ale především pro to, co říká a píše. Pro její odvážné uvědomění si, že i na druhé straně plotu jsou matky, které trpí tak jako ona a mnohé oplakávají děti, které ztratily. Její odvážný hlas v kontextu, kde převládá hněv a pomsta, riskuje, že se bude zdát osamělý. Ale není tomu tak. Jen v uznání bolesti druhých, jakož i vlastní, může růst klid a odpuštění. Ráchelina slova jsou také našimi slovy. Jsou to slova papeže Františka, který nás zve ke „stejně blízkosti“. Blízkost k těm, kdo trpí, blízkost k těm, kdo umírají, blízkost k těm, kterým nic nezbylo. Tato blízkost k trpícím na obou stranách se často interpretuje jako stejná vzdálenost. V této válce nejsme neutrální. Jsme s plným přesvědčením na jedné straně, a to na straně obětí, na straně trpících. Jsme na straně 22 tis. mrtvých pod troskami Gazy, na straně 10 tis. zabitých dětí. Jsme na straně nevinných, kteří byli barbary zavražděni v kibucích 7. října. Protože oběť každého života je nesmiřitelnou ranou. Ráchel

to pochopila. A my s ní. 100 dní po útoku Hamásu a únosu rukojmí napsala Ráchel Goldberg Polinová, matka Hersha a mluvčí rodin rukojmí, která se v listopadu loňského roku setkala s papežem Františkem, poskytla exkluzivní rozhovor pro vatikánský deník L'Osservatore Romano. V neděli 14. ledna uplynulo 100 dní od chvíle, kdy mi vzali mého jediného syna Hershe. Hersh je civilista, který se účastnil hudebního festivalu. Před únosem mu byla amputována ruka v lokti. Má dvojí občanství USA a Izraele. Neexistují slova, která by přiměřeně popsala, co pro mě a moji rodinu znamenalo posledních 100 dní. Od doby, kdy byl unesen, nevíme o něm nic víc.

Během tohoto temného období nás však zaplavil soucit, milost, láska a podpora. Mimořádně významná byla pomoc křesťanského společenství z celého světa. Dostali jsme statisíce zpráv od laskavých a pečlivých křesťanů, kteří nám posílali požehnání, aby Hersh byl silný a vrátil se k nám domů. Posílali nám obrázky rodinných stolů při vánoční večeři s prázdným talířem s Hershovým jménem a fotografie lidí, kteří za něj zapalují svíčky na půlnoční mši. Dojalo nás až do hloubky duše, když jsme slyšeli o krásné laskavosti od našich křesťanských bližních z celého světa.

Měla jsem jedinečnou příležitost setkat se se Svatým Otcem jako součást malé skupiny dalších rodin rukojmí. Vyslechl jsi nás a sdílel náš smutek. Papež František řekl něco, co mě změnilo. A sice, že to, co jsme zažili, byl teror a že teror je „absence lidskosti“. Bylo to jednoduché, moudré a inspirující. Do té doby jsem už začínala pochybovat o lidskosti, ale po těchto slovech se mi vrátila naděje v lepší svět.

Od doby, kdy Hershe unesli, nosím na srdci pásku s počtem dní, které uplynuly od jeho zmizení. Používám černý fix a každé ráno si napíšu číslo. Nedávno jsem začala žádat všechny, aby se ke mně přidali a připevnili si pásku tak, jak to dělám já. Je to symbol solidarity v našem roztržitém světě. Žádám všechny lidi bez rozdílu náboženství, etnické příslušnosti, národnosti a věku, aby se ke mně přidali.

V našem světě, který velmi trpí na mnoha místech a různými způsoby, je páska snadný způsob, jak se všichni můžeme spojit a říct dost. Už žádné utrpení lidí na obou stranách konfliktu. Už žádné slzy. Už žádné krveprolití. Už žádná bolest. Už nikdy víc. Prvním krokem k soucitu je jednota. Prvním krokem k jednotě je solidarita. A prvním krokem k solidaritě může být symbol. Přidejte se ke mně se symbolem trpící matky. Tak jako plakala Matka Maria, i já pláču nad naším roztržitém světem.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYŠICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

NEŘESTI A CTNOSTI

Chlípnost

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 17. ledna 2024)

Neboť to je vůle Boží: vaše posvěcení! Zdržujte se smilství; naučte se každý držet svoje tělo ve svaté kázni a počestnosti, ne ve chtivé žádostivosti jako pohané, kteří neznají Boha. (1Solůňanům 4,3-5)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dobře nyní poslouchejme katechezi, protože potom nastoupí cirkus, který se postará o zábavu.

Pokračujeme v našem výkladu o neřestech a ctnostech – a staří otcové nás učí, že po obžerství je chlípnost tím druhým démonem, tedy neřestí, ustavičně dřepícím u brány srdce. Jestliže při obžerství lačníme po jídle, tato další neřest je jakýmsi druhem „hltavosti“ týkající se druhého člověka. Je to škodlivý mezilidský vztah, udržovaný zejména v sexuální oblasti.

Mějme na zřeteli, že křesťanství neodsuzuje pohlavní pud, neztrácuje ho. Jedna z biblických knih, Píseň písní, je nádhernou básnickou skladbou o lásce mezi dvěma snoubenci. Navzdory tomu však tento natolik krásný rozměr našeho lidství – pohlavní dimenze, dimenze lásky – nepostrádá nebezpečí. Již sv. Pavel se touto otázkou musel zabývat v prvním listě Korintánům, kde píše: „Proslýchá se, že je u vás nemravnost, a to taková, jaká (se nevyskytuje) ani u pohanů“ (5,1). Apoštolovo pokárání se týká právě špatného nakládání se sexualitou, které se vyskytlo u některých křesťanů.

Pohledme však na jeden lidský prožitek, na prožívání zamilovanosti. Je zde mnoho novomanželů – můžete o tom povyprávět! Nikdo neví, proč k tomuto tajemství dochází a proč se stává natolik strhující zkušeností v lidských životech. Člověk se zamiluje do druhého, zamilovanost přichází a je jednou z nejpřekvapivějších životních skutečností. Týká se jí značná část písniček, které slyšíme v rádiu: planoucí lásky, ustavičně hledané a nikdy nedosažené lásky, lásky obtěžkané radostí či trýznivé až k slzám.

Pokud zamilovanost nezhyzdí neřest, je jedním z nejčistších citů. Zamilovaný člověk je štědrý, těší jej obdarovávat, píše dopisy a básně. Přestane myslet sám na sebe, aby se plně věnoval druhému, a to je krásné. A když se někoho zamilovaného zeptáte, z jakého důvodu miluje, nenajde na to odpověď. Z mnoha ohledů je totiž jeho láska bezdůvodná a bezpodmínečná. Mějme strpení, je-li tato natolik mocná láska také trochu naivní. Zamilovaný člověk doopravdy nezná tvář druhého člověka, tíhne k jeho idealizaci, je připraven zavázat se sliby, jejichž závažnost ihned nedokáže postřehnout. Tato „zahrada“,

kde se množí divy, nicméně není ukryta před zlem. Poskvvrňuje ji démon chlípnosti. Tato neřest je výjimečně odporná, a to přinejmenším ze dvou důvodů.

Především kvůli tomu, že pustoší vztahy mezi lidmi. Jestliže tuto skutečnost chceme doložit, bohužel nám k tomu postačí každodenní zpravodajství. Kolik vztahů, které začaly tím nejlepším možným způsobem, se posléze změnilo v toxické, majetnické vazby, postrádající úctu a smysl pro správné meze? Jsou to lásky, ve kterých chyběla čistota – ctnost, kterou nelze zaměňovat se sexuální zdrženlivostí. Čistota je něco více než sexuální zdrženlivost, je to vůle nikdy nevlastnit druhého člověka. Milovat znamená respektovat druhého, usilovat o jeho štěstí, pěstovat empatii s jeho cítěním, projevit ochotu k poznávání těla, psychiky a duše, které nejsou naše a které je nutno kontemplovat vzhledem ke kráse, jíž jsou nositeli. Toto znamená milovat a milovat je krásné. Chlípnost se ovšem tomu všemu vysmívá – chlípnost plení, kořistnický loupí, co nejrychleji spotřebovává, nechce naslouchat druhému, ale jen vlastním žádostem a požitkům. Chlípnost považuje za nudné jakékoli dvoření, nevyhledává ono spojení rozumu, impulsu a citu, které by napomohlo k moudrému žití. Chlípník se vydává jen zkratkami – nechápe, že cestou lásky se máme ubírat pomalu a že tato trpělivost, aniž by byla synonymem nudy, vnáší štěstí do našich milostných vztahů.

Chlípnost je však nebezpečnou neřestí ještě z jednoho dalšího důvodu. Vprostřed všech lidských rozkoší zaznívá sexualita mocným hlasem, zapojuje všechny smysly, přebývá jak v těle, tak v psyché, a to je krásné. Pokud se nicméně trpělivě neukázní a není vepsána do vztahu, do příběhu, kde ji dva jedinci proměňují v milostný tanec, stávají se z ní okovy obírající člověka o svobodu. Pohlavní rozkoš, která je Božím darem, je podkopávána pornografií: uspokojením mimo vztah, které může vést k formám závislosti. Musíme hájit lásku – lásku srdce, mysli, těla, čistou lásku, v níž se jeden daruje druhému. V tom spočívá krása sexuálního vztahu.

Zvítězit v boji proti chlípnosti, proti „zpředmětnění“ druhého člověka, může být celoživotním úkolem. Avšak cena, která se získává v tomto zápase, je ze všech nejdůležitější, neboť se jedná o uchování oné krásy, jíž Bůh vepsal do svého stvoření, když měl na mysli lásku mezi mužem a ženou, která není vzájemným využíváním, nýbrž milováním. Tato krása nás přivádí k víře, že vybudování trvalého vztahu je lepší než lovit dobrodružství jako mnozí don Juanové. Pěstovat něhu je lepší než se podrobit démonu majetnictví, protože pravá láska nevlastní, ale dává, sloužit je lepší než dobývat. Život je totiž smutný a osamělý, když v něm není láska.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

2024 - ROK MODLITBY

Modlitba dnes. Výzva k vítězství.

Předmluva papeže Františka ke stejnojmenné knize

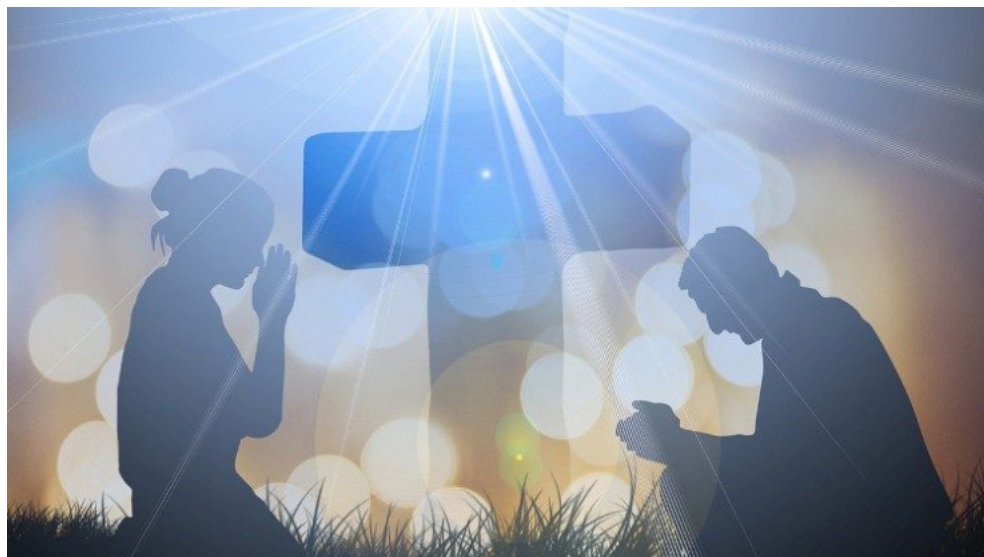
Modlitba je dechem víry, je jejím nejvlastnějším vyjádřením. Jako tiché volání, které vychází ze srdce těch, kdo věří a svěřují se Bohu. Není snadné najít slova, která by toto tajemství vyjádřila. Kolik definic modlitby můžeme shromáždit od světců a mistrů spirituality, stejně jako z úvah teologů! Přesto ji lze vždy popsat jen prostotou těch, kdo ji žijí. Na druhou stranu nás Bůh upozornil, že když se modlíme, nesmíme plýtvat slovy a namlouvat si, že právě kvůli tomu budeme vyslyšeni. Učil nás, abychom raději mlčeli a svěřili se Otci, který ví, co potřebujeme, ještě dříve, než ho o to požádáme (srov. Mt 6,7-8).

Řádné jubileum roku 2025 je za dveřmi. Jak se na tuto událost, tak důležitou pro život církve, můžeme připravit, když ne modlitbou? Rok 2023 byl věnován znovuoživení koncilního učení, obsaženého zejména ve čtyřech konstitucích II. Vatikánského koncilu. Je to způsob, jak udržet při životě odkaz, který nám otcové shromáždění na koncilu chtěli vložit do rukou, aby jeho realizací mohla církev omladit svou tvář a vhodným jazykem hlásat krásu víry mužům a ženám naší doby. Nyní je čas připravit se na rok 2024, který bude zcela zasvěcen modlitbě. V naší době existuje totiž stále silnější potřeba opravdové spirituality, která by byla schopna reagovat na velké otázky, jež se v našem životě denně objevují a které jsou vyvolány i scénářem vývoje světa, jenž rozhodně není klidný. Ekologická, ekonomická a společenská krize, kterou ještě zhoršila nedávná pandemie;

války, zejména ta na Ukrajině, které rozsévají smrt, zkázu a chudobu; kultura lhostejnosti a odpisu má tendenci dusit snahy o mír a solidaritu a vytlačovat Boha na okraj osobního i společenského života... Tyto jevy přispívají k vytváření tíživého klimatu, které tolika lidem brání žít s radostí a klidem.

Je proto třeba, aby naše modlitba s větší naléhavostí stoupala k Otci, aby vyslyšel hlas těch, kdo se k němu obracejí s důvěrou, že budou vyslyšeni. Tento rok zasvěcený modlitbě v ničem nepodkopává iniciativy, které každá konkrétní církev koná ve své pastoraci. Naopak připomíná základ, na němž by se měly různé pastorační plány rozvíjet a nacházet soudržnost. Je to čas, v němž lze osobně i jako společenství znovu objevit radost z modlitby v nejrůznějších formách a projevech. Významný čas pro zvýšení jistoty naší víry a důvěry v přímlovu Panny Marie a svatých. Zkrátka rok, v němž můžeme prožít téměř „školu modlitby“, aniž bychom cokoli považovali za samozřejmé, zejména pokud jde o náš způsob modlitby, ale abychom si každý den uvědomovali slova učedníků, kteří prosili Ježíše: „Pane, nauč nás modlit se“ (Lk 11,1).

V tomto roce jsme zváni k větší pokoře a vytváření prostoru pro modlitbu, která vychází z Ducha svatého. On je ten, kdo ví, jak vložit do našich srdcí a na naše rty ta správná slova, aby je Otec vyslyšel. Modlitba v Duchu svatém je to, co nás spojuje s Ježíšem a umožňuje nám držet se Otcovy vůle. Duch svatý je vnitřním Mistrem, který nám ukazuje cestu; díky němu se modlitba i jednoho člověka může stát modlitbou celé církve a naopak. Nic takového jako modlitba podle Ducha svatého nedává křesťanům pocit jednoty jako Boží rodiny, která umí rozpoznat potřeby každého z nich, aby se staly prosbou a přímlovou všech. Jsem si jist, že biskupové, kněží, jáhni a katechetové najdou v tomto roce nejvhodnější způsoby, jak modlitbu postavit do základu hlásání naděje, které chce Jubileum 2025 nechat zaznít v této neklidné době. Velmi cenný k tomu bude příspěvek zasvěcených osob, zejména společenství kontemplativního života.

Doufám, že ve všech svatyních světa, privilegovaných místech pro modlitbu, bude přibývat iniciativ, aby každý poutník našel oázu klidu a odcházel se srdcem plným útěchy. Kéž se osobní i komunitní modlitba stane nepřetržitou, bez přerušování, podle vůle Pána Ježíše (srov. Lk

18,1), aby se Boží království rozšířilo a evangelium zasáhlo každého člověka, který prosí o lásku a odpuštění. Pro usnadnění tohoto Roku modlitby bylo připraveno několik krátkých textů, které svým jednoduchým jazykem pomohou vstoupit do různých dimenzí modlitby. Děkuji autorům za jejich příspěvek a s radostí vám vkládám do rukou tyto „Poznámky“, aby každý z vás znovu objevil krásu toho, že se s pokorou a radostí svěruje Bohu. A nezapomeňte se modlit i za mě.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

28. LEDEN - SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ

/patron dominikánů, filozofů, teologů, knihovníků, studentů, katolických škol a fakult/

Papež Jan Pavel II. ve své encyklice *Fides et ratio* připomněl, že „církev právem vždycky pokládala svatého Tomáše za učitele myšlení a za vzor teologického bádání“ (č. 43). Nepřekvapuje, že mezi církevními spisovateli zmíněnými v *Katechismu katolické církve*, je po svatém Augustinovi svatý Tomáš citován více než všichni ostatní, celkem 61 krát! Je označován také jménem *Doctor Angelicus*, patrně pro své ctnosti a zejména pro ušlechtilost myšlení a ryzost života.

Tomáš se narodil mezi lety 1224 a 1225 na hradě, který vlastnila jeho urozená a zámožná rodina v Roccasecca poblíž Aquina, nedaleko proslulého opatství Montecassino, kam byl poslán rodiči, aby přijal základy vzdělání. O pár let později se přestěhoval do hlavního města Sicilského království, Neapole, kde Fridrich II. založil prestižní univerzitu. Tam se bez omezení, která panovala jinde, vyučovalo myšlenkám řeckého filosofa Aristotela, kterého mladý Tomáš poznal a jehož velký význam ihned vytušil. Především se však v oněch letech strávených v Neapoli zrodilo jeho dominikánské povolání. Tomáš byl přitahován ideálem řádu, který nemnoho let předtím založil svatý Dominik. Jakmile však oblékl dominikánský hábit, jeho rodina se postavila proti této volbě, a on byl donucen opustit konvent a strávit nějaký čas doma.

Roku 1245 již jako dospělý mohl znovu nastoupit svou cestu odpovědi na Boží povolání. Byl poslán do Paříže studovat teologii pod vedením dalšího světce, Alberta Velikého, o kterém jsme mluvili dříve. Albert a Tomáš uzavřeli opravdové a hluboké přátelství, osvojili si vzájemnou úctu a měli se rádi, takže Albert si přál, aby jej jeho žák následoval také do Kolína, kam byl poslán představenými řádu založit teologická studia. Tomáš se tehdy seznámil se všemi díly Aristotela a jeho arabských komentátorů, které Albert podával a vysvětloval.

V té době byla kultura latinského světa hluboce stimulována setkáním s Aristotelovými díly, která dlouhou dobu nebyla známa. Šlo o spisy týkající se povahy poznání, přírodních věd, metafyziky, duše a etiky, a oplývající informacemi a intuicemi, které se jevily jako platné a přesvědčivé. Byla to celková vize světa vyvinutá bez Krista a ještě před Ním pouhým rozumem, a zdálo se, že se prosazuje v rozumu jako vize jediná. Seznámit se s touto filosofií a poznat ji, bylo tedy pro mladé lidi neuvěřitelně přitažlivé. Mnozí přijali s nadšením, ba dokonce s nekritickým nadšením tuto mimořádnou výbavu antického vědění,

kteřá velice slibně nabízela možnost obnovy kultury a otevření naprosto nových horizontů. Jiní se zase obávali, že Aristotelovo pohanské myšlení odporuje křesťanské víře, a odmítali ho studovat. Setkaly se dvě kultury: předkřesťanská kultura Aristotela se svou radikální racionalitou a klasická křesťanská kultura. Některé kruhy byly vedeny k odmítání Aristotela také způsobem, jakým tohoto filosofa prezentovali arabští komentátoři Avicenna a Averroes. Právě oni totiž předali aristotelovskou filosofii latinskému světu. Tito komentátoři například učili, že lidé nedisponují osobní inteligencí, ale že existuje jediný univerzální intelekt jako duchovní substance společná všem, která působí ve všech „jednotně“. Byla to tedy jakási depersonalizace člověka. Dalším diskutabilním bodem vynášeným arabskými komentátory bylo, že svět prý je věčný jako Bůh. Pochopitelně se rozpoutaly nekonečné disputace v univerzitním světě i v církevním prostředí. Aristotelovská filosofie se šířila dokonce i mezi prostý lid.

Tomáš Akvinský vykonal ve škole Alberta Velikého dílo zásadního významu pro dějiny filosofie a teologie, ba řekl bych pro dějiny kultury. Důkladně prostudoval Aristotela a jeho interprety a opatřil si nové latinské překlady řeckých originálů. Neopíral se tak už jen o arabské komentátory, ale mohl číst osobně originální texty a okomentoval velkou část aristotelových děl, přičemž rozlišoval to, co bylo pravdivé, od toho, co bylo pochybné či naprosto nepřijatelné, poukazyval na soulad s obsahem křesťanského Zjevení a používal rozsáhle a pronikavě aristotelovské myšlení při výkladech teologických spisů, které vytvořil. Tomáš Akvinský nakonec ukázal, že mezi křesťanskou vírou a rozumem existuje přirozená harmonie. Toto byl velký přínos Tomáše, který v době střetu dvou kultur - době, v níž se zdálo, že víra musí ustoupit před rozumem – ukázal, že obojí jde pospolu, že to, co se rozumu jevílo jako nekompatibilní s vírou, nebyl rozum, a že nebylo vírou to, co se jevílo jako víra odporující pravé racionalitě. Vytvořil tak novou syntézu, která formovala kulturu následujících staletí.

Pro svoje vynikající intelektuální dary byl Tomáš povolán do Paříže jako profesor teologie na dominikánskou katedru. Tady také zahájil svou spisovatelskou tvorbu, která pokračovala až do jeho smrti a která v sobě má něco obdivuhodného: komentáře Písma svatého, protože profesor teologie byl především interpretem Písma, komentáře Aristotelových spisů, závažná systematická díla, mezi nimiž vyniká *Summa theologiae*, traktáty a pojednání různých argumentů. Při psaní jeho děl mu vypomáhala několik sekretářů, mezi nimiž byl spolubratr Reginald z Piperna, který jej věrně následoval a s nímž byl spojen upřímným a bratrským přátelstvím, vyznačujícím se velkou důvěrou a důvěrností. To je pro světce charakteristické, že pěstují přátelství, protože je to jeden z neušlechtlejších projevů lidského srdce a má v sobě něco božského, jak vysvětluje Tomáš samotný v několika *qaestiones* své *Summa theologiae*, kde píše: „Láska je především přátelstvím člověka s Bohem a s bytostmi, které Mu patří“ (II, q. 23, a.1).

V Paříži však nastalo nezůstal dlouho. Roku 1259 se účastnil generální kapituly dominikánů ve Valenciennes, kde byl členem komise, která stanovila studijní program v řádu. Od roku 1261 do roku 1265 pak Tomáš pobýval v Orvieta. Papež Urban IV., který jej měl ve velké vážnosti, ho pověřil složením liturgických textů pro svátek *Corpus Domini*, který slavíme zítra a který byl zaveden v důsledku eucharistického zázraku v Bolseně. Tomáš měl vytríbeně eucharistickou duši. Překrásné hymny, které znějí v liturgii církve při slavení mystéria reálné přítomnosti Těla a Krve Páně v Eucharistii, jsou výrazem jeho víry a jeho teologické moudrosti. Od roku 1265 až do roku 1268 sídlil Tomáš v Římě, kde pravděpodobně vedl *Studium*, tzn. řádový dům studií, kde začal psát

svoji *Summu theologiae* (srov. Jean-Pierre Torrel, *Tommaso d'Aquino. L'uomo e il teologo*, Casale Monf., 1994, str. 118-184).

Roku 1269 byl povolán do Paříže na druhý cyklus vyučování. Studenti byli pochopitelně jeho přednáškami nadšeni. Jeden z jeho žáků napsal, že Tomášovy přednášky navštěvovalo tak obrovské množství studentů, že je auly mohly stěží pojmut, a přidává osobní poznámku, že „zakoušel hluboké štěstí, když mu naslouchal“. Interpretace, kterou Tomáš dal Aristotelovi, nebyla přijata všemi, ale dokonce i jeho protivníci na akademickém poli jako např. Goffredo z Fontaines připouštěli, že nauka frátera Tomáše svou užitečností a hodnotou převyšovala druhé a sloužila jako korektivum nauk všech ostatních profesorů. Jeho představení jej - možná také proto, aby ho vymanili ze zapálených diskusí - poslali znovu do Neapole, aby byl k dispozici králi Karlu I., který chtěl reorganizovat univerzitní studia.

Kromě studia a výuky se Tomáš věnoval také kázání pro lid. A také lid rád přicházel, aby mu naslouchal. Řekl bych, že je opravdu velkou milostí, když teologové dovedou k věřícím hovořit jednoduše a vroucně. Služba kázání pak na druhé straně napomáhá samotným odborníkům v teologii ke zdravému pastoračnímu realismu a obohacuje jejich bádání vitálními podněty.

Poslední měsíce Tomášova pozemského života obestírá výjimečná, ba řekl bych tajemná atmosféra. V prosinci roku 1273 zavolal svého přítele a sekretáře Reginalda, aby mu oznámil rozhodnutí přerušit veškerou práci, protože během slavení mše svaté po nadpřirozeném vidění pochopil, že to, co až doposud napsal, bylo jen „kupou slámy“. Je to tajemná epizoda, která nám pomáhá pochopit nejenom Tomášovu osobní pokoru, ale také fakt, že všechno to, co o víře dokážeme jakkoli vznešeně a ryze myslet a říci, je nekonečně překonáváno velikostí a krásou Boha, jež nám v plnosti budou zjeveny v Ráji. Tomáš umírá několik měsíců poté, stále více upoutáván hlubokým rozjímáním, během cesty do Lyonu, kam se ubíral na Ekumenický koncil, svolaný papežem Řehořem IX. Zesnul v cisterciáckém opatství Fossanova, kde s velkou zbožností přijal viatikum. Život a nauku svatého Tomáše Akvinského lze shrnout v epizodě, kterou podávají tehdejší životopisci. Když se světec jako obvykle brzo ráno modlil před křížem v kapli svatého Mikuláše v Neapoli, zaslechl Dominik z Caserty, sakristán kostela, následující průběh rozhovoru. Tomáš se s obavami ptal, zda psal správně o tajemstvích křesťanské víry. A z kříže zazněla odpověď: „Mluvil jsi o mně dobře, Tomáši. Jakou odměnu si přeješ?“ A odpověď, kterou dal Tomáš, je odpovědí, kterou bychom Mu i my, přátelé a učedníci Krista, vždycky chtěli dát: „Nic jiného než Tebe, Pane!“ (*Ibid.*, str.320).

Studium jeho myšlení bylo výslovně doporučeno Druhým vatikánským koncilem ve dvou dokumentech: v dekretu *Optatam totius* (č.16) o výchově ke kněžství a v deklaraci *Gravissimum educationis* (č.10) o křesťanské výchově. Ostatně, již papež Lev XIII., jeho velký ctitel a promotor tomistických studií, prohlásil svatého Tomáše Akvinského za patrona katolických škol a univerzit.

Hlavní důvod tohoto ocenění spočívá nejen v obsahu jeho nauky, ale také v metodě, kterou si osvojil, zejména v jeho nové syntéze a rozlišení mezi filosofií a teologií. Církevní otcové se střetávali s různými filosofiemi platónského typu, které podávaly úplnou vizi světa a života, včetně otázky Boha a náboženství. Při setkání s těmito filosofiemi sami vypracovali úplnou vizi reality, přičemž vycházeli z víry za použití platónských prvků, aby

podali odpovědi na podstatné otázky lidí. Tuto vizi, založenou na biblickém zjevení a vypracovanou za pomoci platonismu korigovaného ve světle víry, nazývali „naše filosofie“. Slovo „filosofie“ nebylo tedy výrazem čistě racionálního systému, který by byl odlišen od víry, nýbrž podával celkovou vizi reality ve světle víry. Tato vize byla zkonstruována ve světle víry, ale osvojena a promyšlena rozumem. Byla to tedy vize, která určitě překračovala schopnosti rozumu, ale která rozum zároveň uspokojovala.

Setkání s předkřesťanskou filosofií Aristotela (zemřel roku 322 před Kr.) otevřelo svatému Tomášovi novou perspektivu. Aristotelská filosofie byla samozřejmě vypracována bez znalosti Starého a Nového zákona a vysvětlovala svět bez zjevení, pouhým rozumem. A tato důsledná racionalita byla přesvědčivá. Stará forma „naší filosofie“ podle Otců tak už nefungovala. Vztah mezi filosofií a teologií, vírou a rozumem, bylo třeba znovu promyslet. Existovala úplná a přesvědčivá „filosofie“ sama v sobě, racionalita, která předcházela víru; a potom „teologie“, myšlení s vírou a ve víře. Naléhavá otázka zněla: Je slučitelný svět racionality, filosofie myšlené bez Krista, se světem víry? Anebo se vylučují? Nechyběly prvky, které hovořily pro neslučitelnost mezi oběma světy, ale svatý Tomáš byl pevně přesvědčen o jejich slučitelnosti, ba dokonce o tom, že filosofie vypracovaná bez poznání Krista jakoby očekávala Ježíšovo světlo, aby byla úplná. Toto byl velký „objev“ svatého Tomáše, který určoval jeho cestu myslitele. Ukázat tuto nezávislost filosofie a teologie a zároveň jejich vzájemný vztah bylo historickým posláním tohoto velkého učitele. Stává se tak pochopitelným, že když se v 19. století mocně hlásala neslučitelnost moderního rozumu a víry, papež Lev XIII. označil svatého Tomáše za vůdce v dialogu mezi oběma. Svatý Tomáš ve své teologické práci tento vztah předpokládá a konkretizuje. Víra upevňuje, uceluje a osvětluje poklad pravdy, kterého se dostává lidskému rozumu. Důvěru, kterou svatý Tomáš chová k oběma těmto nástrojům poznání – víře a rozumu – lze převést na přesvědčení, že oba vycházejí z jediného zdroje pravdy, božského Logu, který působí jak v oblasti stvoření, tak v oblasti vykoupení. Spolu se souladem rozumu a víry je na druhé straně třeba uznat, že každá používá odlišné poznávací postupy. Rozum přijímá pravdu silou její vnitřní, přímé i nepřímé evidence. Avšak víra přijímá pravdu na základě autority Božího Slova, jež se zjevuje. Svatý Tomáš na začátku své *Summa Theologiae* píše: „Řád vědění je dvojitý; některé vědy vycházejí z principů poznanych prostřednictvím přirozeného světla rozumu, jako matematika, geometrie a podobné; jiné vycházejí z principů poznanych prostřednictvím vyššího vědění: jako perspektiva vychází z principů poznanych za pomoci geometrie a hudba z principů poznanych za pomoci matematiky. A tak je posvátné učení (tedy teologie) vědou, protože vychází z principů poznanych prostřednictvím světla vyššího vědění, tedy vědění Boha a svatých“ (I, q.1, a.2)

Toto rozlišení zajišťuje autonomii jak humanitních věd, tak teologických; nerovná se však separaci, ale spíše v sobě zahrnuje vzájemnou a výhodnou spolupráci. Víra totiž chrání rozum před každým pokušením nedůvěry ve vlastní schopnosti, podněcuje ho k otevírání stále širších horizontů, bdí nad tím, aby hledal základy, a je-li rozum použit v nadpřirozené sféře vztahu mezi Bohem a člověkem, obohacuje její práci. Podle svatého Tomáše může rozum například dosáhnout potvrzení existence jediného Boha, ale jedině víra, která přijímá božské Zjevení, je schopna čerpat z mystéria Lásky Trojjediného Boha.

Na druhé straně však nejenom víra pomáhá rozumu. Také rozum svými prostředky může něco důležitého konat pro víru tím, že jí poskytuje trojí službu, kterou svatý Tomáš shrnuje v předmluvě komentáře k Boetiovu *De Trinitate*: „Dokazovat základy víry,

vysvětlovat pomocí podobností pravdy víry a odmítat námitky, vznášené proti víře“ (q. 2, a.2). Celé dějiny teologie jsou v podstatě uplatňováním tohoto nasazení inteligence, která ukazuje srozumitelnost víry, její členitost a vnitřní harmonii, její rozumnost a její schopnost prosazovat dobro člověka. Správnost teologických úsudků a jejich skutečný poznávací význam se zakládají na platnosti teologického jazyka, který je podle svatého Tomáše principiálně jazykem analogickým. Vzdálenost mezi Bohem Stvořitelem a bytím jeho stvoření je nekonečná; nepodobnost je vždycky větší než podobnost (srov. *DS* 806). Navzdory tomu však v celé té odlišnosti mezi Stvořitelem a stvořením existuje určitá analogie mezi bytím stvořeným a bytím Stvořitele, která nám umožňuje mluvit o Bohu lidskými slovy.

Svatý Tomáš založil nauku o analogii nejen na vytríbeně filosofické argumentaci, ale také na faktu, že Bůh k nám promluvil Zjevením a tím nás oprávnil, abychom mluvili o Něm. Mám za to, že je důležité tuto nauku připomenout. Pomáhá nám totiž překonat některé námitky soudobého ateismu, který popírá, že by náboženský jazyk měl nějaký objektivní význam, a naopak tvrdí, že má pouze platnost subjektivní či jednoduše emotivní. Tato námitka plyne z pozitivistického myšlení, které je přesvědčeno, že člověk nepoznává bytí, ale pouze experimentální funkce reality. Spolu se svatým Tomášem a velkou filosofickou tradicí jsme přesvědčeni, že člověk ve skutečnosti nepoznává jenom funkce, jež jsou předmětem přírodních věd, ale poznává něco z bytí samotného, například poznává osobu, Ty druhého, a nejenom fyzický a biologický aspekt jejího bytí.

Ve světle této nauky svatého Tomáše teologie tvrdí, že náboženský jazyk, byť limitovaný, má smysl, protože se dotýká bytí - jako ukazatel, který míří na realitu, kterou vyjadřuje. Tato základní shoda lidského rozumu a křesťanské víry vychází najevo v dalším základním principu myšlení Akvinského: božská milost neanuluje, nýbrž předpokládá a zdokonaluje lidskou přirozenost. Ta totiž nebyla prvotním hříchem zcela zničena, ale zraněna a oslabena. Milost udělená Bohem a sdílená prostřednictvím Mystéria vtěleného Slova je darem absolutně nezaslouženým, kterým je přirozenost uzdravena, umocněna a posílena sledovat touhu vrozenou srdci každého muže a každé ženy: štěstí. Všechny schopnosti lidského bytí jsou očišťovány, proměňovány a povznášeny božskou milostí.

Důležitá aplikace tohoto vztahu mezi přirozeností a milostí se vyjevuje v morální teologii svatého Tomáše Akvinského, jejíž aktuálnost je obrovská. Do středu své nauky na tomto poli klade nový zákon, jímž je zákon Ducha svatého. Hluboce evangelním pohledem trvá na skutečnosti, že tímto zákonem je milost Ducha svatého daná všem, kteří věří v Krista. K této milosti se pojí psané i hláсанé učení věroučných a morálních pravd, předávané církví. Svátý Tomáš zdůrazňuje v morálním životě základní roli působení Ducha svatého, milosti, z níž plynou morální i teologální ctnosti, a dává pochopit, že každý křesťan může dosáhnout vznešených vyhlídek „Horského kázání“, pokud žije autentický vztah víry v Krista a otevírá se působení jeho Svatého Ducha. „Přestože však je milost účinnější než přirozenost – dodává Akvinský – je pro člověka podstatnější přirozenost“ (*Summa Theologiae*, Ia, q.29, a.3), takže v perspektivě křesťanské morálky je místo pro rozum, který je schopen rozpoznávat přirozený morální zákon. Rozum ho může rozpoznat tím, že bere v úvahu to, co je dobré konat a to, čeho je dobré se vystríhat, aby se dosáhlo onoho štěstí, které leží na srdci každému a které také ukládá odpovědnost vůči druhým, tj. hledat společné dobro. Jinými slovy, morální i teologální ctnosti člověka jsou zakořeněny v lidské přirozenosti. Božská milost provází, podporuje a povzbuzuje etické úsilí, všichni lidé – věřící i nevěřící - jsou podle svatého Tomáše sami o sobě povoláni

rozpoznat požadavky lidské přirozenosti vyjádřené přirozeným zákonem a inspirovat se jím při formulaci pozitivních zákonů, tedy těch, které jsou vydávány občanskými a politickými autoritami, aby upravovaly lidské soužití.

Jsou-li popírány přirozený zákon a odpovědnost, kterou v sobě zahrnuje, dramaticky se otevírá cesta k etickému relativismu na rovině individuální a ke státnímu totalitarismu na rovině politické. Obrana všeobecných práv člověka a tvrzení o absolutní hodnotě důstojnosti lidské osoby předpokládají určitý základ. A není snad tímto základem právě přirozený zákon a jeho nepřevoditelné hodnoty, na něž poukazuje? Ctihodný Jan Pavel II. napsal ve své encyklice *Evangelium vitae* slova, která jsou velice aktuální: „Je proto velmi naléhavé v zájmu dalšího zdravého rozvoje společnosti i demokracie znovu objevit původní a základní morální lidské hodnoty, které vyrůstají z pravdy o člověku a vyjadřují a chrání důstojnost člověka. Jsou to hodnoty, které žádný člověk, žádná většina ani žádný stát nemůže stanovit, ale ani změnit nebo zničit, musí je pouze uzнат, chránit a rozvíjet.“

Závěrem. Tomáš nám nabízí široké a důvěřivé pojetí lidského rozumu: *široké* protože není omezeno prostorem takzvaného vědecko-empirického rozumu, nýbrž je otevřeno veškerému bytí a tedy i základním a nezadatelným otázkám lidského života; a *důvěřivé* protože lidský rozum, zvláště pokud přijímá inspiraci křesťanské víry, je propagátorem civilizace, která uznává důstojnost lidské osoby, nedotknutelnost jejích práv a patřičnost jejích povinností. Nepřekvapuje, že nauka o důstojnosti lidské osoby, jež je zásadní pro uznání nezcizitelnosti práv člověka, uzrála v prostředí myšlení, které přijalo odkaz svatého Tomáše Akvinského, jenž měl o lidském stvoření to nejvznešenější pojetí. Definoval jej svým strohým filosofickým jazykem jako „to nejdokonalejší, co se nachází v přírodě, to znamená podmět, který subsistuje (existuje) v rozumné přirozenosti“ (*Summa Theologiae*, Ia, q.29, a.3). Hloubka myšlení svatého Tomáše Akvinského vyvěrá – a na to nikdy nezapomínejme – z jeho živé víry a z jeho vroucí zbožnosti, kterou vyjadřoval inspirovanými modlitbami jako např. v té, ve které prosí Boha: „Uděl mi, prosím, vůli Tě hledat, moudrost Tě nalézt, život Tobě milý, vytrvalost očekávající Tě s důvěrou a důvěru, která nakonec dojde toho Tě vlastnit.“

I po více než sedmi stech letech od jeho smrti se od něho můžeme mnoho naučit. Připomněl to také můj předchůdce Pavel VI., který v promluvě přednesené ve Fossanuova 14. září 1974 u příležitosti sedmistého výročí smrti svatého Tomáše položil otázku: „Mistře, Tomáši, čemu nás můžeš naučit?“ A odpověděl následovně: „důvěře v pravdu katolického náboženského myšlení, které hájil, vyložil a otevřel pro poznávací schopnost lidského myšlení“ (*Insegnamenti* di Paolo VI, XII, 1974, str. 833-834). A téhož dne v Akvinu prohlásil v souvislosti se svatým Tomášem: „všichni, kdo jsme věrnými syny církve, můžeme a máme být alespoň do určité míry jeho žáky!“ (*Ibid.*, str.836).

Svatý Tomáš choval pronikavou zbožnost k eucharistii, - jak uvádějí jeho životopisci, - že pokládal svoji hlavu na svatostánek jakoby chtěl slyšet tlukot Ježíšova božského i lidského Srdce. V jednom svém komentáři k Písmu svatý Tomáš píše: „Eucharistie je svátostí Utrpení našeho Pána, obsahuje Ježíše Krista, který pro nás trpěl. Proto všechno, co je účinkem Utrpení našeho Pána, je také účinkem této svátosti“ (*In Ioannem*, c.6, lect. 6, n.

963). Snadno tak pochopíme, proč svatý Tomáš a jiní svatí při slavení mše svaté prolévali slzy soucitu s Pánem, který se dává v oběť za nás, slzy radosti a vděčnosti.

Drazí bratři a sestry, zamilujme se do této svátosti ve škole svatých! Účastněme se mše svaté usebraně, aby se nám dostávalo duchovních plodů, žijme se Tělem a Krví Páně, abychom byli nepřetržitě syceni božskou milostí! Ochotně a často se zdržujme osobně v blízkosti Nejsvětější svátosti!

To co svatý Tomáš vědecky stroze popsal ve svých největších teologických dílech, jakými jsou *Summa Theologiae*, a také *Summa contra Gentiles* předkládal také ve svých kázáních, určených studentům a věřícím. Roku 1273, rok před svou smrtí, kázal během celé postní doby v kostele sv. Dominika Většího v Neapoli. Obsah oněch kázání byl shrnut a zachován. Jsou to Dílka, ve kterých vysvětluje Apoštolské vyznání víry, vykládá modlitbu Otče náš, podává Desatero a komentuje Zdrávas Maria. Obsah kázání Andělského učitele téměř odpovídá struktuře Katechismu katolické církve. V katechezích a kázáních by v naší době obnoveného úsilí o evangelizaci neměly nikdy chybět tyto základní argumenty: to co věříme, a tedy Vyznání víry; to co se modlíme, a tedy Otče náš a Zdrávas Maria; a to co žijeme, jak nás učí biblické Zjevení, tedy zákon lásky k Bohu a bližnímu a Desatero přikázání jako výklad tohoto přikázání lásky. Chtěl bych nabídnout pár příkladů z obsahu tohoto prostého, podstatného a přesvědčivého učení svatého Tomáše. Ve svém *Opusculu* o Apoštolském vyznání víry vysvětluje hodnotu víry. Jejím prostřednictvím se duše sjednocuje s Bohem a vytváří se zárodek života věčného. Život dostává bezpečnou orientaci a my úspěšně překonáváme pokušení. Tomu kdo namítá, že víra je hloupost, protože vyžaduje věřit v něco, co nepostihují zkušenosti smyslů, nabízí svatý Tomáš velmi obsáhlou odpověď a připomíná, že tato pochybnost je bezdůvodná, protože lidská inteligence je omezená a nemůže poznat všechno. Pouze v případě, že bychom mohli mít dokonalé poznání všech viditelných i neviditelných věcí, bylo by opravdu hloupostí přijímat pravdy pouhou vírou. A kromě toho, poznamenává svatý Tomáš, není možné žít, aniž bychom se svěřili zkušenosti druhých tam, kde chybí osobní poznání. Je proto rozumné uvěřit Bohu, který se zjevuje, a svědectví apoštolů, kterých bylo málo, byli prostí a chudí, zdrcení v důsledku ukřižování svého Mistra, a přece se mnohé moudré, vznešené a bohaté osoby při poslechu jejich kázání zakrátko obrátily. Je to vskutku historicky podivuhodný fenomén, který lze stěží rozumně vysvětlit jinak než setkáním apoštolů se Zmrtvýchvstalým Pánem. Když svatý Tomáš komentuje článek Vyznání víry o Vtělení božského Slova, podává několik úvah. Tvrdí, že křesťanská víra je uvažováním o mystériu Vtělení posilována; naděje se důvěřivěji povznáší myšlenkou, že Syn Boží přišel mezi nás jako jeden z nás, aby sdílel s lidmi svoje božství; láska je oživována, protože není zřetelnějšího znamení lásky Boží pro nás, než vidět Stvořitele světa, jak se sám stává stvořením, jedním z nás. Uvažujeme-li o mystériu Vtělení Boha, rozněcuje se nakonec naše touha dosáhnout Krista ve slávě. Za použití jednoduchého a účinného přirovnání svatý Tomáš poznamenává: „Kdyby byl bratr nějakého krále od něho vzdálen, zajisté by měl touhu žít vedle něho. A Kristus je naším bratrem, takže máme toužit po jeho blízkosti a srdcem se s Ním sjednocovat“ (*Opuscoli teologico-spirituali*, Roma 1976, str. 64).

Když podává modlitbu Otče náš, svatý Tomáš ukazuje, jak je sama o sobě dokonalá a má všech pět charakteristik, které by měla mít dobrá modlitba: důvěřivost a klidnou oddanost, vhodnost obsahu „protože od chvíle, kdy máme těžkosti s výběrem tužeb –

podotýká sv. Tomáš – je značně obtížné vědět, co přesně je vhodné žádat a co nikoli“ (*Ibid.*, str. 120); potom je to patřičné pořadí proseb, vroucnost lásky a upřímnost pokory.

Svatý Tomáš byl jako všichni svatí velkým ctitelem Matky Boží. Označil ji nádherným titulem: *Triclinium totius Trinitatis*, místo spočinutí Nejsvětější Trojice, protože tři božské osoby kvůli Vtělení v žádném jiném stvoření než v ní nepřebývaly a v její milostiplné duši tak zakoušely potěšení a radost žít. Na její přímluvu můžeme dosáhnout každé pomoci.

Modlitbou, která je tradičně připisována svatému Tomášovi a která v každém případě odráží prvky jeho hluboké mariánské zbožnosti, řikejme taktéž: „Nejbláženější a nejněžnější Panno Maria, Matko Boží... svěřuji tvému milosrdnému srdci celý svůj život... Vypros mi, má nejněžnější Paní, pravou lásku, kterou bych mohl celým srdcem milovat nade všechno tvého nejsvětějšího Syna a hned po něm tebe a bližního v Bohu a kvůli Bohu.

(z katechezí Benedikta XVI., 2. 16., 23. června 2010)

29. LEDEN - SV. AFRAT, *POUSTEVNÍK*

*/patron dominikánů, filozofů,
teologů, knihovníků, studentů,
katolických škol a fakult/*

Chtěl bych vás dnes na naší exkurzi po světě církevních otců zavést do málo známé části světa víry. Na území, v nichž ještě nezávisle na řeckém myšlení vzkvétaly církve semitského jazyka. Tyto církve se rozvíjely během 4. století v Sýrii, od Svaté země k Libanonu až do Mezopotámie. Ve 4.

století, které bylo obdobím formace na církevní i literární rovině, si tato společenství dokázala osvojit svébytné asketicko-mnišské rysy, které nebyly ovlivněny egyptským mnišstvím. Syrská společenství 4. století představují semitský svět, z něhož vyšla samotná Bible, a jsou výrazem křesťanství, jehož theologické formulace ještě nebyly ve styku s odlišnými kulturními proudy, a žila proto ve svých vlastních myšlenkových formách. V těchto církvích měly v rozvoji theologického a duchovního myšlení životně důležitou roli jak asketismus v rozmanitých formách poustevnického života (pouštní eremité, stylité), tak mnišství v různých podobách komunitního života.

Tento svět bych rád představil na velké postavě Afraata, známého také pod přídomek „Moudrý“, jedné z nejvýznamnějších a zároveň nejtajemnějších osobností syrského křesťanství 4. století. Pocházel z kraje Ninive-Mossulu v dnešním Iráku a žil v první polovině 4. století. O jeho životě máme málo zpráv. Martyrologium uvádí, že vystudoval mezi Peršany a potom se vydal po stopách „třech králů“ do Betléma a skončil v Edesse (dnes Şanlıurfa v Turecku) v Mezopotámii. V jednom z jeho životopisů je o něm psáno:

„Měl to štěstí, že dosáhl raného poznání pravdy, kterou přijal celým svým srdcem.“ Měl úzké vztahy s asketicko-mnišským prostředím syrské církve, o níž nám zachoval zprávy ve svém díle, a které věnoval část svých úvah. Podle některých pramenů byl dokonce představeným kláštera a snad se stal biskupem. Napsal 23 promluv známých pod názvem Výklady či Promluvy, v nichž pojednává o různých tématech křesťanského života: o víře, lásce, postu, pokoře, modlitbě, asketickém životě a také o vztahu mezi judaismem a křesťanstvím, mezi Starým a Novým zákonem. Píše jednoduchým stylem, pomocí krátkých vět a někdy kontrastních přirovnání. Nicméně dokáže vést důsledný a dobře artikulovaný výklad na různá předem daná témata.

Afrat pocházel z církevního společenství, které se nalézalo na pomezí židovství a křesťanství. Bylo to společenství velmi úzce spojené s mateřskou církví v Jeruzalémě, a její biskupové bývali tradičně vybíráni mezi „příbuznými“ Jakuba, „bratra Páně“ (srov. Mk 6,3). Šlo tedy o osoby spojené pokrevně i vírou s Jeruzalémskou církví. Jazykem Afrata byla syrština, tedy semitský jazyk podobně jako hebrejšтина Starého zákona, a aramejšтина, kterou mluvil Ježíš. Církevní společenství, do něhož Afrat patřil a v němž žil, bylo komunitou, která usilovala o věrnost žido-křesťanské tradici, za jejíž dceru se považovala. Udržovala proto těsné vztahy s hebrejským světem a jeho posvátnými Knihami. Afrat se příznačně označuje za „učedníka Písma svatého“ Starého a Nového zákona (Výklady 22,26), který považuje za jediný zdroj své inspirace a utíká se k němu tak hojně, že z něho činí střed své reflexe.

Ve svých Výkladech podává Afrat různé argumenty. Věrný syrské tradici, často prezentuje spásu uskutečněnou Kristem jako uzdravení a Krista samého jako lékaře. Naproti tomu hřích spatřuje jako ránu, která může být uzdravena jenom pokáním: „Muž, který je zraněn v bitvě - říká Afraat - se nestydí svěřit se do rukou moudrému lékaři. A stejně tak, kdo je zraněn Satanem, nemusí se stydět uznat svou vinu, vzdálit se od ní a žádat lék pokání“ (Výklady 7,3). Dalším důležitým aspektem Afratova díla je jeho učení o modlitbě, a zejména o Kristu jako učiteli modlitby. Křesťan se modlí a následuje Ježíšovo učení a příklad modlitby: „Náš Spasitel učil takto se modlit, když říkal: „Modli se ve skrytu k Tomu, který je skryt, ale vidí všechno“, a dále „Vejdí do své komůrky a modli se ke svému Otci, který je ve skrytosti, a Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí“ (Mt 6,6). Náš Spasitel chce ukázat, že Bůh zná touhy i myšlenky srdce“ (Výklady 4,10).

Podle Afrata je křesťanský život soustředěn v následování Krista, v nesení jeho jha a v jeho následování na cestě evangelia. Jednou ze ctností, která ke Kristovu učedníku nejvíce patří, je pokora. Není to druhotný rys duchovního života křesťana. Přirozenost člověka je pokorná a Bůh ji povyšuje ke své slávě. Pokora, poznamenává Afrat, není záporná hodnota: Je-li kořen člověka zasazen v zemi, jeho plody vyrostou před Pánem na výsostech“ (Výklady 9,14). Je-li křesťan pokorný v pozemských skutečnostech, v nichž žije, může navazovat vztah s Pánem: „Pokorný je pokorným, ale jeho srdce vystupuje do výjimečných výšin. Oči jeho tváře vidí zemi a oči jeho mysli výšiny nezměrné“ (Výklady 9,2).

Velmi pozitivní je pojetí, které má Afraat o člověku a jeho tělesné realitě: lidské tělo je podle příkladu pokorného Krista povoláno ke kráse, radosti a světlu: „Bůh se sklání k člověku, který miluje, a milovat pokoru a setrávat ve stavu pokory je spravedlivé. Pokorní jsou prostí, trpěliví, milovaní, plnohodnotní, přímí, zkušení v dobrém, rozvázní, klidní, moudří, pokojní, mírumilovní, milosrdní, připravení k obrácení, dobromyslní,

hlubocí, vyvážení, krásní a žádoucí“ (Výklady 9,14). Afrat často představuje křesťanský život v jasných asketických a duchovních dimenzích: jeho základem je víra. Ta činí z člověka chrám, kde přebývá samotný Kristus. Víra tedy umožňuje upřímnou lásku, která se vyjadřuje láskou k Bohu a k bližnímu. Dalším důležitým Afratovým aspektem je půst, který chápe v širokém smyslu slova. Mluví o postu od pokrmu jako nezbytné praxi k tomu být láskyplný a čistý, postu zdrženlivosti kvůli svatosti, postu od prázdných a ohavných slov, postu od hněvu, postu od majetku kvůli službě, postu od spánku kvůli bdění na modlitbě.

Vraťme se ještě na závěr k nauce Afrata o modlitbě. Podle tohoto starověkého „Moudrého“ se modlitba uskutečňuje, když Kristus přebývá v srdci křesťana a vybízí jej k důslednému úsilí lásky k bližnímu. Píše:

„Dej útěchu zkroušeným, navštěvuj nemocné, buď oporou chudých - to je modlitba. Modlitba je dobrá, a její skutky jsou dobré. Modlitba je přijata, když dává útěchu bližnímu. Modlitba je vyslyšena, když je v ní přítomno také odpuštění za urážky. Modlitba je silná, když je plná moci Boží“ (Výklady 4,14-16).

(Benedikt XVI.)

30. LEDEN - SV. MARTINA

/patronka města Říma/

Pocházela z bohaté římské rodiny, její otec byl členem senátu. Některé životopisy uvádí, že v mládí osiřela a pak své srdce zasvětila Ježíši, kterého milovala a toužila se mu podobat. V rozjímání si prý často představovala jeho tvář lidmi uráženou a poplivanou. Připomínala si lásku, která z ní vyzařovala během veřejného působení i v době utrpení. Toužila být vnímavou Kristovou učednicí. Vynikala křesťanskými ctnostmi a

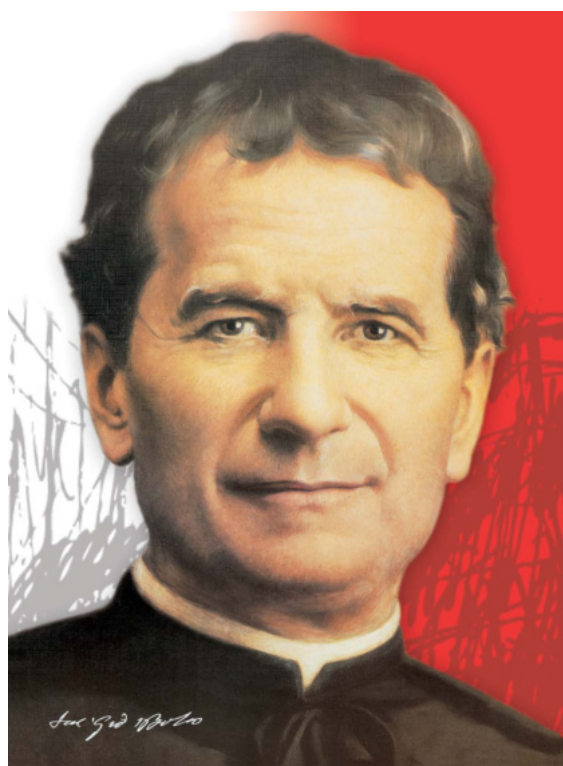
stala se jáhenkou. Zbožnost Martiny a její štědrost k chudým se stala známou, a proto byla předvedena před tribunál císaře Alexandra Severa. Ten byl považován za tolerantního ke křesťanství pro svůj postoj ke všem zajímavostem, mezi něž zahrnul i Krista, tím ho však jen zařadil mezi božstva, uctívaná císařskou rodinou. Císařův přítel a rádce, právník Domitius Ulpianus, v té době pracoval na sbírce dosavadních císařských rozkazů, zaměřených proti křesťanům, a připravoval materiály k obžalobám i návody na stíhání křesťanů jako zločinců. Pokyny, které připravil, zřejmě nebyly za císaře Alexandra

všeobecně prováděné, avšak pohané si tehdy vysvětlovali zázračnou Boží pomoc křesťanům jako čarodějnictví a v případě Martiny šlo o tu, která ubližovala jejich bohům. Snad to byl hlavní motiv mučení Martiny, ač i nakládání se zděděným majetkem ve prospěch chudých mohlo vzbuzovat nekalou motivaci, pro kterou byla předvedena. Po Martině bylo požadováno, aby prokázala stejnou úctu dalším božstvům císaře. Ale její touhou bylo dát poznat rozdíl mezi oněmi vytvořenými božstvy a pravým Bohem. Odmítala postoj tolerance tam, kde nebyl přijatelný, a odmítala ho z lásky k Bohu i k lidem. Autoři, popisující mučednictví Martiny, uváděli hrůzná utrpení, ze kterých vždy vycházela bez úhony. Martina prošla utrpením bez úhony na své duši. Byla prý předvedena před sochu Apola, protože po ní chtěli, aby i jeho uznala za Boha. Výsledkem však bylo zničení sochy, možná zemětřesení, kterému padl za oběť i chrám, v němž byli jeho kněží. Podobný div je uváděn i se sochou Artemidy. K obrácení pronásledovatelů to však nevedlo a jejich srdce zůstala zatvrzelá. Martina jako by se stala předmětem pomsty ctitelů božstev, vytvořených z prachu a písku. Nakonec ji sťali mečem a docílili jen toho, že ji navěky spojili s jejím živým a milujícím Bohem.

31. LEDEN - SV. JAN BOSCO

/patron katolických vydavatelů - od r. 1936, a nebeský ochránce učňovské mládeže - vyhlášený r. 1958/

„Narodil jsem se 16. srpna 1815 v Becchi blízko Castelnuova d’Asti. Otec Francesco byl vdovec a podruhé se oženil s Markétou Occhionovou a s ní měl dva syny Josefa a Jana. Z prvního manželství se narodil Antonín. Ve dvou letech jsem ztratil otce. Zemřel na zápal plic.

V devíti letech jsem měl sen, který rozhodl o mém povolání. Nádherná Paní a Pán mě ukázali cestu a mé pole působnosti uprostřed opuštěné mládeži.

V 16 letech jsem začal pořádně studovat. Dříve jsem studoval u dona Calossa, ale po jeho smrti byla dvouletá přestávka. V roce 1841 jsem ukončil studia teologie a byl jsem vysvěcen na kněze. Už tenkrát jsem poznal dona Cafassa, svého rodáka, který mně doporučil další studia morální teologie na turínském diecézním institutu. Během svých studií jsem chodil do turínských věznic a

připravoval vězně na svátosti.

8. prosince 1841 jsem začal svou oratoř s malých chlapcem Bartolomějem Garellim jedním Zdravas Maria a tím jsem započal apoštolské dílo mezi mládeží. Pomalu jsem se stal otcem 400 chlapců, kteří čekali jen na mé znamení a byli schopni udělat cokoli bych řekl. Stal jsem se tak trochu nepřítelem vlády, která měla strach, že bych učinil revoluci. Ale má touha byla spása každého chlapce. Má politika byla politika Otčenáše. Velkého přítele a podporovatele mého díla jsme našel v arcibiskupovi Frasoni, ale i ten musel do

vyhnanství. Velkým mým pomocníkem se stal kněz Borel, bez jehož pomoci bych nedokázal rozjet tak velké dílo. Také mi pomáhal don Cafasso, můj zpovědník a ochránce všech vězňů odsouzených na smrt. V blízkosti tohoto světce jsem se naučil hlubokému vztahu k opuštěnému a zbídačenému člověku.

Svou kongregaci jsem svěřil do rukou Panny Marie Pomocnice křesťanů a svatého Františka Saleského.

Mým životním mottem bylo: „Dej mi duše, ostatní si vezmi!“, a heslo řeholních řádů: Modli se pracuj, jsem změnil na: „Práce je modlitba“. Tím se otevírá cesta ke svatosti všem lidem bez rozdílu stavu.

Další charakteristikou mého života byla radost. Radost pramení z víry v Boha a víra s ní spojená vytváří rodinnou atmosféru pro mladé. Radost se projevuje ve hluboké zbožnosti k Panně Marii a v častém přistupování ke svátosti smíření a eucharistii. Vždycky jsem vedl své mladé k věrnosti svatému Otci. Na těchto základech vyrostla salesiánská rodina.

V roce 1872 byla založena salesiánská ženská větev Dcery Panny Marie Pomocnice křesťanů, v roce 1875 jsem vyslal první salesiánskou misijní výpravu do Ameriky, v roce 1876 byla založena společnost Salesiánských spolupracovníků a v roce 1877 se začíná tisknout Salesiánský věstník. Ke konci svého života jsme pochopil slova nádherné Paní, která mi ve snu řekla: „Ve svůj čas všechno pochopíš“. S Její pomocí se podařilo vybudovat velké Boží dílo. Na konci mého života jsem dostavěl baziliku Božského Srdce v Římě. To bylo moje poslední dílo.“

kněz Giovanni Bosco

1. ÚNOR - SV. RAJMUND

Datum i místo narození jsou neznámé. Podle legend mohl pocházet z jižní Francie nebo ze tří různých oblastí dnešního Španělska. Údajně se nejprve stal kanovníkem při katedrále v Tarazoně, kterou v roce 1120 dobyli Maurové. Potom je uváděný jako cisterciácký mnich kláštera Scala Dei v Escaladiu v Gaskoňsku (dnes Francie). S rozšiřováním svého řádu přešel Rajmund do nového kláštera v dnešním španělském Niencebas. Ten vznikl na pozemku od kastilského krále Alfonse VII. Zde byl v době králova úmrtí (1157) opatem Rajmund a ten po nástupu nového panovníka Sancha III. se za ním vydal do Toleda, aby od něj získal potvrzení privilegií udělených klášteru králem Alfonsem. V Toledu se od spolubratra Diega, který před vstupem do kláštera byl rytířem, dozvěděl o útocích Maurů na Calatravu v historické provincii Reino de Castilla la Nueva. Templářských rytířů bylo pro obranu města málo a král Sancho proto Calatravu přislíbil těm, kteří ji půjdou proti Maurům bránit. Po poradě s Diegem se Rajmund rozhodl k využití situace a věc projednal s místním arcibiskupem Juanem II., který mu přislíbil zajištění pomoci. Následně Rajmund zorganizoval armádu, před kterou muslimové ustoupili. Calatrava se tak stala majetkem

Rajmundova kláštera a z dobrovolných rytířů se stali rytíři nového vojenského řádu, který Rajmund založil. Sem prý přešli i mniši z Fitero. Řád Calatrava si zachoval základní pravidla podle sv. Benedikta a formálně byl přiřčen k cisterciáckému řádu. Je uváděn jako jeden ze čtyř vojenských řádů ve Španělsku. Byl první v Kastilii a druhým s papežským souhlasem vyjádřeným bulou Alexandra III. z 26. 9. 1164. Poslední dny svého života Rajmund strávil v Ciruelos poblíž Toleda, kde v ústraní zemřel údajně v roce 1163. K jeho zapsání mezi svaté prý došlo v roce 1719, ale vyskytuje se až v indexu světců mezi 16. a 20. stoletím. Jeho připomínka je v posledním martyrologiu s datem 1. 2., v řádu (OCist) je památka 6. 2. a výskyt jeho památky je v některých kalendářích uváděn také 15. 3.

2. ÚNOR – UVEDENÍ PÁNĚ DO CHRÁMU

Původně se nejednalo podle názvu o svátek Ježíše Krista, ale o svátek mariánský. Tomu odpovídal i název – Očišťování Panny Marie (*In Purificatione Beatae Mariae Virginis* nebo *Purificatio Sanctae Mariae*). Od roku 1960 a zejména však od roku 1969 je svátek Uvedení Páně do chrámu definován tradičně jako christologický (tj. svátek Ježíše Krista). Jasně to naznačuje starší Gelasiánský sakramentář, kde v textech chybí mariánský charakter tohoto dne. V mladším Gelasiánském sakramentáři (8. století) je pak tento den označen jako Natale sancti Simeonis. Evangelista Lukáš popisuje ve svém evangeliu (Lk 2, 22–39)

událost, kterou si 2. února připomínáme: podle starozákonních předpisů matka po porodu chlapce byla 40 dní považována za nečistou a v případě děvčete dokonce 80 dní (Lv 12, 1–8). Toto období končilo obětí za hřích v chrámu, kdy podle možností měla bohatší žena obětovat beránka a holoubě a byla-li chudá, tak pouze dvě holoubata. Na první pohled se může zdát, že se velmi jednoduchou cestou od tohoto úryvku evangelia dostaneme ke slavení svátku Uvedení Páně do chrámu. Opět, jako ostatně u většiny svátků, nás historie vyvede z omylu. Stejně tak, jako mnohé další svátky přišly do západní římské liturgie z křesťanského Východu, je tomu i u Hromnic. První zmínka o tomto svátku je v písemných pramenech kolem roku 400. Jeruzalémská poutnice Egerie píše, že ve Svatém městě se čtyřicátý den po Epifanii (14. únor) konalo u chrámu Zmrtvýchvstání velké procesí. Při něm se věřícím četly a objasňovaly události Lukášova evangelia, popisující očišťování Panny Marie, obětování Ježíše a setkání se Simeonem a Annou. Vše pak bylo ukončeno

mší svatou. V polovině 5. století byl na Východě tento svátek označován řecky Hypapante, tedy Svátek setkání: jednalo se o setkání Ježíše se Simeonem a Annou u příležitosti jeho představení v chrámu. V době vlády východořímského císaře Justina I. (vládl 518–527) se tento svátek ve východním středomoří slavil již běžně. Jedna z legend praví, že svátek Hypapante vznikl za vlády císaře Justiniána (527-565), když v Konstantinopoli (dnešní Istanbul) vypukl mor, který se rozšířil v celé Východořímské říši. Císař nařídil, že se mají všichni obyvatelé města 2. února sejít na slavnosti setkání. Sigebertova kronika k tomu uvádí: „*Za časů Justiniána císaře udála se v Pompejopoli v Mysii veliká zemětřesení... Slyšeny byly hlasy nařikajících, kteří hynuli v podzemí. Krev též z oblak padala a následovaly rozličné morové rány... Těmito pohromami pohnut Justinián ke cti Krista Spasitele slavnost setkání ustanovil, aby Spasitel, který Simeonovi v chrámě vstříc přišel, též ubohým vstříc přijít i a jim pomocí svou přispěti ráčil.*“ K tomu, jak byl tento svátek přijat do západní liturgie v Římě, je několik možných cest a také legend. Jedna nás přivádí do poloviny 5. století. Za panování císaře Marciána (Východořímská říše, vláda 450–457) zbožná a bohatá vdova Icelia vybídla křesťany, kteří žili v Jeruzalémském biskupství v Západořímské říši (?), aby všichni projevíli svou víru průvodem se svícemi, neboť Kristus je světlem, jenž bude zjeveno pohanům. Toto procesí mělo nahrazovat pohanský zvyk konat každý pátý rok počátkem února ve městech kající průvody se zapálenými pochodněmi. Druhá legenda praví, že u počátku tohoto svátku stál papež Gelasius I. (papežem 492–496). Ten se roku 494 rozhodl nahradit pohanské zvyky křesťanským slavením. Počátkem února a v jeho první polovině totiž pohané uctívali etruského boha Februa, pána podsvětí (pro Římany byl Februs známý pod jménem Pluto). O tom mluví také „Zlatá legenda“ (Legenda aurea) z pera Jakuba de Voragine (kolem 1230–1298). V ní se píše, že Římané uctívali také bohyni Februu, matku boha války Marta. Na jejich počest se jednou za pět let 1. února osvětlovalo město pochodněmi a svícemi. Římské ženy také na památku Proserpiny, kterou unesl bůh podsvětí Pluto, zapalovali svíce a pochodně, s kterými obcházely město. Netřeba zdůrazňovat, že většina těchto pohanských zvyků byla doprovázena hostinami, které končily různými bezuzdnostmi. A aby toho nebylo málo, Římané slavili ještě slavnosti očištění města spojené s obcházením města, tzv. Amburbium, která však měla kající charakter. Tyto zvyky se nelíbily papeži Sergiovi I. (papežem 687–701). A tak se k počtě Panny Marie zapalovaly svíce, které se předtím žehnaly. Jejich plamen symbolizoval čistotu Panny Marie. Slavením Uvedení Páně do chrámu se všechny výše uvedené pohanské svátky měly vytlačit. Procesí se svícemi mělo nahradit amburbalský průvod kajícího charakteru. To vysvětluje používání fialových oděvů v procesí 2. února a jeho kající charakter až do 60. let 20. století. Pokud křesťanský Východ stále vnímal charakter tohoto svátku jako svátek Pána, tak na Západě vidíme převládat charakter mariánský i díky předpokladům v pohanské kultuře a zvykům, které nahradil. Když hledíme na původ a s tím spojené zvyky tohoto svátku, dominuje zde symbolika světla. To jasně zaznívá i ve slovech evangelia, kde starý Simeon držíc v náručí Ježíše praví: „...světlo k osvětlení pohanům...“ (Lk 2, 32). Tato slova nás přivádějí k symbolu 2. února, jenž držíme ve svých rukou – hromničku. Svíce – hromnička – se v dnešní liturgii žehná v úvodních obřadech a pak jdeme v průvodu s rozžatou hromničkou ke slavení eucharistie. Právě tato svíce dává v mnoha jazycích další názvy tomuto svátku: něm. Maria Lichtmess, Lichtmess, ang. Candelmass, franc. Chandeleur, it. Candelora, pol. Matki Bożej Gromnicznej. Z nejstarších pramenů, jako jsou Ordines Romani víme, že papež během procesí směřujícímu do baziliky Panny Marie Větší (Sněžné) rozdával

věřícím svíce. Není zmínka o jejich žehnání – to přibylo do liturgie až na přelomu 9./10. století, pravděpodobně zásluhou galsko – germánských vlivů na římskou liturgii. Text žehnání nacházíme v Pontificale romanum ze 12. století. Pontificale romanum se v průběhu staletí měnila a v období středověku se v ní objevil element obrany před satanem. V této souvislosti se hromnička dávala do rukou umírajícím. A také se zapalovala v čase bouří a hromů, na což poukazuje především její slovanský název. U nás se o hromničkách zmiňuje už Tomáš Štítný ze Štítného (kolem 1333–1401/09) ve svém díle Knížky šestery o obecných věcech křesťanských (kolem 1376): „Hromnice světi, aby lidé nesli je ke cti sv. královny ...a také prosí kostel svatý, kdež by koli kdy byly rozžženy v domcích, v kutiech, aby tu neměl ni žádné moci d'ábel. Protož když hřímá, sluší je rozžžieti – aby tu nic hrom nemohl uškodili.“ Po Tridentuském koncilu se svíce žehnala modlitbou, poté se pokropila svěcenou vodou, okouřila se a následoval zpěv chvalozpěvu Simeona (Lk 2,29-32), který je součástí obřadu i dnes. Svíce je v liturgii především symbolem Krista, jenž je světlem. Význam je tedy jasně christologický. Donesením této zapálené svíce domů je christologická symbolika obohacena o prvek, v němž chápeme pozemský život jako cestu s Kristem, ale také vycházíme naproti přicházejícímu Kristu, jako moudré panny z evangelia (Mt 25,1–13).

3. ÚNOR – SV. BLAŽEJ

/vzýván proti bolestem krčním a různým nemocem/

Staré životopisy uvádí, že před povýšením na biskupa v Sebastě se Blažej zabýval lékařským studiem a vzorně vykonával lékařskou praxi. V době Liciniova pronásledování se uchýlil do horské jeskyně, aby potají pokračoval ve své činnosti. Dle legendy zachránil chudé vdově selátko, ohrožované vlkem. Za to prý vdova Blažejovi později nosila svíce. Ve své skrýši byl objeven lovci, kteří ho přivedli do městského vězení. V žaláři se věnoval modlitbám a mnohým poskytl duchovní povzbuzení. Dle poněkud odlišných legend buď v žaláři nebo až cestou na popraviště pomohl promodralému chlapci, který se dusil zapíchnutou rybí kostí v krku. Modlitba biskupa a jeho ruce chlapce zachránily. Legendy

měly vliv i na vznik liturgického obřadu udělování svátostiny "svatoblažejské požehnání" se dvěma zkříženými svícemi a modlitbou "Na přímluvu svatého Blažeje..." Mimo vyprávění legend může v symbolice dvou zkřížených svící být viděna biskupská hodnost a statečnost nebo víra a láska Blažejova, které nepřemohly ani útrapy a smrt. Blažej byl mučen, jelikož nechtěl obětovat pohanským bohům. Na strom zavěšené tělo mu rozdrásali železnými hřebeny a odsoudili ho k popravě stětím.

4. ÚNOR – SV. GILBERT

Dnešní světec je nejslavnější ze tří svatých Gilbertů. Žil v Anglii ve XII. století. Pocházel z rodiny normanských válečníků, kteří se zúčastnili vítězného tažení Viléma Dobyvatele do Anglie. Jeho otec Jocelin, vévoda z Normandie, se proslavil v krvavé a rozhodné bitvě u Hastingsu. Odměnou za jeho zásluhy král Vilém ho jmenoval pánem na Sempringhamu, poblíž města Lincolnu.

Jak se dalo očekávat, Jocelin hodlal vychovat i ze svého syna Gilberta zdatného bojovníka a mocného feudálního pána. Ten však neměl o vojenskou dráhu zájem a válečné umění ho nijak nepřitahovalo. Otce to nejdříve zlobilo, ale pak, když viděl, že se synem nic nepořídí, poslal ho na studia

do Paříže. Dědic šlechtického normanského rodu tak zahájil, po zdánlivém zklamání, jinou dráhu, mnohem těžší a závaznější než vojenskou. Studiemi prohloubil své znalosti a moudrost natolik, že po návratu do Anglie mohl sám otevřít školu a vyučovat druhé. V ní pak, kromě přírodních věd a filosofických oborů, učil studenty i ctnosti a zbožnosti.

Otec však měl stále ještě starosti o pozemský blahobyť a zabezpečení svého syna. Proto místo feudálního panství mu upsal dva kostely, které sám založil a nadal přiměřeným majetkem. Gilbert využil tohoto svého bohatství k tomu, aby mohl ještě štedřeji konat skutky tělesné i duchovní lásky. Biskup z Lincolnu mu udělil kněžské svěcení a nechal si ho po určitou dobu na své biskupské kúrii. Gilbert se však, jak jen nejdříve mohl, vrátil ke svým kostelům, které otec svěřil do jeho správy. Nepachtil se ovšem po hmotném zisku, nýbrž snažil se spíše o jejich duchovní zvelebení, aby přispívaly nikoliv k prospěchu jednoho člověka, nýbrž všech duší.

Po otcově smrti Gilbert se stal novým pánem na Sempringhamu. Místo feudálního hradu však založit dva nové kláštery: jeden pro mnichy, druhý pro řeholnice. Změnil pro ně také originálním způsobem benediktinské stanovy a tím dal vznik tzv. „gilbertinskému“ řádu, který pak v Anglii vzkvétal až do doby anglikánské reformace. Sám se stal představeným nového řádu, což se ale neobešlo bez těžkostí, protože Gilbert se ve své pokoře považoval za neschopného a přímo za nehodného tak vznešeného úřadu. Tvrdil, že se nehodí k tomu, aby vedl druhé a že si nezasluhuje s úřadem spojené pocty. Stalo se však něco opačného a značně podivného. Právě když řád po svém založení a potvrzení papežem Evženem III. Začal slibně prospívat, Gilbert jej chtěl ve své pokoře zrušit a podřídil jej vedení cisterciáckých řeholníků.

V té době také vypuklo nepřátelství mezi králem Jindřichem II. a arcibiskupem Tomášem Becketem, který byl nakonec zavražděn v Canterburské katedrále. I sv. Gilbert upadl do podezření, byl odsouzen, žalářován a všelijak šikanován. Pomluvili ho dokonce i u papeže. Nakonec ale zvítězila jeho skromnost a Gilbert si získal obdiv svých spolubratří.

Nechtěl však už zůstat opatem a složil úřad. Nástupcem se stal jeden z jeho mladých žáků, kterému se sám sv. Gilbert pokorně a poslušně ve všem podřizoval.

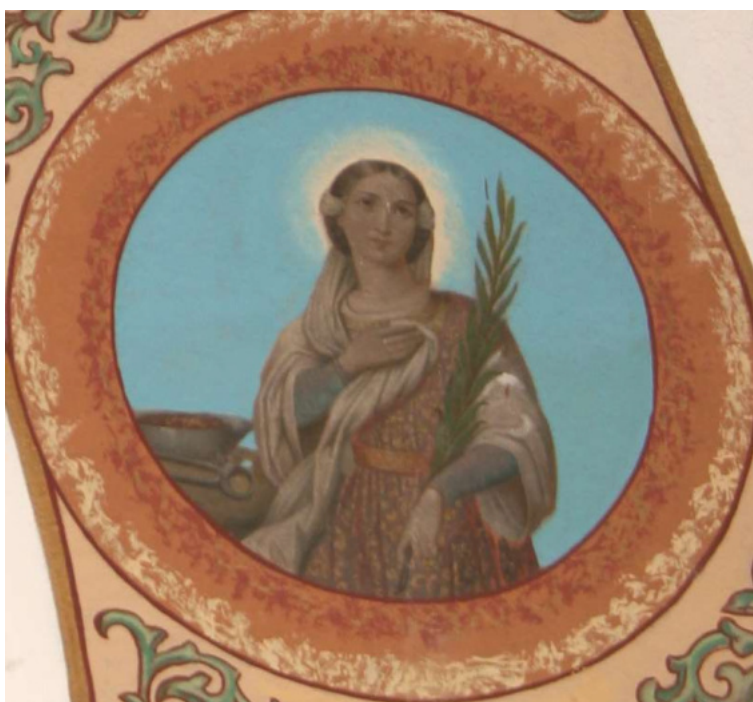
Dosáhl vysokého věku a umíral rovněž dlouho a pomalu. Po jedné nemoci oslepl a síly ho opustily. Chtěl se stáhnout do samoty, hlavně proto, aby unikl před stále více se šířící pověsti o své svatosti. Ve věku 106 let, o štědrovečerní noci roku 1189, přijal pomazání nemocných. Agónie se však protáhla ještě o dalších čtyřicet dní a teprve krátce před smrtí se probral z nemoci a stařecké strnulosti, aby udělal okolostojícím své poslední poučení: „Zbavte se všeho bohatství a rozdejte všechno chudým. To je jediná věc, která vám ještě zbývá udělat.“

5. ÚNOR - SV. AGÁTA

/patronka Katánie, San Marina, hasičů, horníků, kojných, ochránkyňe proti ohni, i proti rakovině prsu/

Jméno svaté Agáty pochází z řeckého „αγαθή“, což znamená „dobrá“. Světice podstoupila mučednickou smrt v polovině III. století. Archeologické nálezy dokazují její úctu už několik desetiletí po její smrti, k níž podle tradice došlo 5. února 251.

Agáta se narodila v prvních desetiletích III. století (někdy kolem roku 235?) v Catánii. Na Sicílii, stejně jako v celém rozlehlém římském impériu zuřilo v této době pronásledování křesťanů, které rozpoutal – i když čistě náhodně – kolem roku 40 po Kristu císař Nero. Snad nejintenzivnější však bylo ve II. století, kdy byl vydán zákon, zakazující křesťanský kult. Ve III. století pak císař Septimus Severus vydal nařízení, v němž stanovil, že křesťané mají být nejprve udáni úřadům a pak vyzváni, aby veřejně hájili své nové přesvědčení. Vysloví-li souhlas s tím, že se vrátí k pohanství, dostanou potvrzení (libellum), dosvědčující jejich příslušnost k pohanskému náboženství. V opačném případě, totiž pokud odmítnou obětovat bohům, mají být nejprve mučeni a pak popraveni.

Byl to nemilostný a důmyslný systém, protože císař chtěl, aby bylo více odpadlíků než mučedníků, neboť tito se pokládali za mnohem nebezpečnější než živí křesťané. Když v roce 249 císař Decius viděl, jak se křesťanství šíří, počínal si ještě krutěji: všichni křesťané – ať už byli udáni či nikoli, měli být automaticky místními úřady vyhledáváni, zatýkáni, mučeni a pak popraveni.

Catánie byla v tomto období vzkvétajícím a prosperujícím městem, a to jak pro svou geografickou pozici, tak díky velkému přístavu, který byl místem čilého obchodu a kulturní výměny pro celé Středozeemí.

Stejně jako všechna města římského impéria, měla i Catánie svého prokonzula či guvernéra, který zastupoval decentralizovanou moc impéria, které už tehdy bylo velmi rozlehlé. Jmenoval se Quintinianus a byl mužem příkrým, pyšným a velmi mocným, navíc obklopen početným dvorem, čítajícím příbuzné, značný počet otroků, císařské gardy. Obýval skvostný pretoriánský palác s přilehlými budovami, v nichž se odvíjela veškerá veřejná činnost města.

Podle „*Passio Sanctae Agathe*“, napsaném v polovině V. století, jehož latinský a řecký překlad se uchovaly dodnes, Agáta patřila k bohaté a šlechtické katánské rodině: otec Rao a matka Apolla vlastnili domy a úrodná pole, a to jak ve městě, tak v okolí. Protože byli křesťany, vychovávali podle křesťanského náboženství i svou dceru.

Agáta vzkvétala v dětství a mládí ku kráse, ryzosti a čistotě panenství. Už v útlém věku pocítila ve svém srdci touhu patřit zcela Kristu. Když dosáhla 15. roku, měla za to, že nastal ten správný okamžik, aby se zasvětila Bohu. Zasvěcené panny se svým novým stylem života byly v počátcích křesťanství božským průlomem do tehdejšího pohanského a rozkládajícího se světa.

Katánský biskup její žádosti vyhověl a během oficiálního obřadu, zvaného „velatio“, na ni vložil „flammeum“, neboli červený závoj, přinesený zasvěcenými pannami.

Na mozaice v kostele S. Apollinare Nuovo v Ravenně (VI. stol.) je zobrazena v dlouhé tunice, dalmatice a štolou přes ramena, což by vedlo k mínění, že byla diakonkou.

Katánský prokonzul Quintinianus ji jednou zahlédl a bláznivě se do ní zamiloval. S odvoláním na Déciův edikt o pronásledování křesťanů ji obvinil z hanobení státního náboženství, což bylo běžné obvinění u všech křesťanů, a nařídil, aby ji zatkli a odvedli do paláce prétoria.

V tomto bodě existují různé lidové tradice, které říkají, že Agáta před zatčením prchla a uchýlila se jak tradice vypráví – do Galerma, osady nedaleko Catánie, nebo na Maltu či do Palerma. Byla však zatčena a předvedena před Quintiniána.

Když před ním stanula, byl prokonzul uchvácen její krásou a zmocnila se ho vášeň. Jeho pokusy svést ji však byly marné, protože mladičká Agáta byla ve své věrnosti Kristu nezlomná.

Prokonzul tedy zahájil proces dívčiny převýchovy a světil ji kurtizáně lehkých mravů, jménem Afrodísie (od Afrodité=bohyně lásky), aby ji tato zlomila a učinila povolnější. Uběhl měsíc a byla znovu vystavena pokušením všeho druhu, flirtováním slavnostem, obscénním zábavám, hostinám; ona však neústupně chránila své panenství, zasvěcené nebeskému Ženichovi, jemuž chtěla zůstat věrna za každou cenu. Afrodísie tak poprvé během své pestré kariéry musela uznat, že je vůči čisté a ctnostné Agátě bezmocná. Pokořená a zklamaná předstoupila před Quintiniána a odevzdala mu Agátu se slovy: „Její hlava je tvrdší, než láva Etny“. Rozlíčený prokonzul s ní proto zahájil proces. Nechal si ji předvést v oděni otrokyně, jaké užívaly Bohu zasvěcené panny: „Jsi-li svobodná a šlechtná“ – namítl jí prokonzul – „proč vystupuješ jako otrokyně?“ Nato Agáta odvětila: „Protože nejvyšší šlechtnost spočívá v tom, být Kristovými otroky“.

Podle jedné z legend při dalším výslechu a hrozbách mučení řekla soudci: „Obilí se nemůže uložit do sýpky, dokud není dobře vymláčeno a zrno z klasů odděleno od slámy. Stejně tak ani moje duše nemůže vstoupit do ráje, jestliže nedáš nejprve zmučit mé tělo svými katany“.

Agáta byla natahována na skřípec, trhána železnými hřebeny, pálena žhavými břity. Místo toho však, aby kruté mučení zlomilo její odpor, zdálo se, že jí naopak dává novou sílu. Rozzuřený Quintinián ji chtěl pokořit v jejím ženství, proto rozkázal, aby jí ohromnými kleštěmi utrhl či odřízl prsa. Tehdy mu Agáta řekla: „nestydíš se zbavit ženu zdrojů života, z něhož jsi sál ty sám, když jsi byl kojen z prsou své matky?.. Ty drásáš mé tělo, má duše však zůstává nedotčena!“

Tento druh mučení se pak následně stal symbolem její mučednické smrti, takže Agáta bývá zobrazována s prsy na podnose a kleštěmi. Krvácející a posetá ranami byla odvečena do cely. Trpěla horečkou a krutými bolestmi. Vše ale snášela z lásky k Bohu. Když se v noci modlila, zjevil se jí o půlnoci svatý apoštol Petr v doprovodu s dítětem nesoucím lucernu, a amputovaná prsa uzdravil.

Po pěti dnech byla znovu předvedena před prokonzula, který když spatřil zhojené rány, nevěřicně se tázal, co se stalo? Tehdy mu Agáta odvětila: „Uzdravil mi je Kristus“. Pro Quintiniána to byla krutá porážka, jeho někdejší žár lásky se proměnil v zuřivou nenávist. Proto nařídil, aby ji položili na lože řeřavých uhlíků, na rozžhavený rošt a s žhavými bodci.

Zatímco oheň stravoval její tělo, její závoj – jak říká tradice – neshořel. Proto se „závoj sv. Agáty“ stal ihned jednou z nejcennějších relikvií. Vícekrát byl nesen v procesí k proudům lávy, vyvěrajícím z Etny, a ty se před ním zastavily.

Když Agáta umírala v hořící peci, postihlo město Catánii silné zemětřesení, prétorium se zhroutilo a pohřbilo dva Quintiniánovi popravčí rádce. Lid Catánie byl jat hrůzou a vzbouřil se proti krutému rozsudku nad nevinnou dívkou. Prokonzul proto nechal dívku vyrvat z plamenů a v agónii ji dal přenést do její cely, kde krátce nato skonala.

Přesně rok po její smrti – 5. února 252, ohrožovala Catánii silná erupce Etny: tehdy mnoho křesťanů i obyvatel města – a to i pohanů – utíkalo k jejímu hrobu, a nesli její zázračný závoj, kterým se halila: postavili ho do cesty žhavé lávě, která se před ním zastavila. Agáta už od té doby není jen patronkou Catánie, ale i ochránkyní před vulkanickými erupcemi a před požáry.

V poslední době se její mocná ochrana – prostřednictvím zázračného závoje – projevila v roce 1886, kdy jej arcibiskup Catánie nesl v procesí, zatímco opakovaná erupce Etny ohrožovala městečko Nicolosii, ležící na úpatí vulkánu a to bylo před pohromou uchráněno. *(Foto: Freska sv. Agáty na klenebním oblouku kostela Narození Panny Marie v Drysicích)*

6. ÚNOR - SV. PAVEL MIKI A DRUHOVÉ

Do Japonska přinesl křesťanství sv. František Xaverský (15. VIII. 1549). Půl století mohli žít křesťané svobodně, a v roce 1596, kdy začalo jejich pronásledování, bylo jich už více než 300 tisíc. První mučedníci byli ukřižováni 5. II. 1597 v Nagasaki. Nejproslulejší z nich, Pavel Miki, se narodil v japonské rodině (1564-66), vstoupil k jezuitům a úspěšně hlásal evangelium svým krajanům. Spolu s ním podstoupili mučednickou smrt další 2 japonští jezuité, 6 španělských misionářů a 17 japonských laiků (tři z nich byli dosud chlapeci- 12, 13 a 14 let). V roce 1862 byli tito prvomučedníci Dálného Východu prohlášeni za svaté.

„Když byly kříže zasazeny do země, bylo podivuhodné sledovat neohroženost všech.

Povzbuzovali je k ní tu Otec Pasius, tu Otec Rodriguez. Otec představený stále setrval v nehybném stavu, s očima upřenými k nebi. Bratr Martin zpíval na znamení díky za Boží dobrotu některé žalmy, k nimž připojil verš: Do tvých rukou, Pane, svěřuji svého ducha. Bratr František rovněž hlasitě děkoval Bohu. Bratr Gunsalvus se modlil velmi silným hlasem modlitbu Páně a pozdravení andělské. Náš bratr Pavel

Miki, který věděl, že u všech, s nimiž kdy přišel do styku, je ve veliké vážnosti, prohlásil nejprve všem přítomným, že je Japonec a člen Tovaryšstva Ježíšova a že umírá proto, že hlásal evangelium, a že děkuje Bohu za tak mimořádné dobrodiní. Pak připojil následující slova: »Když jsem teď dospěl až sem, předpokládám, že nikdo z vás si nemyslí, že bych teď nechtěl mluvit pravdu. A proto vám prohlašuji, že není jiné cesty k spáse než ta, kterou jdou křesťané. Tato cesta mě učí, abych odpustil nepřátelům a všem, kteří mi ublížili. Proto rád odpouštím králi a všem, kteří mě přivedli na smrt, a prosím je, aby ochotně přijali křesťanský křest.« Pak obrátil zrak na své druhy a začal jim dodávat odvahy pro jejich poslední zápas. A tu se všem po tvářích rozlila přímo radost, především Ludvíkovi. A když na něho jakýsi jiný křesťan zavolal, že zakrátko bude v ráji, projevil pohybem prstů a celého těla takovou radost, že se k němu obrátily zraky všech přihlížejících. Antonín, který byl vedle Ludvíka, pozdvihl oči k nebi a po vzývání nejsvětějšího jména Ježíšova a jména Mariina začal zpívat žalm Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodinovo, který se naučil v katechetickém ústavu v Nagasaki, kde se velice dbalo na to, aby se chlapci naučili několik vhodných žalmů. Jiní zase s jasnou tváří stále opakovali: »Ježíši, Maria!« Někteří také nabádali kolemjdoucí, aby žili, jak se sluší na křesťana. Tímto a jiným počínáním dávali najevo, že jsou připraveni zemřít. Tehdy začali čtyři kati vyjímat ze svých pochev (v Japonsku běžně užívaných) meče. Při tomto děsivém divadle všichni věřící volali: »Ježíši, Maria!« a navíc se zdvihl žalostný pláč a nářek pronikající až do nebes. A kati jednoho každého z nich zakrátko jednou nebo dvěma ranami zbavili života.“

*Ze Zprávy o mučednictví svatého Pavla Mikiho a jeho druhů zapsané jejich současníkem
(Cap. 109-110: Acta Sanctorum Febr. 1, 769)*

7. ÚNOR - SV. RICHARD

Svatý Richard, kterého si dnes připomíná Martyrologium Romanum, je jistě jednou z těch postav, pro něž je docela těžké, ne-li přímo nemožné, vystoupit ze zapomnění času

jako historicky přesně definované postavě. Předchozí vydání zmíněného martyrologia ho

nazývala „králem Anglie“, nyní je však zmiňován pouze jako poutník do Věčného města a otec svatých Willibalda biskup z Eichstattu (z anglického Willibald, slavený 7. června), Vunibalda opat z Heidenheimu (z anglického Wynnebald, slavený 18. prosince) a panny Valburgy (25. února). Dokonce ani Richardovo skutečné jméno není známo a to druhé je prostě plodem legendy, která vzkvétala v bavorském Eichstattu v 10. století a v Luce o dvě století později. Tato šlechtická rodina pocházela z Wessexu, anglického regionu, a podle pozdního vyprávění řeholnice Hugebure z Heidenheimu otec kolem roku 720 odešel se svými dvěma syny na pouť do Říma. Villibaldovi bylo pouhých dvacet let a Vunibaldovi devatenáct. Plavili se po řece Hamble poblíž Southamptonu, dále přes lamanšský průliv a pak nahoru po Seině a nakonec se vylodili v Rouenu. Poté, co navštívili četné

francouzské svatyně, zamířili tři poutníci do Itálie, ale Richard zemřel poblíž Luccy v roce 722, předtím než dorazil do Říma. V toskánském městě dodnes svatý poutník odpočívá a jeho ostatky jsou předmětem úcty v bazilice Svatého Frediana.

Willibald se poté připojil k slavnému svatému Bonifácovi v díle evangelizace Německa, založil dvojí klášter Heidenheim a stal se prvním biskupem města Eichstatt. Také Vunibald byl jako oni misionářem a řídil klášter Heidenheim se svou sestrou Valburgou. Když Willibald zemřel a byl pohřben v Eichstattu, předpokládalo se, že tam budou také převezeny Richardovy ostatky, dosud pohřbené v Luce, aby mohly spočinout vedle ostatků jeho syna. Věřící z Luccy se však proti této možnosti důrazně postavili a obyvatelé Eichstattu se tak museli spokojit s trochou prachu z jeho hrobky. Právě z kláštera Heidenheim pocházel dokument zvaný „Hodoeporicon“, připisovaný výše zmíněné řeholnici, který se zabývá především životem svatého Willibalda a z něhož se odvozuje jen málo informací o svatém Richardovi. Avšak s ohledem na vznešenou posvátnost jeho potomstva a četné zázraky, které se staly na jeho hrobě u sv. Frediana, byl tehdy uměle vynalezen život „svatého Richarda, anglického krále“, což je titul, který mu rovněž připisuje katolické martyrologium až do roku 1956.

8. ÚNOR - SV. JOSEFÍNA BAKHITA

/patronka Súdánu a světového dne modliteb za oběti obchodu s lidmi/

Bakhita se narodila v roce 1869 v Olgosse, maličké osadě poblíž hory Agilerei (500m.n.m.), asi 20 kilometrů východně od dnešního města Nyala v jižním Darfúru. Její rodiče patřili ke kmeni Daju.

Na přání ctihodné Matky představené zde vyprávím o některých údobích mého otroctví. Kéž by mi tyto vzpomínky pomohly stále více si cenit velkého daru, který mi svěřil Bůh, když si mně vyvolil za svou snoubenku.

Moje rodina žila přesně ve středu Afriky, na předměstí Darfúru, zvaném Olgossa nedaleko hory Agilerei. Skládala se z otce, matky, tří bratrů, čtyř sester a dalších čtyř, které jsem nepoznala, protože zemřeli dřív, než jsem se narodila. Já jsem byla dvojče se sestrou, o které, stejně tak jako o rodičích nevím nic od chvíle, kdy jsem byla unesena. Žila jsem naprosto šťastně, aniž bych věděla co je to bolest. Jednoho dne matka uvážila, že

se vydá na pole, kde jsme měli hodně plantáží a dobytka, aby se podívala, zda všichni dělníci plní své povinnosti, a chtěla abychom my všechny děti šly s ní. Nejstarší, která se cítila indisponována, žádala a dostala schválení zůstat doma s mladší sestrou. Jenže zatímco jsme byly na polích, zaslechly jsme rozruch, křik a běhání. Každého hned napadlo, že do vesnice dorazili obchodníci s otroky, aby kradli. Hned jsme spěchali zpátky domů. Jaká byla naše bolest, když jsme se od maličké sestřičky, celé ustrašené a roztřesené, dověděly, jak otrokáři unesli starší sestru, a ona měla jen tak tak času, aby se schovala za stěnu polorozpadlého domu, jinak by unesli i ji. Ještě teď si vzpomínám, jak maminka naříkala a jak jsme plakaly i my. Večer se vrátil z práce tatínek. Jen co se dověděl k čemu došlo, propadl vzteku a hned se vypravil se svými dělníky všude hledat. Ale marně. Po chudince sestřičce ani

slechu. To byla moje první bolest. Ale co jich na mě čekalo později.

Bylo mi asi devět let, když ráno po snídani jsem se s dvanácti či třináctiletou kamarádkou vypravila na procházku po našich polích, ležících kousek cesty od domu. Jen co jsme si přestaly hrát, měly jsme v úmyslu natrhat byliny. Najednou jsme viděly, jak se z živého plotu vynořily dva oškliví ozbrojení cizinci. Přišli k nám a jeden z nich řekl mé kamarádce: "Nechej, ať tato maličká jde tamhle k lesíku a přinese mi balíček, který jsem tam zapomněl. Brzy se vrátí. Ty klidně pokračuj v cestě, brzy za tebou příběhne". Evidentně měli v úmyslu kamarádku odvést, aby nebyla přítomna zatčení, spustila by povyk. Já o ničem nepochybovala. Poslechla jsem, jak jsem to u maminky dělala vždy. Jen co jsem vešla do lesa, abych hledala balíček, který jsem nenašla, uviděla jsem ty dva za sebou.

Jeden z nich mne prudce chytil za ruku, druhou vytáhl z opasku vytáhl veliký nůž, položil mi ho k boku a důrazným hlasem mi říká: "Budeš-li křičet, jsi mrtvá. Kupředu, půjdeš s námi!", zatímco druhý mě tlačil a požduchoval do zad hlavní své pušky. Zkameněla jsem strachem. Oči vykulené a třesoucí se od hlavy až k patě, chtěla jsem křičet, ale sevřené hrdlo mi to nedovolilo: nedokážu ani mluvit, ani plakat. Násilím tlačenu do hustého lesa, po skrytých cestičkách, přes pole, neustále svižným krokem, mne nutili putovat až do večera. Byla jsem k smrti unavena. Chodila a nohy krvácely, rozedrané ostrými úlomky kamení a rozbodané trny keřů. Nemohla jsem než vzlykat, ale ta tvrdá srdce neměla slitování. Konečně jsme prošli polem melounů, kterých je na těch místech hodně. Udělali delší přestávku na oddech. Mezitím utrhli několik plodů a podali mi kousek, abych ho snědla. Ale nemohla jsem ho polknout, přestože jsem od rána nic

nejedla. Nemyslela jsem na nic jiného, než na rodinu. Volala jsem maminku a tatínka s nevýslovnou úzkostí v duši. Ale nikdo mě tam neslyšel.

Navíc mi pod strašnými hrozbami nařizovali mlčet. Takto znavenou a hladovou mne přinutili pokračovat v cestě, která trvala celou noc. S prvním ranním úsvitem jsme dorazili do jejich osady. Byla jsem zcela vyčerpaná. Jeden z nich mne uchopil za ruku a táhl do svého obydlí, přivedl mě do neútné komůrky, plné náradí a harampádí, ale nebyly tam ani pytle ani postel, jen holá zem. Podal mi skývu černého chleba a řekl: "Zůstaň tady", a při odchodu zamčel dveře. Zůstala jsem tam víc než měsíc. Mým oknem byl maličký otvor nahore. Dveře se otvíraly jen na krátký okamžik, když mi podávali skromné jídlo. Slovy se ani nedá vypovědět, co jsem na tom místě vytrpěla. Dosud mám v paměti ty hodiny úzkosti, kdy znavená pláčem, jsem vyčerpaná padla v lehké strnulosti na zem, zatímco mě fantazie nesla daleko, daleko k mým drahým ... Tak jsem patřila na své milované rodiče, bratry, sestry a všechny je vroucně a něžně objímala a vyprávěla jim, jak mne unesli a kolik jsem vytrpěla. Jindy se mi zdálo, že si hraji s kamarádkami na našich polích. Cítila jsem se tak šťastná. Ale jen co jsem se vrátila do drsné reality děsivé samoty, padal na mne pocit sklíčenosti a myslela jsem že mi rozerve srdce.

Jednoho rána se otevřely dveře jako obvykle. Majitel mě představil obchodníkovi s otroky, který mne koupil a přidal ke svým otrokům. Byli tam tři muži a tři ženy, mezi nimi jedna dívenka o málo starší než já. Ihned jsme se vydali na cestu. Vidět pole, nebe, vodu, moci volně dýchat vzduch mi dodalo trochu života, i když jsem nevěděla kde skončím. Cesta trvala nepřetržitých osm dní, stále pěšky: přes lesy, hory, údolí a pouště.

Procházejíc osadami se karavana stále zvětšovala a byla uspořádaná takto: v řadách po dvou či po třech šli první muži, pak ženy. Všichni měli na krku velký řetěz uzamklý visacím zámekem.

Běda, pokud se někdo sehnul nebo zastavil, chudák jeho hrdlo a krk jeho společníka! Kolem krku každého bylo vidět velké a hluboké rány, které budily soucit. Těm nejsilnějším přivazovali na ramena velká břemena, která museli nést dlouhé míle. Jako by, chudáci, byli tažnými zvířaty. My nejmenší jsme neměly řetězy. Kráčeli jsme v poslední řadě mezi majiteli. Zastavovali jsme se jen na nějakou tu hodinu, abychom si odpočinuli nebo něco pojedli. Tehdy se sundával řetěz z krku a dával se na nohu na vzdálenost jednoho kroku jeden od druhého, aby se zabránilo útěku. Tak to dělali i s námi maličkými, ale jen na noc. Konečně jsme dorazili na trh s otroky. Všechny nás zavedli do velké haly, kde jsme čekali až na nás přijde řada. První prodávali nejslabší a nemocné, z obavy, že pokud by se jim přihoršilo, přišli by o zisk. Nebohé oběti! My dvě maličké, protože jsme si byly stále tak blízko, spoutané na nohou stejným řetězem, ve chvílích, kdy si nás nevšímalí, jsme si jedna druhé vyprávěly, jak jsme byly uneseny. Mluvily jsme o našich drahých a stále víc v nás hořela touha vrátit se domů. Zatímco jsme plakaly nad svým nešťastným údělem, vymýšlely jsme plán útěku. Dobrý Bůh, který nad námi bděl, aniž bychom ho znaly, nám nabídl příležitost. Tady je.

Majitel nás umístil do odděleného pokoje a vždy nás uvnitř zamykal, zvláště když se musel z domu vzdálit. Bylo to skoro v čas večere. Pán se vrátil se z trhu a přivedl domů oslíka s nákladem kukuřice. Nato přišel, sundal nám řetěz a nařídil, abychom očistily kukuřici a nakrmily osla. V zamyšlení odešel, aniž by zamčel dveře. Byly jsme samy, bez řetězu.

Boží prozřetelnost: nadešla příhodná chvíle. Mrkly jsme na sebe, podali si ruce, podívali se kolem a když nebyli nikde nikoho, vystartovaly jsme do polí, aniž bychom věděly kam, běžely jsme tak rychle co jen naše nebohé nožky dokázaly. Celá noc byla neustým a vyděšeným během uprostřed lesů a pak ven do pouště. Uříčené a lapající po dechu, jsme uslyšely ve tmě vytí dravých šelem. Když se přibližovaly, vylezly jsme na stromy, abychom se zachránily. Jednou, když jsme právě slezly z našeho útočiště, jsme zaslechly blížící se hluk typický pro karavany. Schovaly jsme se do trnitého křoví. Celé dvě hodiny kolem nás procházela jedna skupina za druhou, aniž by si nás kdo všiml. Byl to dobrý Bůh, který nás chránil, nikdo jiný nedokáže dopřát takové okolnosti. Ve své dětinské naivitě jsem se domnívala, že všechna má utrpení mám už za sebou a brzy se budu moci obejmout se svými drahými. Vše jsem proto snášela ráda a dodávalo mi to odvahy. Ach, kdo naopak ví, zda se od nich nevzdalují, a možná je už nikdy na zemi neuvidím.

Kolem rána jsme se zastavily, abychom si vydechly. Jak jsme byly unavené! Srdce nám tlouklo v hrudi, po celém těle nám všude stékaly velké krůpěje potu, žaludek drásla krutý hlad: nic jsme neměly. Živá touha znovu uvidět naše drahé a strach, že se ženou za námi, nám stále a stále dodávaly sílu, abychom pokračovaly v běhu, nikoli však jako předtím. Ale kde skončíme? Kolem soumraku jsme zahlédly chaloupku. Srdce se nám o to silněji rozbušila. Upřeně jsme se na něj zahleděly, abychom zjistily, zda to není náš dům: nebyl. jaká hořkost, jaké rozčarování!

Zatímco jsme tam zoufalé stáli a uvažovaly, objevil se před námi nějaký muž. Zděsily jsme se a daly na útěk. on nás však zastavil a vlídně se nás zeptal: "Kam jdete?" A my mlčely. "No tak, řekněte kam jdete?" "K rodičům". "A kde jsou vaši rodiče?" "Tam", odvětily jsme a zmateně ukázaly jedním směrem, aniž bychom věděly kde. Tehdy pochopil, že jsme uprchlice. "No tak" - řekl - "pojd'te si trochu odpočinout a pak vás zavedu k rodičům".

My jsme jeho slovům uvěřily a šly za ním do chaloupky. Jen co jsme vešly lehly jsme si jako mrtvé na zem. Dal nám napít trochu vody, ale byly jsme tak vyčerpané, že jsme ji jen stěží dokázaly přijmout. Potom nás nechal asi hodinu v klidu, o samotě. Po krátkém spánku nás probudil. Zavedl nás k sobě domů, dal nám najíst a napít, a pak nás zavedl do velkého ovčince, plného oveček a beránků. Udělal tam místo pro angareb a pak nás na nohou svázal k sobě velkým řetězem a nařídil, abychom zůstaly v ovčinci, než nám řekne, co dál.

A tak se z nás znovu staly otrokyně! Pěkně nás přivedl k rodičům. Co jsme se naplakaly, natrpěly. Několik dní nás tam nechal mezi ovce a berany. Až jednoho dne, když kolem procházel obchodník s otroky, nás vyvedl z ovčince a prodal nás tomu člověku. Putovali jsme dlouho, než jsme dostihli první karavanu. Jaké bylo naše překvapení, když jsme mezi otroky spatřily některé z těch, kteří patřili majiteli, od něhož jsme utekly. Vylíčili nám jeho hněv, vztek, když nás nenašel: v rozrušení obviňoval a bil koho potkal a hrozil, že když nás najde, rozcupuje nás na kusy.

Putovali jsme půldruhého týdne, stejným způsobem, jak jsem posala shora. Z té cesty si vzpomínám na chudáka otoka, kterému bylo tak špatně, že už ani nemohl ustát na nohou. prosil pána, aby mu dovolil sednout si a trochu odpočinout. Ten však mu nevěřil a zbil ho, jako by to byl dobytek. viděla jsem, jak padá na zem a nařiká: "Cítím, že umírám, už nemohu dál!" Ten nelida ho však znovu bil, aby vstal.

Když ale viděl, že se už nemůže hýbat, musel mu sundat řetěz, kterým byl připoután k sousedovi. Ten chudák plakal a žadonil, aby se nad ním slitoval. Rozezlený majitel nařídil, abychom pokračovali v cestě, zatímco on zůstal s tím nešťastníkem. Co s ním udělal? Nikdo ho už více nespatriil. Když jsme konečně dorazili do města, odvedli nás do domu vrchního Araba. Byl to nesmírně bohatý muž a měl už velký počet otroků, všechny v rozkvětu mládí. Já a moje společnice jsme byly určeny za služky jeho slečen dcer, které se nás hned dobře ujaly. Náš pán měl v úmyslu darovat nás svému synovi, jakmile se ožení. V tom domě se mnou jednali pěkně a nic mi nescházelo.

Jenže jednoho dne jsem něco popletla, zrovna před zrakem pánova syna. Ten vzal hned do ruky bič, aby mě zbil. Utekla jsem do druhého pokoje, abych se schovala za jeho sestry. A to jsem neměla dělat! Rozlítil se, násilím mne odtamtud vytáhl, praštil se mnou o zem a řemenem a kopanci jsem dostala tolik a tolik a nakonec mne kopl do levého boku a nechal mě skoro mrtvou. Ztratila jsem vědomí. Otrokyně mě musely odnést na lůžko, kde jsem zůstala měsíc. Poté, co jsem se zotavila z ran, byla jsem přiřazena na jinou práci. Můj osud však byl zpečetěn: při nejbližší příležitosti jsem musela dům opustit.

Příležitost se naskytla tři měsíce nato a já byla prodána novému pánovi. Byl to generál turecké armády. Měl u sebe starou matku a manželku. Obě byly nelidské vůči nebohým otrokům, kteří vykonávali ty nejtěžší práce v kuchyni, prádelně a na polích. Já a ještě jedna dívka jsme sloužily dvěma paním. Nesměly jsme je opustit ani na okamžik. Oblékaly jsme je, voněly či ovívaly bez chvilky oddechu. A běda nám, pokud jsme se omylem anebo pro mikrospánek dotkly třeba jen jejich klobouku ... Nemilosrdně nás zbily, takže během tří let, co jsem jim sloužila si nepamatuji jediný den bez ran. Dříve, než se stačily zahojit obdržené rány, už na mne dopadaly další, aniž bych věděla proč.

Jednou jsem své společnici vyprávěla, jak jsem utekla svému prvnímu pánu. Generálova dcera to všechno slyšela a ze strachu, že bych se pokusila o útěk, mi nechala dát na nohy velký řetěz, který jsme musela nosit déle než měsíc. Sundali mi ho až u příležitosti velkého muslimského svátku, kdy byla povinnost uvolnit všem otrokům pouta.

Otroci museli vstávat každý den s rozbřeskem. Generálova manželka však byla tak horlivá, že nikdy vstávala dříve než všichni ostatní, aby se podívala, zda někdo byt' jen o minutu nepřetáhl spánek. Pak se nad něj postavila a třmenovým řemenem mu dala skákat bolestí, aniž by brala ohled na to, že ten nebožák dřel až do pozdní noci, jak k tomu často docházelo. Všichni otroci spali v jedné velké síni. Měli naprostý půst až do poledne, kdy každý dostal porci masa na šťávě, polentu, chléb a ovoce. Večer skrovnou večeri a pak odpočinek na holé zemi. Běda, pokud někdo nebyl zticha. Ubohé oběti lidské tyranie. Ti, kdo onemocněli nebyli hodni ani pohledu, ponecháni napospas. Nebylo, kdo by je léčil anebo jim pomohl. Když umírali byli vyhozeni na pole nebo na hnůj. Kolik týrání a ran bičem dostávají otroci bez jakéhokoli důvodu. Například jednoho dne jsme byly náhodou přítomni, když se pán hádal s manželkou. Ten aby si vybil zlost, nařídil nám dvěma, abychom sešly na dvůr a nakázal dvěma vojákům, aby nás vrhli zády k zemi a bičovali. Tito dva se vši silou pustili do krutého mučení a nechali nás obě v tratolišti vlastní krve. Vzpomínám si jak mi hůl opakovaně dopadala na stehna, trhala kůži i maso a způsobila dlouhou tržnou ránu, která mně na několik měsíců upoutala na lůžko. Bylo třeba vše tiše snášet, protože nikdo nepřišel léčit naše rány ani aby nám řekl potěšující slovo. Kolik mých nešťastných společnic pod utrženými ranami zemřelo.

Bylo zvykem, že otroci nosili k počtě svého pána na těle znamení nebo zvláštní rytiny, kterých bylo dosaženo řezaným tetováním. Já jsem doposud žádné neměla, zatímco moje společnice jich měly tolik a to i na tváři a na rameni. A tak si naše paní umanula, že tímto darem obdaří ty, které ještě neměly tetování. Byly jsme tři. Přišla jedna žena, odbornice v tomto ukrutném umění. Zavedla nás do podloubí a za ní byla domácí s bičem v ruce. Žena si přinesla talíř s bílou moukou a ještě jeden se solí a břitvou. První z nás tří nařídila, aby si lehla na zem a dvěma nejsilnějším otrokyním, aby ji držely jedna za ruce a druhá za nohy. Nato se nad ni sklonila a začala na břichu té nešťastnice dělat asi šedesát znaků. Já tam stála a po oku to sledovala, vědoma si toho, že tento krutý úděl potom postihne i mne. Jen co dokončila znaky, vzala břitvu a vyřezávala každý z vyznačených znaků. Ta chudina plakala a z každého řezu řinula krev. Ani to ještě nestačilo. Poté co skončila tuto operaci, vzala sůl a vši silou třela každou ránu, aby se tam dostala a zvětšila řez, aby měly tvar otevřených rtů. Jaké týrání, jaká to muka! nešťastnice se celá trásla a stejně jsem se chvěla i já u vědomí, že mě bohužel čeká totéž. A skutečně, jen co tu první odnesly na lůžko, přišla řada na mě. Neměla jsem sílu se pohnout, ale pronikavý pohled domácí a zvednutý bič mě okamžitě přinutily lehnout na zem. Žena měla příkaz ušetřit můj obličej a začala s šesti řezy na hrudi a pak na břichu do šedesáti, na pravé paži osmačtyřicet. Jak jsem se cítila se nedá vypovědět. Myslela jsem, že každou chvíli umřu, zvláště když mi vtírala sůl. Pohroužena v jezeru krve, byla jsem přenesena na lůžko, kde jsem o sobě několik hodin nevěděla. když jsem nabyla vědomí, viděla jsem kolem sebe společnice, které - stejně jako já - krutě trpěly. Déle než měsíc jsme tam všechny tři byly odsouzeny ležet na rohoži, aniž bychom se mohly pohnout, bez kapesníku, kterým bychom osušily vodu, která neustále vycházela z ran polootevřených solí. Ty jizvy mám dodnes.

Po několika měsících odloučení, se generál vrátil do Kordofanu s pevným rozhodnutím odebrat se do svých osad v Turecku. Děla proto přípravy k odjezdu a protože měl mnoho otroků, vybral z nich deset, mezi nimi i mě. Zbývající prodal. Na velbloudech jsem vyjeli z Kordofanu a po několika dnech cesty byla zastávka v Chartúmu v jednom hotelu. Tam vyhlásil, zda někdo nechce koupit otroky. Představil se italský konzulární zmocněnec jménem Callisto a chtěl, abych mu přinesla kávu. Viděla jsem, jak si mě změřil od hlavy k patě, ale nepomyslela jsem, že má v úmyslu mne koupit. To jsem pochopila až následujícího rána, když mi turecký generál nařídil, abych šla za konzulovou služebnou a pomohla jí s balíkem. Tentokrát jsem byla opravdu šťastná, protože nový pán byl velice hodný a tolik mi přál. Mou prací bylo pomáhat služebné při domácích pracích; nebyly tu nadávky, ani tresty, ani bití, takže se mi ani nezdálo pravdou, že mohu požívat takového pokoje a klidu. Dva a půl roku prošlo bez jakýchkoli změn. Když tu náhle byl konzul v závažných záležitostech povolán do Itálie.

Nevím proč, ale když jsem slyšel zmiňovat Itálii, o jejíž kráse a kouzlech jsem neměla ponětí, zrodila se mi v srdci živoucí touha odejít s pánem. Měl mě rád, tak jsem se odvážila poprosit ho, zda by mne nevzal sebou do Itálie. Vysvětlil mi, že cesta je velice dlouhá a nákladná. Ale já tolik naléhala, že nakonec souhlasil.

Byl to Bůh, který si to tak chtěl. To jsem poznala později.

Ještě teď zakouším radost, kterou jsem tehdy zažila.

Vyjelo se. Byli jsme: konzul a jeho přítel, jeden černochoch a já. Všichni v jedné karavaně, jsme po několika dnech cesty na velbloudech dorazili do Suakin. Asi po měsíci dostal konzul a jeho přítel smutnou zprávu, že na území Chartúmu vtrhla horda pirátů, všecko

zničili a odvedli všechny otroky. Kdybych tam zůstala, jistě by ukradli i mě a co by se mnou bylo? Konzul, stejně jako onen druhý pán, byli o všechno okradeni a hluboce tím byli zarmoucení. V Suakin jsme se zdrželi měsíc a pak se vydali na plavbu obchodní lodí přes Rudé a další moře až do Janova. Tam jsme se ubytovali v hotelu, jehož majitel byl konzulův dobrý známý, který ho prosil, aby mu koupil černocho, proto mu hned postoupil toho, který byl mým společníkem cesty. Manželka přítele (Marina Turina Michieli), která mu přišla naproti a uviděla nás černochoy, zatoužila po nás a zeptala se manžela proč nepřivedl jednu pro ni a pro její dcerku. Konzul, aby udělal radost příteli a jeho ženě, daroval jim mne. Za krátký čas se pokračovalo v cestě. Konzul zamířil do Padovy. Od té chvíle jsem o něm neslyšela. Já a moji páni jsem se vydali do Mirano Veneto, kde jsem po tři léta byla chůvou jejich dcerušky. Tato si mne oblíbila a já ji přirozeně náklonnost opětovala.

Po třech letech jsem se s paní vrátila zpátky do Afriky, do Suakin, kde její manžel vlastnil velký hotel. Zdrželi jsme se tam asi devět měsíců. Nato pán rozhodl, že se tam má celá rodina usadit. Paní se však musela vrátit do Itálie, aby prodala stavby a zabalila mobiliář, zatímco já jsem zůstala v hotelu s maličkou. Paní však nechtěla odjet sama a dosáhla toho, že jsme my obě jely s ní.

V srdci jsem tedy dala Africe navždy sbohem. Niterný hlas mi říkal, že ji už nikdy nespátím. Když se paní vrátila do Mirana, setrvala tam s námi asi dva roky, ale protože musela odjet zpátky do Suakin, uvažovala, že by svou maličkou a mne svěřila na nějaké to vzdělání nějaké koleji. Padlo slovo o Kongregaci Dcer Lásky, zvaných Kanosiánky z Benátek, která se nabídla, že mne ubytuje v katechumenátu, který vedly Kanosiánky, a tam bych se mohla vzdělávat. Děvčátko však už bylo pokřtěné, proč a za jakým účelem ji proto ponechávat v katechumenátu? Paní nás v žádném případě nechtěla rozdělovat, a tak se více jak měsíc táhl boj, aniž by se dospělo k nějakému řešení. Zasáhl tedy administrátor paní, pan Illuminato Checchini, muž zlatého srdce a správného svědomí, který - dokud žil, ke mně choval otcovskou lásku.

Když mi dával kříž, uctivě ho políbil a vysvětlil mi, že Ježíš Kristus, Syn Boží, pro nás zemřel. Nevěděla jsem, co to je, ale pužena jakousi tajemnou silou jsem ho schovala ze strachu, že by mi ho paní mohla vzít. Předtím jsem nikdy nic neschovávala, protože jsem k ničemu netíhla. Vzpomínám si, že jsem se na něj v skrytu dívala a ve svém nitru pociťovala cosi, co jsem nedokázala vysvětlit.

Pan Illuminát měl takovou starost o to, abych byla přijata do Institutu katechumenů, že se písemně zaručil a list opatřil pečeti, že pokud by paní Turina nedostála své povinnosti, bude ubytování platit on sám. Tak jsme byly obě přijaty do katechumenátu. Já jsem byla spolu s maličkou přidělena jedné řeholnici, jmenovala se Maria Frabretti, a byla pověřena vzděláváním katechumenů. Nedokážu bez slz v očích vzpomínat na péči, kterou o mne měla. Chtěla vědět, zda se chci stát křesťanskou, a když slyšela že po tom toužím, ba že právě s tímto úmyslem jsem přišla, zajásala radostí. Tehdy mne ony svaté matky s hrdinskou trpělivostí vyučovaly a dávaly poznat toho Boha, jehož jsem už jaké děvčátko vnímala v srdci, aniž bych o něm co věděla. Vzpomínám si, že když jsem viděla slunce, měsíc, hvězdy, krásy přírody, říkala jsem si: "Kdo je pánem těchto krásných věcí?" A tolik jsem toužila ho spatřit, poznat, vzdát mu hold. A nyní ho znám. Děkuji ti, děkuji, můj Bože! Když mne paní doprovázela do koleje, na prahu u brány se otočila, aby mne

pozdravila a říká mi: "Hle, tady je tvůj domov". Řekla to jen tak, aniž by pronikla do hlubokého významu těch slov. Ach, kdyby si jen představila, k čemu pak dojde, nikdy by mne sem nepřivedla.

Asi devět měsíců nato přišla paní Turina, aby reklamovala svá práva na mě. Odmítla jsem jít s ní do Afriky, protože jsem ještě nebyla dobře připravena ke křtu. Myslela jsem rovněž, že když budu pokřtěna, nemohla bych stejně vyznávat své nové náboženství, a proto bude pro mne lépe zůstat u sester. Ona propadla vzteku, obviňovala mě z nevděčnosti, že ji nechám odjet samotnou, zatímco ona mi prokázala tolik dobrého. Já však byla neústupná. Řekla mi tolik a tolik důvodů, ale žádnému z nich jsem nepodlehla. Přesto jsem tolik trpěla, když jsem ji viděla tak znechucenou, vždyť jsem pro ni opravdu chtěla jen to nejlepší. Byl to Pán, který mi vléval takovou neoblomnost, protože chtěl, abych zcela patřila jemu. Ach, dobroto!

Následujícího dne se vrátila s nějakou paní a znovu se pokoušela s ještě ostřejšími vyhrůžkami. Ale marně! Odešly našťvané.

Ctihodný představený Institutu, don Jacopo de' Conti Avogadro di Soranzo, napsal jeho eminenci patriarchovi Domenicu Agostinimu jak si počínat. Tento se obrátil na královského prokurátora, který poslal vzkaz, že vzhledem k tomu, že jsem v Itálii, kde se neobchoduje s otroky, jsem naprosto svobodná. Také paní Turina se obrátila na královského prokurátora doufaje, že dosáhne toho, že ji musím následovat, ale dostala stejnou odpověď. Třetího dne přišla do Institutu znovu tatáž paní a nějaký její příbuzný, poddůstojník. Byl tam i jeho eminence patriarcha Domenico Agostini, představený Kongregace Lásky, představený domu a několik řeholnic z katechumenátu. Nejprve mluvil patriarcha. potom následovala dlouhá diskuze, která vyzněla v můj prospěch. Paní Turina plakala zlostí a nelibostí, vzala děvčátko, které se ode mne nechtělo odtrhnout a nutila mne, abych šla s ní. Byla jsem tak dojata, že jsem se nezmohla na slovo. Se slzami v očích jsem je opustila a vrátila se šťastná, že jsem necouvla. Bylo to 29. listopadu 1889. Vstoupila jsem do katechumenátu a po čase přípravy, jsem s radostí, kterou by dokázali popsat snad jen andělé, přijala svatý křest, 9. ledna 1890.

Bylo mi dáno jméno Josefína, Markéta a Fortunáta, což v arabštině znamená Bakhita.

Téhož dne jsem přijala svátost biřmování a svaté přijímání.

Ach, jak nezapomenutelné datum!

V katechumenátu jsem strávila čtyři roky, během nichž mi stále jasněji zněl v hloubi duše přívětivý hlas, který ve mně probouzel touhu, abych i já se stala řeholnicí. nakonec jsem o tom promluvila se svým zpovědníkem. Ten mi doporučil, abych to řekla představené domu, sestře Lugini Botteselle, která o tom napsala představené mateřského domu ve Veroně, matce Anně Previtali. Dobrá matka nejenže se žádostí souhlasila, ale dodala, že by byla velmi ráda, kdyby mne sama mohla obléknout svatý šat a ve svůj čas přijmout mé sliby. 7. prosince 1893 jsem vstoupila do noviciátu v domě katechumenů v Benátkách. Po půldruhém roce jsem byla povolána do Verony ke svaté obláčce. Krátce předtím, než uplynuly tři roky, jsem se do Verony vrátila, abych 8. prosince 1896 složila svaté sliby. Bůh tak dopřál, aby se naplnilo přání matky Previtali, která měsíc nato, 1. ledna 1897, přešla do jiného života. Dostala jsem medailku Panny Marie Bolestné a k plné spokojenosti matky představené jsem byla uvedena do komunity. Bylo to v den Neposkvrněného Početí 1896. Od onoho dne uplynulo čtrnáct let řeholního života, během nichž jsem stále více poznávala Boží dobrotu ke mně. Naléhavě prosím všechny drahé

sestry, které mne budou číst, aby nepřestávaly děkovat tomuto starostlivému Pánu a prosit ho, aby mi dal milost odpovídat mu stále lépe.

Bakhita zůstala v Benátkách šest let, vykonávajíc běžné domácí práce. potom v roce 1902 byla převedena do Schia, malého městečka v krásném horském prostředí v severní Itálii. Tady byla ustanovena jako kuchařka. Snažila se tento úkol plnit jak nejlépe uměla, přičemž zvláštní pozornost věnovala tomu, aby jídlo, které připravovala bylo co nejchutnější a dokonce v zimě přihřívala nádobí, aby zajistila teplá jídla pro dívčí internátní školu a pro sestry. V roce 1935 sestry žádaly sestru Bakhitu, aby se vydala na výpravnou tour, kde by povyprávěla svůj příběh víry jako jistou formu misijní práce. Plachá a skromná sestra neochotně souhlasila, protože se jí nelíbilo být středem pozornosti. Celý nadcházející rok tak za všeobecného zaujetí obecenstva vydávala své svědectví. Vždy to však dělala "Pro Boží slávu". Následující dva roky pak sloužila jako vrátná v noviciátu misijních sester v Miláně. V roce 1938 začala sestra Bakhita zdravotně chřadnout. Vrátila se proto do Schia konat domácí práce. Tady 8. prosince 1943 oslavila radostné zlaté výročí, 50 let řeholního života, jehož se účastnilo skoro celé město. Všichni jí blahopřáli a děkovali za všechnu její práci. Jak se Bakhitin život chýlil ke konci, začala trávit více času s Pánem, upřeně na něj hleděla ve svatostánku nebo na kříži a modlila se. Trávila více času na modlitbách za své misijní spolusestry. „Občas mívám bezesné noci: kdy na mne doléhá nuda a smutek. Ale nevěnuji tomu žádnou pozornost: obětuji své utrpení a cítím se šťastná. Děkuji Bohu za množství milostí, které mi udělal, a jsem šťastná, že mu něco mohu na oplátku nabídnout jako výraz mé vděčnosti.“ Když se blížil konec jejího života na zemi, některé z jejích sester vyjádřily obavy nad Božím soudem k ní, na což Bakhita odpověděla: „Když někdo někoho miluje, přeje si být s ním, tak proč se bát? Smrt nás zavede k Bohu“. A dodala: „Já už se pomalu ubírám k věčnosti ... Nesu si dvě zavazadla: jedno obsahuje mé hříchy, v tom druhém, mnohem těžším, jsou nekonečné zásluhy Ježíše Krista. Jakmile se objevím před Božím soudem, zakryji mou ošklivou brašnu zásluhami Naší Paní. Pak otevřu druhé zavazadlo a představím věčnému Otci zásluhy Jeho Syna Ježíše a řeknu Mu: „Nyní sud'te podle toho, co vidíte.“

Sestra Josefína prodělala v zimě roku 1947 silný zápal plic a horečka způsobila, že procházela obdobími delíria a ztráty vědomí. Když opět vědomí nabyla, kdosi se jí zeptal: „Sestro Josefino, jak sem máš? Dnes je sobota.“ Když umírala, opakovala: „Ano, jsem tak šťastná: Panno Maria, Panno Maria!“ To byla její poslední slova 8. února 1947. Papež Jan Pavel II. beatifikoval sestru Josefínu Bakhitu 17. března 1993 a za svatou ji prohlásil 1. října 2000 v Římě.

"Buďte dobří, milujte Pána, modlete se za ty, kdo Ho neznají.

Jak velkou milostí je Boha znát!"

~Sestra Josefína Bakhita~

9. ÚNOR - SV. APOLÓNIE

/patronka dentistů, vyzývaná při nemocech a bolestech zubů/

Bývá uváděno, že byla dcerou senátora Alexandrie. Žila jako panna zasvěcená Kristu a v době pronásledování za císaře Decia ji vojáci zajali, nutili, aby se zřekla Krista a poklonila se božstvům, která patřila ke státnímu náboženství. Domluvu začali formou hrubého násilí - vyrazili jí všechny zuby a rozbili čelisti. Přivedli ji k hranici, ať se rozhodne: buď pro

Krista a shoří v plamenech, nebo se postaví proti němu a nechají ji žít. Snad naznačila, že se rozmýšlí, ve skutečnosti se připravovala k odpovědi, která se nedá dvojsmyslně vyložit. S rozbitými ústy nemohla zřetelněji říci, že se rozhodla pro Krista, než si sama stoupnout na hranici. Tak přešla do náruče své věčné Lásky. Šlo o bezvýhradné odevzdání se do Boží Prozřetelnosti. Přijala rozhodnutí katanů, které nešlo zvrátit, a v němž měla dosvědčit věnost Kristu jako přímou cestu k němu. Její skok do plamenů byl heroickým vyústěním jejích ctností.

10. ÚNOR - SV. SCHOLASTIKA /patronka řeholnic/

Scholastika, sestra svatého Benedikta, již od dětství zasvěcená všemohoucímu Bohu, chodívala jednou za rok za bratrem. Muž Boží jí přicházival vstříc na klášterní pozemek nedaleko od brány kláštera. Jednou zase přišla jako obvykle a její ctihodný bratr k ní přišel se svými učedníky. Celý den strávili v chválách Božích a ve svatých rozhovorech, a když se už začalo stmívat, společně pojedli. A protože se mezitím během jejich zbožné besedy připozdilo, svatá řeholnice požádala Benedikta: »Prosím tě, neopouštěj mě této noci a porozprávějme si až do rána o radostech života v nebi.« On jí odpověděl: »Co to povídáš, sestro? Nemohu přece v žádném případě zůstat mimo svou celu.« Když tedy ctihodná sestra uslyšela zápornou odpověď svého bratra, položila sepjaté ruce na stůl, sklonila hlavu do dlaní a začala se modlit k všemohoucímu Pánu. A když hlavu znovu zdvihla, strhla se mohutná bouře s hromy a blesky a takový liják, že ani ctihodný Benedikt, ani bratři, kteří ho provázeli, nemohli ani vykročit z místa, na kterém společně seděli. Tu začal Boží muž smutně naříkat a řekl: »Bůh ti buď milostiv, sestro, cos to provedla?« Nato ona: »Hleď, prosila jsem tě, ale tys mi nechtěl vyhovět; poprosila jsem proto svého Boha, a ten mě vyslyšel. Teď tedy jdi, můžeš-li, rozluč se se mnou a vrať se do kláštera.« A tak ten, který tam nechtěl zůstat dobrovolně, zůstal nedobrovolně, a tak se stalo, že probděli spolu celou noc a vzájemně se posilovali zbožnou rozmluvou o duchovním životě. Není divu, že žena zmohla víc než muž. Vždyť přece Bůh je láska, jak říká Jan, a tak bylo navýsost správné, že ona dokázala víc, protože víc milovala. A hle, když po třech dnech stál Boží muž ve své cele a pozdvihl oči k nebi, spatřil, jak duše jeho sestry vychází z jejího těla v podobě holubice a vchází do skrytého nebe. Zaradoval se nad její velikou slávou, hymny a chvalozpěvy vzdal chválu všemohoucímu Bohu a poslal spolubratry, aby přinesli její tělo do kláštera a pochovali ji do hrobu, který měl připravený pro sebe. A tak se stalo, že ty, kdo byli vždycky jedna duše v Bohu, nerozdělil ani hrob. (II. kniha »Dialogů« sv. Řehoře Velikého)

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Nápis na náhrobním kameni: „Netruchlete, neplačte, já vás neopustil, já jsem vás jen předběhl.“

II.

Starší pán byl u doktora na kontrole sluchu. Doktor mu doporučil koupit naslouchátka a ze staré známosti mu napsal poukaz na nový typ, velice miniaturizovaný. Za měsíc se děda vrátil a pochvaloval si, že slyší perfektně. Doktor povídá: „To musí mít doma radost, že zase slyšíte...“ – „Ne, já to nikomu neřekl. Jenom tak sedím a poslouchám, co si povídají. A už třikrát jsem změnil poslední vůli.“

III.

„Pane doktore, pomozte mi, půjčil jsem známému třicet tisíc na plastickou operaci a teď nevím, jak vypadá...!“

IV.

Povídá lékař uzdravenému pacientovi: „Tak vidíte, pane, když má člověk vůli žít, je i medicína bezmocná.“

V.

Přijde paní do lékárny a ptá se: „Prosím vás, máte něco na hubnutí?“ Lékárnice: „Ano. Náplasti.“ – „A jaké jsou výsledky?“ – „Je to velmi účinný prostředek.“ – „Aha, a kam se to lepí?“ – „Na pusu...!“

VI.

V ordinaci zvoní telefon: „Pane doktore, mám nemocné dítě.“ – „A jak je staré?“ – „Stará je v naprostém pořádku, ale to dítě už modrá!“

VII.

Manžel se ptá manželky: „Na co pořád spoří ta tvoje matka?“ – „Říkala, že na pohřeb...“ – „A kolik jí ještě chybí?“

VIII.

V pokoji sedí benediktin, dominikán, františkán a jezuita. Najednou zhasne světlo. Benediktin se bez rozpaků dál modlí breviář, protože ho umí nazpaměť. Dominikán referuje o podstatě světla a temnoty. Františkán chválí Boha, který člověku dává také shovívavě zahalující sestřičku tmu. A jezuita jde ven a vymění pojistky...

POŘAD BOHOSLUŽEB: 28. ledna - 4. února 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 28. ledna	4. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 8.00	za farnosti Pustiměř, Drysice, Podivice a Topolany
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví a Boží ochranu pro rodinu POLÁCHOVU
		PODIVICE 11.00	za dar zdraví s prosbou o Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro celou rodinu
		TOPOLANY 17.00	za +manžele ŠTEFÁNIKOVY a BAKALOVY
PONDĚLÍ 29. ledna	PONDĚLÍ 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Marii a Štěpána CABADAJOVY a Boží požehnání pro rodinu
ÚTERÝ 30. ledna	ÚTERÝ 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za +Františka BENÍČKA, rodiče, bratra, syna, živou a + rodinu
STŘEDA 31. ledna	SV. JAN BOSCO, KNĚZ	DRYSICE 17.00	za dar víry pro děti a mládež ve farnostech
ČTVRTEK 1. února	ČTVRTEK 4. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + Otakara DRAGONA, dvoje rodiče a duše v očistci
PÁTEK 2. února	SVÁTEK UVEDENÍ PÁNĚ DO CHRÁMU (<i>Hromnice</i>) ŽEHNÁNÍ SVÍCÍ A PRŮVOD DRYSICE, PUSTIMĚŘ: SVATOBLAŽEJSKÉ POŽEHNÁNÍ	PODIVICE 8.00	za +Annu MARÁKOVOU, manžela, dceru, syna, dar zdraví, ochranu Panny Marie a Boží požehnání
		DRYSICE 15.30	za nová kněžská a řeholní povolání
		PUSTIMĚŘ 17.00	za +Jirího a Stanislava ŠIKOVY, Annu KNOPPOVOU a duše v očistci
SOBOTA 3. února	SV. BLAŽEJ, BISKUP A MUČ. SVATOBLAŽEJSKÉ POŽEHNÁNÍ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví pro nemocné a trpící ve farnosti Podivice
NEDĚLE 4. února	5. NEDĚLE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Marii ŠKAŘOUPKOVOU, manžela, dva syny, snachu a dar zdraví pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jana KLUDÁKA, dvě dcery, dva zetě, vnuka a dar zdraví pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 17.00	za +Františka PROVAZNÍKA, rodiče a sourozence

POŘAD BOHOSLUŽEB: 4. - 11. února 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 4. února	5. NEDELE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Marii ŠKAŘOUPKOVOU, manžela, dva syny, snachu a dar zdraví pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jana KLUDÁKA, dvě dcery, dva zetě, vnuka a dar zdraví pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 17.00	za +Františka PROVAZNÍKA, rodiče a sourozence
PONDĚLÍ 5. února	SV. AGÁTA, PANNA A MUČEDNICE	PUSTIMĚŘ 17.00	za uzdravení nemocné osoby, za dary Ducha Svatého pro naše rodiny a za duše v očistci
ÚTERÝ 6. února	SV. PAVEL MIKI A DRUHOVÉ, MUČEDNÍCI	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
STŘEDA 7. února	STŘEDA 5. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	na poděkování za přijatá dobrodiní
ČTVRTEK 8. února	SV. JOSEFÍNA BAKHITA, PANNA	PODIVICE 8.00	za oběti násilí
PÁTEK 9. února	SV. APOLLONIE, PANNA A MUČEDNICE	PUSTIMĚŘ 17.00	za dar zdraví, Boží ochranu a požehnání
SOBOTA 10. února	SV. SCHOLASTIKA, PANNA		
NEDELE 11. února	6. NEDELE V MEZIDOBÍ SVĚTOVÝ DEN NEMOCNÝCH DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY: UDÍLENÍ SVÁTOSTI NEMOCNÝCH PANNA MARIA LURDSKÁ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana SCHWEIDLERA, +rodinu ADAMCOVU, BAYEROVU, SCHWEIDLEROVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Ludmilu a Jana RACLAVSKÝCH, Marii a Pavla ŠEVČÍKOVY, Tomáše OSIKOVSKÉHO, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za +Annu SUCHÁNKOVOU, manžela, rodinu MATOUŠKOVU a duše v očistci
		TOPOLANY 17.00	za nemocné a trpící ve farnostech Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice